

→ Propagarea undelor radio
cu viteza lumii, prin modulatie
→ Undele ultra scurte
de la electronic ambouat
→ Conținutul de tensiune cu tranzistor
→ Amplificarea în radio tehnice
Patronarea radio recep.

Pentru
**APĂRAREA
PATRIEI**
ANUL VII — NR. 12
DECEMBRIE 1941

XIV

LA TĂRMURI

Mihu DRAGOMIR

Dunărea se varsă în amintiri
 printr-o deltă străveche,
 stuful și plaviile legănătoare
 țineau apele în cătușe, pe care doar toamna
 știa să danseze un dans de flăcări,
 Dunărea mea își ascundea vioara adîncă în valuri.
 Acum, cerul răsfrînge un dans albastru,
 dansul stufului plutind către noile lui palate
 de unde își va începe bucuria albă
 a cărților împărțite cu miinile amîndouă.
 Reînnoiește-te, Dunărea mea,
 sună cadențele noi ale stufului și oțelului,
 zvîrle-te în mare ca într-o regăsire!
 Acolo, pe malurile mării, ninse de nisip solar,
 noi am clădit capitalele verii
 într-un joc de suprafețe ca tot atîtea zimbete,
 legînd văzduhul de valuri
 cu ghirlandele teraselor multicolore.
 Reînnoiește-te, marea mea,
 sună cadențele noi ale odihnei însozite!
 Sună cadențele aduse din toată țara,
 din buclele de fum ale Hunedoarei,
 din gilgîirea fluviilor de oțel
 ce se varsă și ele în apele tale,
 cu cargourile zvelte și masive,
 nerăbdătoare să ducă pretutîndeni
 veștile izbînzilor noastre.

Sună cadențele aduse de cîntecele țapinarilor,
de undeva, din Toancele acum îmblînzite,
din pădurile fără vîrstă, mereu tinere,
din cabanele presărate,
ca o răsplată a drumului,
pe umerii de stîncă ai Ceahlăului.
Sună cadențele aduse din toată țara
de trompetele pionierilor
și freamătul stadioanelor,
de foșnetul netezitor al mistriei
și huruitul ascensoarelor subpămîntene din Petrila,
adună cadențele și întinerește-te și tu,
marea mea străveche,
întinerește și tu cu oamenii și țara.
Cîndva, demult, cînd Dunărea a răzbit pînă la tine,
nu se-implinea decît legea apelor și munților.
Acum se-implinesc legile unei noi istorii,
și malurile tale, ninse cu nisip solar,
au fost menite să cunoască pulsul unor ani fără seamăn,
pulsul puternic al oamenilor
ce-și construiesc fericirea:
aici, în capitalele verii
se revarsă, val după val, cîntecele țării,
val după val se întorc apoi în orașele lor îndepărtate
ducînd în cîntece adierea brizelor.
Val după val, pulsul anilor noștri
întinerește pămînturile și drumurile,
pregătindu-le pentru marea întîlnire
cu zărilor comunismului.

E un singur cîntec,
scînteind în toate culorile curcubeului:
țărîmul la care-am ajuns
e doar începutul.

Pentru patria noastră, Republica Populară Romînă!

ORGAN AL ASOCIAȚIEI
VOLUNTARE PENTRU
SPRIJINIREA APĂRĂRII
PATRIEI

Pentru
APĂRAREA
PATRIEI

Anul VII Nr. 12 — Decembrie 1961

ÎN NOUL AN

CONDUCTORI AUTO CÎT MAI BINE PREGĂTIȚI

Ca urmare a ritmului înalt în care se dezvoltă economia națională, activitatea de transporturi auto a crescut considerabil în ultimii ani, parcul de autovehicule depășind acum de aproximativ cinci ori pe cel din 1952.

Creșterea și mai rapidă pe viitor a industriei, sporirea volumului construcțiilor, mecanizarea transporturilor în toate sectoarele de activitate vor determina o dezvoltare și mai mare a parcului de autovehicule.

Transporturile auto au un rol deosebit de important în economia națională. Nu există nici o ramură a acesteia unde să nu fie întrebuintat automobilul: în fabrici și uzine, în gospodăria agricolă colectivă, pe șantiere, pretutindeni. Automobilul este mijlocul cel mai rapid pentru mecanizarea transporturilor. El poate pătrunde oriunde, fără amenajări speciale, iar la noi în țară prezintă un avantaj suplimentar prin aceea că atît carburanții cît și lubrifiantii provin din resurse naționale.

Pentru realizarea unei productivități cît mai ridicate în activitatea transporturilor auto, este însă necesar să existe oameni care să fie stăpîni pe tehnică și să știe s-o manevreze în condiții optime. De aceea șoferii noștri trebuie astfel pregătiți, încît ei să lupte cu succes pentru mărirea parcursului între reparații, pentru depășirea planului de transporturi, pentru reducerea prețului de cost, pentru economii de combustibil, de cauciucuri, de piese de schimb.

Una din condițiile hotărîtoare pentru obținerea de către șoferi a indicilor înalți în muncă este conducerea justă și cu dibăcie a automobilului, perfectă cunoaștere a acestuia.

Creșterea continuă a numărului de automobile din țara noastră, nevoile tot mai mari în domeniul transporturilor, precum și necesitățile legate de întărirea capacității de apărare a patriei implică formarea de cadre de șoferi care să fie în măsură să

Ing. Tralan TODORUȚ
Director în Ministerul Transporturilor
și Telecomunicațiilor

facă față tuturor cerințelor. În acest scop s-a luat măsura de a se înființa școli de calificare pentru conductori auto.

Una din formele de pregătire a șoferilor sînt școlile fără scoatere din producție, organizate încă în anul 1960 de Întreprinderile regionale de transporturi auto în colaborare cu organele A.V.S.A.P. În aceste școli sînt pregătite cadre tinere, care prin priceperea și dragostea lor de muncă sînt hotărîte să contribuie la dezvoltarea transporturilor auto și, totodată, la întărirea capacității de apărare a patriei. Instruirea se face sub îndrumarea specialiștilor din autobazele I.R.T.A., pe lingă care funcționează aceste școli.

În scopul desfășurării în condiții cît mai bune a procesului de învățămînt, s-au întocmit din timp programele analitice, s-au asigurat lectorii dintre inginerii și tehnicienii cei mai bine pregătiți, iar instructorii pentru practica de atelier și conducere au fost aleși dintre mecanicii și șoferii cu experiență îndelungată în muncă.

O preocupare deosebită pentru autobazele pe lingă care se pregătesc tinerii șoferi a fost asigurarea bazei materiale, pentru ca lecțiile teoretice și practice să se desfășoare la un nivel cît mai ridicat. În acest scop, școlile auto au fost înzestrate cu automobile în stare tehnică corespunzătoare, cu săli de documentare bine utilitate, cu manuale, planșe etc.

Deși sarcina pregătirii tinerilor șoferi, membri ai A.V.S.A.P., a fost o sarcină în plus pentru Întreprinderile regionale de transporturi auto, totuși ele au depus eforturi susținute pe această linie și, în cursul anului trecut, au obținut în general rezultate bune. Merită evidențiate în acest sens Întreprinderile regionale de transporturi auto Argeș, București, Dobrogea. Datorită unei bune organizări a procesului de învă-

țămînt, elevii pregătiți în autobazele subordonate I.R.T.A. Argeș au obținut carnet de conducere auto în proporție de peste 86 la sută, iar cei de la I.R.T.A. București și Dobrogea în proporție de peste 83 la sută.

Sînt însă și Întreprinderi regionale de transporturi auto care au manifestat lipsuri în pregătirea tinerilor membri ai A.V.S.A.P. obținînd la sfîrșitul anului rezultate slabe. Așa este cazul cu I.R.T.A. Bacău care a dat un procent de 39 la sută reușiți și I.R.T.A. Galați, Ploiești și Iași, care au dat un procent de reușiți cu puțin peste 50 la sută.

Trebuie spus însă că în activitatea de pregătire a șoferilor de anul trecut autobazele au întîmpinat și o serie de greutăți obiective, care au îngreunat desfășurarea procesului de învățămînt. Una dintre cele mai mari greutăți se referă la frecvența nesatisfăcătoare la cursuri, fapt ce a determinat ca în unele locuri numărul cursanților să se reducă pînă la 60 la sută față de numărul inițial de înscriși.

Acest lucru denotă că unele organizații A.V.S.A.P. n-au tratat cu suficient simț de răspundere sarcina ce le revenea de a se ocupa de mobilizarea tinerilor la cursuri și n-au colaborat suficient cu organizațiile U.T.M. în acest sens.

Frecvența slabă a generat o serie de alte greutăți autobazelor: lectorii și instructorii au fost nevoiți să repete unele lecții, întîrziind astfel desfășurarea normală a programului.

Faptul că instructorii de la practica de conducere erau șoferi legați efectiv de producție, ce plecau în curse lungi, a făcut ca, uneori, o parte din autovehiculele afectate instruirii să lipsească de la ședințele de pregătire și din această cauză să nu se poată realiza numărul de ore planificat pentru fiecare elev în programa analitică. Mai trebuie arătat că unii lectori nu s-au prezentat cu regularitate pentru a preda disciplinele respective, și de aceea elevii lor nu și-au însușit în cele mai bune condiții cunoștințele teoretice, așa încît ei au fost respinși la examenul pentru obținerea carnetului de conducere.

De la începutul lunii noiembrie a început un nou an de pregătire pentru tinerii membri A.V.S.A.P. care se instruiesc în școlile de conductori auto de pe lingă autobazele I.R.T.A. Pentru aceasta au fost luate toate măsurile necesare, astfel ca folosindu-se experiența anului trecut, pregătirea să se desfășoare la un nivel corespunzător. Este de datoria tuturor Autobazelor ca în viitor să colaboreze și mai strîns cu organele și organizațiile A.V.S.A.P., să ceară permanent sprijinul organelor de partid și U.T.M. în vederea asigurării unei frecvențe regulate la cursuri, în vederea mobilizării lectorilor și instructorilor pentru a preda lecții cît mai interesante și atractive. Noul an de învățămînt trebuie să constituie o treaptă și mai înaltă în pregătirea tinerilor conductori auto necesari economiei noastre naționale în continuă dezvoltare și operei de întărire a capacității de apărare a patriei.

Meleagurile maramureșene te captivează prin pitorescul lor, prin bogăția acestei minunate toamne târzii și prin amploarea transformărilor socialiste care se petrec pe aici, ca de altfel peste tot în țara noastră.

Am colindat câteva zile prin orașul Baia Mare și comunele raionului Somcuța, pentru a vedea cum se desfășoară activitatea de asociație. În întreprinderile, instituțiile sau comunele vizitate, am întâlnit sute de oameni ai muncii care, luptând cu entuziasm pentru îndeplinirea sarcinilor de producție, trasate de partid, activează cu multă conștiinciozitate și pe linia sprijinirii apărării patriei.

ATRAGEREA DE NOI MEMBRI, PREOCUPARE PERMANENTĂ A COMITETULUI

Organizația A.V.S.A.P. de la Uzina de utilaje miniere din orașul Baia Mare are un comitet și patru organizații de secție. Aici lucrează, ca tehnician, tovarășul Tudor Alexandrescu, membru în Consiliul orașenesc A.V.S.A.P. Din discuțiile purtate cu dînsul, cu alți membri ai comitetului și unii președinți ai organizațiilor de secție, am aflat că una din preocupările lor permanente a fost atragerea în rândurile asociației a unui număr cât mai mare de muncitori.

— Am folosit pentru aceasta — spune tovarășul Alexandrescu — toate metodele care ne-au fost indicate de către consiliul orașenesc: am confecționat fotomontaje și panouri cu aspecte din activitatea asociației pe care le-am expus în toate secțiile și halele uzinei, am ținut mai multe conferințe legate de problema apărării patriei noastre socialiste, am dus muncă de lămurire în special cu tovarășii noi angajați în întreprindere. Atunci cînd au avut loc trageri în poligon cu membrii asociației, am invitat și pe tovarășii care nu erau încă membri A.V.S.A.P. să asiste. Procedînd în felul acesta, am ajuns ca, pînă în prezent, peste 80 la sută din numărul total al muncitorilor, inginerilor și tehnicienilor noștri, să fie membri ai asociației.

Datorită activității comitetului, a sprijinului permanent primit din partea conducerii întreprinderii (director Sabău Vasile), a colaborării cu celelalte organizații de masă, în special cu U.T.M., organizația de aici este printre cele mai bune pe oraș. La acest rezultat a contribuit mult și analiza periodică făcută de comitetul de partid asupra modului cum muncesc membrii comitetului A.V.S.A.P. Aceasta a dus la creșterea simțului de răspundere al acestora, la organizarea și desfășurarea unei bune activități de asociație.

Comitetul a urmărit în permanență ca toate sarcinile primite de la consiliul orașenesc să fie îndeplinite la timp. La pregătirea generală au fost cuprinși majoritatea membrilor, executîndu-se cu ei programul stabilit în întregime.

Membrii A.V.S.A.P. au răspuns cu multă însuflețire la chemările comitetului de partid și ale conducerii administrative, luînd parte la toate acțiunile de interes obștesc care au fost inițiate.

Plecînd din această uzină râmii cu convingerea că oamenii aceștia, care făuresc minunatele mașini cu care se scot din adîncuri bogă-

ACCENTUL

PE MUNCA

ORGANIZATORICĂ!

țiile pămîntului, depun o activitate rodnică pentru pregătirea lor în vederea apărării patriei.

CÎND MUNCA ORGANIZATORICĂ E NEGLIJATĂ

După ce am stat de vorbă cu tovarășul Valentin Cupșa, membru în Consiliul orașenesc A.V.S.A.P., care lucrează în funcția de șef al serviciului personal la Întreprinderea minieră „Petre Gheorghe” din Baia Mare și cu alți tovarăși din conducerea organizației A.V.S.A.P. din această întreprindere, am rămas puțin descumpăniți.

În adevăr, nu prea aveau cu ce să se laude în ce privește activitatea de asociație. Singura lor acțiune mai importantă a fost pregătirea tineretului care nici ea nu a fost la înălțime.

Cunoșteam din anii trecuți că organizația de aici se afla printre cele mai bune pe oraș și chiar pe întreaga regiune. Ce a contribuit atunci la rămînerea ei în urmă?

Cauza principală trebuie căutată în primul rînd într-o muncă organizatorică defectuoasă. Începînd cu comitetul, care este descompletat, birourile de secție, ca și inexistente, și terminînd cu o evidență incurcată, neîncasarea cotizațiilor la timp etc. toate s-au desfășurat la întimplare.

Deși aici s-a aflat în permanență un membru al consiliului orașenesc — tovarășul Valentin Cupșa, de care am amintit — acesta nu a ajutat organizația A.V.S.A.P. decît prea puțin. De fapt justificarea lui este în mare parte îndreptățită: are, nici mai mult nici mai puțin, decît opt sarcini pe linie de activitate obștească!

Atît comitetul cît și birourile de secție nu s-au afirmat ca organe colective de muncă cu sarcini concrete și răspunderi personale pe fiecare membru.

Tovarășii cu care discutăm aceste aspecte au promis că pe viitor lucrurile se vor îndrepta, mai ales că s-a cerut sprijinul organizației de partid și conducerii administrative a întreprinderii.

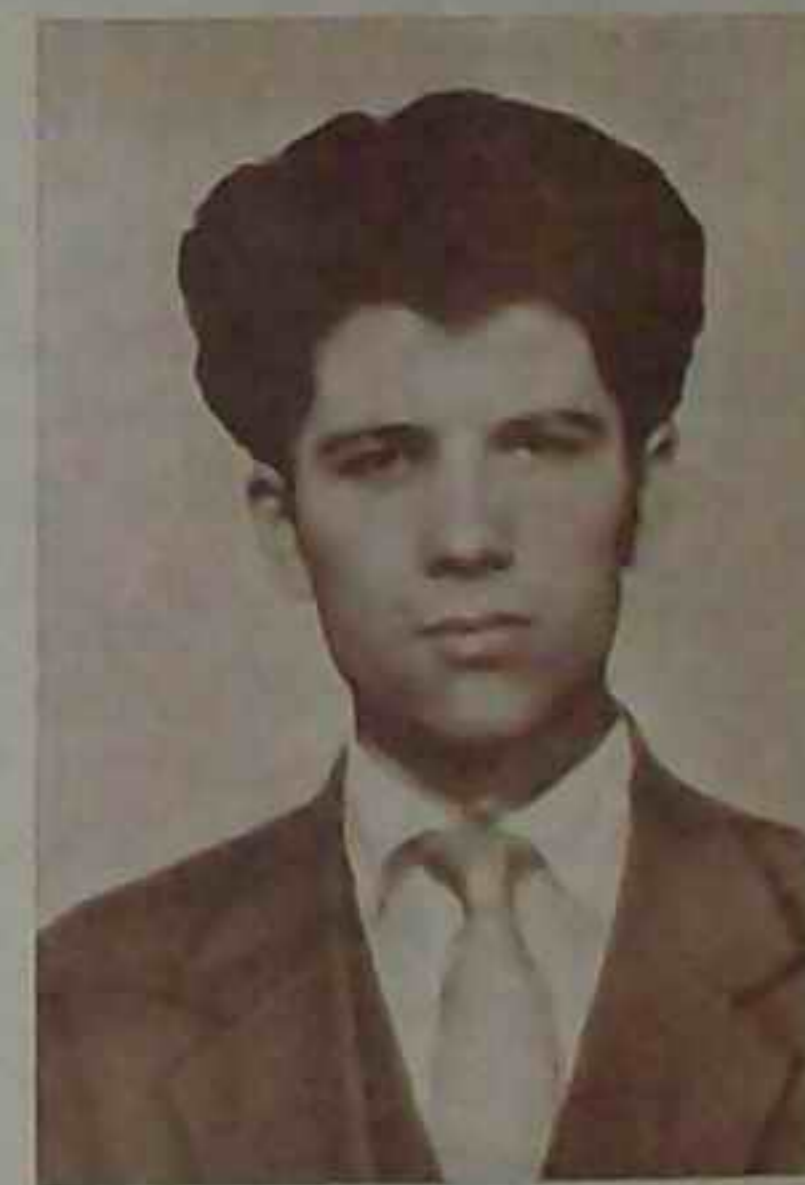
Sigur că așa se va petrece, deoarece într-o întreprindere atît de importantă există deajuns de multe posibilități pentru îmbunătățirea muncii. Activitatea din anii trecuți dovedește că membrii asociației de aici sînt animați de această voință. Trebuie numai îndrumați cu mai multă răspundere de către cei în drept.

UN INSTRUCTOR VOLUNTAR ACTIV

În subordinea Consiliului orașenesc Baia Mare se află și organizațiile din raionul Somcuța Mare.

Pregătirea generală s-a desfășurat în aceste comune în condiții satisfăcătoare. Printre ele au fost unele centre de pregătire a căror activitate s-a remarcat în mod deosebit. Un astfel de centru a fost cel din comuna Somcuța, avînd ca instructor pe tovarășul Romulus Filip, un tînăr profesor de limba romînă de la Școala medie din comună.

(Continuare în pag. 11)

La Uzina de utilaje miniere

Noi blocuri în Baia Mare

Pitești

Sub regimurile trecute, exploatorii piteșteni — negustorii, moșierii, reprezentanții autorităților — făceau afaceri bune. Ei trăiau în tihnă și îndestulare, scoțind zece piei de pe spinarea maselor muncitoare.

Stratificarea socială din trecut mai poate fi citită și azi pe fizionomia orașului: de o parte (mai ales în locurile liniștite și cu perspectivă) se găsesc casele arătoase ale foștilor exploatatori, iar de altă parte, clădirile modeste ale oamenilor de rînd, plasate în neorînduială, pe străzi întortochiate, strimte, apărute fără nici un plan urbanistic clar.

Puține din edificiile vechi depășesc un etaj și, dintre ele, doar fosta prefectură se înfățișează mai pregnant. Lucrul este explicabil. Foștii edili au vrut să dea un aer impresionant sediului autorității locale, să inspire teamă și respect. Aceste socoteli n-au fost însă întotdeauna îndreptățite, pentru că orașul n-a rămas surd la marile seisme sociale ale țării și

ale regiunii. Inimile piteștenilor au vibrat cu putere și atunci, de mult, în timpul revoluției de la 1848, în vremea inflăcăratului patriot și democrat-revoluționar N. Bălcescu, născut într-un sat din regiunea lor, și în timpul marilor mișcări țărănești din 1907, și mai aproape de vremurile noastre cînd, din cauza silniciilor și exploatării, muncitorii s-au ridicat la luptă.

Cine vrea să-și dea seama de mizeria și înapoierea în care erau ținute în trecut masele muncitoare din Pitești, precum și

țărănimea din întreaga regiune cuprinsă între Olt și Argeș, poate citi mărturiile unor scriitori clasici ca Dinicu Golescu ori Al. Vlahuță, sau poate parcurge paginile impresionantului jurnal scris de doctorul George Ulieș. „Am fost chemat să văd un flăcău tuberculos — scria acum mai bine de două decenii fostul medic de plasă. Într-o cămăruță cu un singur ochi de geam fixat în zid, cu lut pe jos, înconjurat de trei frați mai mici, zace bolnavul. Izolarea e cu neputință, căutarea lui de asemenea. Pentru astfel de bolnavi nu ne stau la dispoziție nici spitale, nici sanatorii“...

Acele vremuri au apus. În anii puterii populare regiunea Argeș și, o dată cu ea, orașul Pitești s-au trezit la viață, au intrat în tumultul viu al prefacerilor socialiste. Înainte vreme, piteștenii erau cunoscuți ca buni podgoreni, ca iscusiți fabricanți de țuică. Aceste calități ei și le-au păstrat și astăzi, căci nu degeaba, în ultimii ani, la concursurile de la Budapesta și Ljubljana, vinurile din regiunea lor au primit medalii de aur. Esențial este însă acum altceva: regiunea a început să se industrializeze intens și acest lucru schimbă din temelii felul de trai al oamenilor, transformă înfățișarea orașului.

La eliberare, nu existau pe meleagurile argeșene decît cîteva fabricuțe și ateliere mărunte, în care lucrau în condiții inumane cîteva sute de muncitori. În anii puterii populare, vechile întreprinderi au fost extinse, modernizate, iar, pe lângă ele, s-au construit din temelii altele noi, dintre care nu amintim aici decît pe cele din Pitești: Fabrica de tananți „Argeșul“, Întreprinderea textilă „11 Iunie“, Întreprinderea de poduri metalice și prefabricate din beton, etc. Și lucrurile nu se vor opri aici. O dovadă în acest sens o constituie și puternica hidrocentrală de pe Argeșul superior, ale cărei lucrări au început, și care va da, la sfîrșit, 400 milioane KWh energie electrică pe an.

Cea mai mare mîndrie a piteștenilor o constituie însă faptul că, în anii puterii

La 20 mai 1388, Mircea cel Bătrîn dăruiește mănăstirii Cozia, între altele, și o moară „în hotarul Piteștilor“. Deoarece specialiștii spun că „hotar“ însemna pe atunci „tîrg“ sau „oraș“, s-a ajuns la concluzia că la sfîrșitul secolului al XIV-lea așezarea de pe malul Argeșului devenise tîrg.

Negustorii din Sibiu, precum și cei din alte orașe de peste munți, cunoșteau bine Piteștii. Plecați de acasă cu harabalele pline cu seceri, coase, fiare de plug sau stămburi, ei coborau pe valea Oltului pînă în dreptul Ciinenilor, după care, peste plai, prin Lovișteea, ajungeau la Curtea de Argeș și apoi la Pitești. Aici schimbau marfa adusă, luînd pe ea miere, vin, piei, grîne sau struguri.

Plasat în calea unuia din drumurile comerciale, dispunînd de un mediu natural admirabil, avînd ca locuitori oameni harnici și iscusiți, tîrgul ajunge repede la înflorire. Renumele i se naște mai ales de pe urma podgoriilor aflate în număr mare pe dealurile din jur. Vinul de Pitești — spun documentele — era atît de bun și de ieftin, încît domnitorul Constantin Brîncoveanu stabilește „vadra de Pitești“ drept unitate de măsură.

Parcuri, statui, blocuri noi pentru oamenii muncii — acestea sînt cîteva din elementele orașului de azi

populare, a fost valorificată pentru prima dată una din marile bogății ale subsolului regiunii lor — petrolul. Prima sondă s-a infipt în pământul Argeșului acum un deceniu. După ea au urmat altele și altele, iar acum Leordenii, Valea Caselor, Poiana Lacului ori Băbenii, au devenit adevărate orașele de petroliști, cu case moderne, cu dispensare, cu cămine, cu cluburi, cu săli de spectacole, cu școli.

O activitate vastă, fără precedent, s-a depus și se depune pentru înfrumusețarea Piteștiului, pentru ridicarea nivelului de viață al locuitorilor lui. Pentru prima dată

Un colț reprezentativ al Piteștiului socialist

în istoria sa, orașul are un plan de sistematizare care îl modernizează, îl dezvoltă, îi înlătură aspectul patriarhal din trecut. Munca este foarte grea. Arhitecții, proiectanții, muncitorii constructori, sînt nevoiți să facă mari eforturi pentru a tăia peste labirintul vechilor ulițe întortocheate — bulevarde și străzi drepte, care să dea orașului limpezime, tinerețe, optimism. Eforturile depuse pînă acum au fost încununete de succes. La margine, ca și în centru, au apărut blocuri noi, aerate, în culori încântătoare

pentru ochi, ce imprimă tot mai mult Piteștiului profilul de oraș socialist. Sute de apartamente au primit muncitorii petroliști, textiliști sau metalurgiști, în cvartalele Traian, Leonte Filipescu, Zmeura sau în alte părți.

N-au fost neglijate din vasta operă de renaștere a orașului nici edificiile și instituțiile de artă, școlile. Un teatru de stat, un muzeu regional, un palat al culturii, cinematografe, orchestra „Doina Argeșului”, un teatru de păpuși — toate acestea, precum și multe altele, stau acum la îndemina oamenilor muncii din Pitești.

În scurt timp orașul va deveni și mai frumos, și mai mareș. Proiectele de viitor prevăd edificarea a zeci de noi blocuri cu multe etaje, ridicarea unui mare sediu al sindicatelor, construirea de noi întreprinderi industriale. O variantă a planului general de sistematizare preconizează extinderea clădirilor și pe cealaltă parte a Argeșului. Imaginați-vă ce minunat va fi atunci: peste undele sclipitoare ale riului se vor arcuri poduri zvelte, iar noul Pitești — Piteștiul socialist — își va admira chipul întinerit în oglinda limpede a apei!

D. ȘOMUZ
Foto: Șt. CIOTLOȘ

...3000 de noi membri înscriși în asociație... sute de tineri pregătiți în domeniul tirului, automobilismului și altor discipline sportivo-aplicative... zeci de acțiuni educativ-patriotice, iată numai cîteva date din bilanțul cu care organele și organizațiile A.V.S.A.P. din orașul Pitești au încheiat anul de pregătire 1960/1961.

Pentru obținerea acestor rezultate, consiliul orașenesc A.V.S.A.P. a primit un sprijin permanent de la organele locale de partid și de stat, de la organele și organizațiile de masă.

— Fără colaborarea strînsă cu organizațiile de masă și în special cu organizația U.T.M., ne-a spus tovarășul Pavel Băcescu, președintele Consiliului orașenesc A.V.S.A.P. Pitești, nu ne-am fi putut îndeplini sarcinile în bune condiții.

Așa este. În oraș pot fi numărate la ora actuală nu mai puțin de 100 de organizații A.V.S.A.P. cu aproape 15.000 de membri. Controlul și îndrumarea acestui mare număr de organizații, mobilizarea membrilor la pregătire necesită o muncă intensă.

Pentru cuprinderea activității A.V.S.A.P. din oraș, consiliul și-a format și un larg activ voluntar, compus din peste 60 de oameni. Unii din acești tovarăși sînt pensionari. Cei mai mulți însă lucrează în producție ca muncitori, tehnicieni, ingineri, economiști, profesori, învățători etc. În baza sarcinilor primite din partea consiliului orașenesc, ei se îngrijesc de bunul mers al activității organizației A.V.S.A.P. din instituția sau întreprinderea unde-și desfășoară munca profesională. Există și activiști voluntari care au în grijă cîte două sau trei organizații.

Merită subliniat faptul că activul voluntar a fost astfel orientat, încît el să acorde atenția cuvenită acțiunii de consolidare a organizațiilor A.V.S.A.P. din marile întreprinderi. Așa se face că acum, organizații ca cele de la Întreprinderea metalurgică „Vasile Tudose” Colibași, Fabrica de tananți „Argeșul”, Întreprinderea textilă „11 Iunie”, Întreprinderea de poduri metalice și prefabricate din beton și altele cuprind în rîndurile lor sute de oameni ai muncii, care participă cu drag la activitatea asociației. O excepție în acest sens o constituie doar Autobaza I.R.T.A., unde comitetul A.V.S.A.P. n-a desfășurat în cursul acestui an nici un fel de activitate, iar membrii organizației (puțini la număr în raport cu efectivul salariaților întreprinderii) n-au fost indemnnați nici măcar să-și îndeplinească o asemenea obligație elementară cum este achitarea cotizației.

În cadrul Autobazei I.R.T.A. Pitești a funcționat anul acesta în bune condiții un cerc auto pe care l-au frecventat mai

mulți membri ai asociației. 50 din aceștia au obținut la sfîrșit carnetele de conducere. Este un fapt lăudabil. De ce însă rezultatele bune ale cercului auto au fost lăsate să fie umbrite de inactivitatea comitetului și a organizației A.V.S.A.P. din întreprindere?

Organele și organizațiile A.V.S.A.P., toți membrii asociației din orașul Pitești, au început un nou an de pregătire. Pentru aceasta au fost luate din vreme o serie de măsuri care să contribuie la sporirea pe viitor a rezultatelor bune. Și nu ne îndoim că asemenea rezultate bune vor fi culese în cursul anului ce-l avem în față, mai ales dacă membrii consiliului orașenesc A.V.S.A.P. vor desfășura o activitate colectivă și mai susținută, dacă fiecare dintre ei va simți și mai profund înalta răspundere căsțească pe care o are.

La Radioclubul din Pitești a sosit corespondența

A INCEPUT NOUL AN DE PREGĂTIRE A.V.S.A.P.

Duminică 3 decembrie, a avut loc în întreaga țară deschiderea noului an de învățămînt A.V.S.A.P.

În toate organizațiile din întreprinderi, instituții, G.A.C. etc. acest eveniment a fost așteptat cu un deosebit interes de către marea masă a membrilor și în special de tineret.

Redăm câteva aspecte de la adunările festive care s-au desfășurat cu acest prilej.

SPRE NOI SUCCESE ÎN MUNCĂ

În această dimineață însoțită de decembrie, la Casa de Cultură a raionului 1 Mai s-au adunat sute de membri ai organizațiilor A.V.S.A.P. Președinți și vicepreședinți de organizații, activiști voluntari, instructori ai centrelor de pregătire și numeroși tineri din întreprinderile, instituțiile și comunele raionului. Mulți dintre aceștia vor participa în acest an, pentru prima dată la ședințele de pregătire.

Asistența a ascultat cu deosebită atenție cuvintele tovarășului Gh. Turcanu, președintele consiliului raional, care a subliniat importanța participării cu regularitate la lecțiile și ședințele de pregătire, atât

la cele practice, cât și la cele teoretice. Tovarășul Turcanu a arătat că, folosind experiența anului trecut, consiliul raional a luat măsurile necesare ca în acest an pregătirea generală și de specialitate să se desfășoare la un nivel superior. A luat apoi cuvîntul tovarășul Tânase din partea Comitetului raional P.M.R. care, printre altele, a scos în evidență faptul că participînd cu regularitate la ședințele de pregătire, tinerii vor acumula cunoștințe folositoare atât economiei noastre naționale cât și întăririi capacității de apărare a patriei. Apoi a vorbit tînărul Crînguș Ion. El și-a luat angajamentul în numele tovarășilor săi de la Uzinele „Electronica” de a nu-și precupeți eforturile pentru a fi cu toții fruntași în activitatea de pregătire.

Sutele de tineri care erau prezenți s-au declarat întrutotul de acord cu cei care au luat cuvîntul. Astfel tovarășul Iliescu Alexandru, instructor al organizației de la

PRINTRE MINERII DIN OJASCA

La Unguriu (raionul Buzău) curtea școlii era plină de tineri care, în grupuri mari, discutau și rideau zgomotos. Majoritatea lor erau mineri din Ojasca. Astăzi erau adunați pentru deschiderea noului an de pregătire A.V.S.A.P. Șeful centrului, tovarășul Constantin Mitu este și el miner, îmbrăcat în uniformă pe a cărei petlițe lucesc cele două ciocane încrucișate.

— Știți, noi minerii din Ojasca am îndeplinit planul anual la 27 noiembrie. Cu o lună și ceva înainte. Și vă asigur că și în munca de asociație vom fi primii.

În cuvîntul rostit cu prilejul deschiderii anului de pregătire tovarășul Ion Ioniță, secretar al organizației de bază P.M.R. din comuna Unguriu, a arătat tinerilor că una din îndatoririle patriotice ale tuturor oamenilor muncii și în special a tineretului este de

a se pregăti cât mai temeinic, pentru întărirea apărării patriei noastre socialiste.

Cu mult interes au fost ascultate cuvintele tovarășului Dumitru Brătan care a vorbit despre datoria sfîntă a fiecărui cetățean al țării noastre de a-și apăra patria. Pe fețele tinerilor mineri din Ojasca se citea hotărîrea de a participa cu regularitate la pregătirea care li se va face în cadrul asociației.

Atelierele Centrale I.T.B. ne-a declarat: „Anul trecut organizația noastră a fost fruntașă pe raion în activitatea de pregătire; pot afirma însă că anul acesta vom munci și mai bine și ne vom menține locul de fruntaș”. Tînărul Ion Gheorghe, colectivist din comuna Ștefănești (G.A.C. „Tudor Vladimirescu”) ne-a spus: „Sîntem 30 de tineri din gospodăria noastră care ne-am înscris acum în A.V.S.A.P.; sîntem conștienți că activitatea depusă în cadrul asociației este folositoare patriei și poporului nostru”.

După terminarea adunării festive, participanții au asistat la o frumoasă lecție demonstrativă în teren.

IN PAUZA

Pe stadionul din Roșiori de Vede, în dimineața zilei de 3 decembrie, era mare animație. Grupuri, grupuri, vîrstnici și tineri, discutau despre deschiderea anului de învățămînt.

Erau acum în pauză. Tovarășul Nicorică Teodor, președintele Consiliului raional A.V.S.A.P. Roșiori de Vede ne informă că, după pauză, se va face predarea primei lecții din programul de pregătire.

— Astăzi în tot raionul se deschide învățămîntul. Am reușit ca să trimitem delegați ai consiliului în toate comunele. Aici pe stadion sînt adunați membrii noștri din oraș care vor folosi pentru pregătirea teoretică și practică atât stadionul cât și locurile din împrejurimi.

Împreună cu tovarășul președinte m-am îndreptat spre grupurile care erau pe stadion.

Am cunoscut mai mulți tineri și am intrat în discuție cu tînărul Gheorghe Mihai, muncitor la I.L. „Vasile Roaită”.

— Așteptam de mult începerea învățămîntului. Am 19 ani; pe locul meu de muncă sînt fruntași și doresc ca și în pregătirea A.V.S.A.P. să fiu printre primii.

Și tovarășul Pătrașcu Gheorghe este nerăbdător. Lui îi place tirul și așteaptă începerea ședințelor de tragere.

Am mai făcut cunoștință și cu tovarășul Ceaușescu Iordan, președintele organizației de la Centrul Mecanic Roșiori de Vede.

— Am venit aici cu o delegație din organizația noastră pentru a participa la prima zi de pregătire. La noi în întreprindere sînt mulți tineri, asupra cărora ne vom îndrepta o atenție deosebită.

Tovarășul președinte al consiliului anunță terminarea pauzei. Instructorul adună pe cei prezenți în careu și începu: „Azi vom învăța cunoașterea armei de tir calibru redus...”

Ochii tuturor urmăreau părțile armei pe care instructorul le arăta...

VOR TRADUCE ÎN VIAȚĂ ANGAJAMENTELE

Sosiți din toate organizațiile A.V.S.A.P. din orașul Pitești, peste 450 de membri ai asociației noastre au luat parte cu entuziasm la festivitatea deschiderii noului an de învățămînt A.V.S.A.P. care a avut loc în Palatul de Cultură. Interesul manifestat pentru acest important eveniment a reieșit nu numai din prezența lor masivă, dar și din discuțiile purtate de tineri cu acest prilej. Mulți dintre ei au ținut să-și spună cuvîntul în legătură cu modul în care înțeleg să se prezinte pe viitor la învățămîntul de asociație.

Tovarășii Mircea Piscologeanu, Gh. Mihalache, Florea Nițulescu și mulți alții au arătat că datoria fiecăruia dintre ei este de a participa cu regularitate la ședințele de pregătire și de a-și însuși cât mai temeinic cunoștințele predate.

Instructorul Nicolae Tudor, vorbind în numele celorlalți instructori, a evidențiat importanța pe care o are pregătirea pe linie de asociație. El a arătat că însușirea cu conștiinciozitate a materiei predate va face din fiecare tînăr un adevărat stăpîn al tehnicii noi. Totodată și-a luat angajamentul să pregătească în cele mai bune condiții grupa pe care o conduce, iar rezultatele obținute cu prilejul verificării cunoștințelor să fie dintre cele mai bune.

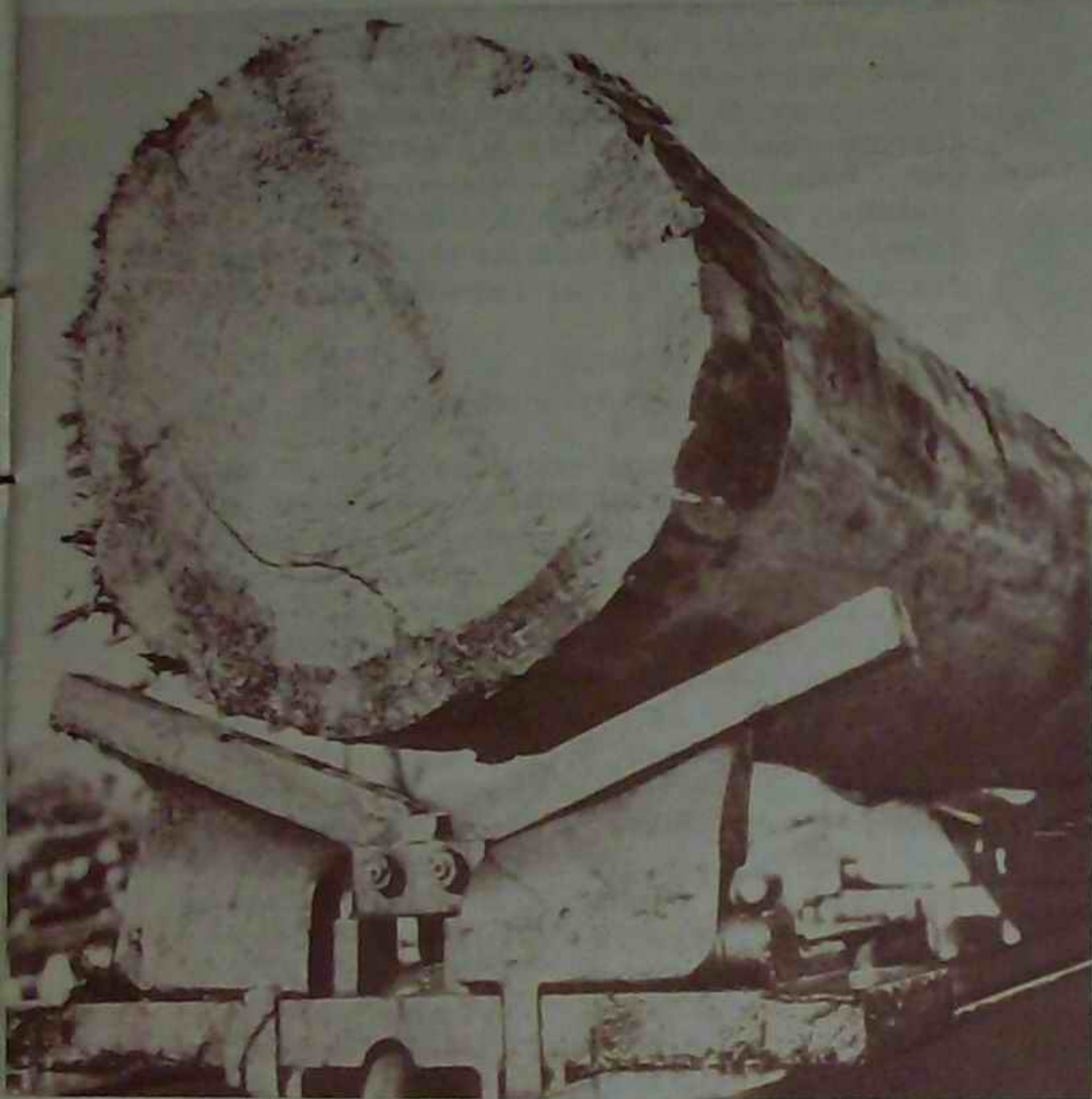

Materia primă - Lemnul

...Când au început să fie trasate limitele viitorului combinat forestier era prin 1958. Cele patruzeci de hectare pe care se desfășurau lucrările musteau de apă. Zăpada abia prinsese să se topească. La numai câteva luni de la organizarea șantierului pe cerul străjuit la orizont de culmile ninse ale Parîngului se profilau, în toată măriștea lor, scheletele metalice ale viitoarelor fabrici. Săptămânile următoare au adus noi modificări în peisajul locului. Fabricile de cherestea, mobilă curbată, parchete și placaj se ridicau tot mai sus. Liniile lor simple, pline de gingășie, vedeau bogata imaginație a unor proiectanți experimentați. Constructorii au adus și ei ceva nou. Fațadele le-au realizat cu alchidal, o vopsea recent introdusă în tehnologia lucrărilor de

finisaj, cu ajutorul căreia s-au obținut tonuri dintre cele mai frumoase. În aceeași vreme tînăra noastră industrie constructoare de mașini a început să expedieze pe adresa Complexului trenuri întregi cu utilaje. Zi și noapte mașinile erau descărcate din vagoane și duse în hale unde erau montate. Apoi au venit muncitorii. Unii dintre ei lucraseră în alte unități similare din țară. Alții, și cei mai numeroși, plecaseră din Tîrgu Jiu, cu luni mai înainte, pe la Pîncota, Brăila și Gălăuș, ca să se califice. Vroiau cu toții să arate ce știu, ce au învățat. Și iată că în cinstea lui 1 Mai 1960 fabrica de placaj, prima în care se terminase de montat utilajul, dădea economiei întia sa șarjă. După puțin timp alte două fabrici, cea de cherestea și de parchete, intrau în funcțiune. În vremea aceasta fabrica de mobilă curbată, cea mai importantă din întregul complex, se pregătea de zor să trimită oamenilor muncii produsele ei, lucrate cu măiestrie din fagul codrilor Tismanei. La un an de la intrarea în funcțiune a fabricii de placaje „mobila” dădea și ea prima garnitură.

Astăzi lucrul se desfășoară intens în întregul complex. Spre deosebire de obișnuitele fabrici de industrializare a lemnului, în care procentul mediu de folosire a masei lemnoase este de 60 la sută, aici el a atins 85 la sută și tînde vizibil să fie de sută la sută. În această idee acționează întregul colectiv. Se studiază de pildă problema unei și mai bune valorificări a materialului prin organizarea producției de rechize școlare din deșeuri, piese de scaune din furnirul subdimensionat, precum și transformarea deșeurilor în cartoane ondulate. Numeroasele propuneri de inovații prezentate cabinetului tehnic urmăresc același deziderat. De aceea și Nicolae Haiducescu, res-

Mîndria Combinatului forestier, fabrica de mobilă curbată

Organizația A.V.S.A.P. a Complexului își face simțită din ce în ce mai mult activitatea

Am în față carnetul cu însemnări din ultima deplasare. Îl răsfoiesc și constat că n-a mai rămas albă nici una din file. Cifre, nume de oameni, date, toate se înșiruiesc unele după altele. Toate sînt însemnări despre viața de astăzi și de mîine a orașului Tîrgu Jiu, milenară așezare pe cursul superior al Jiului.

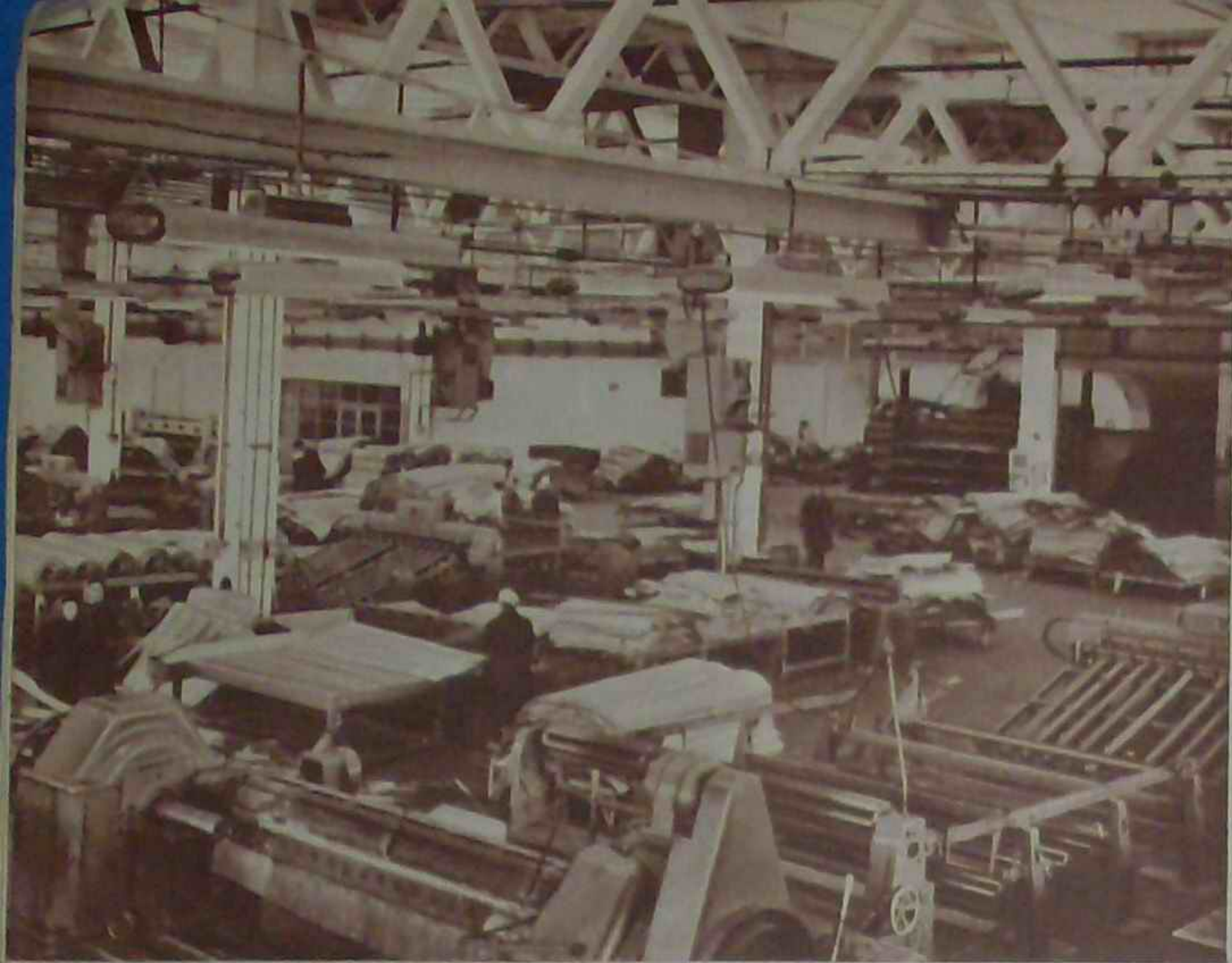
Conținutul lor îmi apare la fel de bogat ca și faptele văzute la fața locului. Încerc să găsesc printre ele o notiță, o simplă însemnare care să pledeze în favoarea descrierii lui Vlahuță, care, cu decenii în urmă, spunea că în Tîrgu Jiu, „e liniște ca la țară; și ce aer de bătrîni gînditori au unele case vechi, tupilate în fundul curții, în desișul lor de arbori!... unde și unde, cite un felinar clipește în frunzișul umed”. Dar nu găsesc. Străvechiul tîrg și-a schimbat într-atît înfățișarea încît a devenit de nerecunoscut. Chiar și pentru locuitorii săi. Și aceasta în numai șaptesprezece ani de viață nouă, avîntată.

Liniștea de „țară” a devenit astăzi pentru Tîrgu Jiu o simplă amintire. Zvonul muncii entuziaste, care pe zi ce trece se amplifică luînd proporții uriașe, a fost îndrăgît de mic și mare. Tonul l-a dat construirea liniei ferate Bumbești-Livezeni. Apoi legăturile cu minele de la Rovinari, cu sondele petrolifere de la Bîtleni, cu zecile de orașele ale Olteniei trezită din somnolența seculară.

Dar cel mai mult a contribuit la orientarea nouă a vieții orașului Complexul de industrializare a lemnului de la Preajba. O dată cu construcția lui multe din rînduielele orașului au prins să se schimbe. Casele cu aer de bătrîni gînditori și-au încheiat socotelile, asemenea opaștelor ce le țineau tristă tovărășia. În Vădeni, ca și în celelalte cartiere, modernele blocuri, străzile asfaltate, luminate cu tuburi fluorescente, au dat orașului o nouă înfățișare.

Însemnările despre marele combinat care pune în valoare masele forestiere cuprinse între bazinele Cerna-Jiu și Gilort-Olteș abundă. Ele se împletesc cu cele referitoare la viața întregului tîrg.

Aici ia naștere placajul

responsabil cu inovațiile, ca și întreaga comisie de omologare, după ce le-a studiat în amănunțime a admis ca douăsprezece din ele să fie experimentate la locul de muncă.

În curând construcția celei de-a cincea fabrici — fabrica de plăci aglomerate — va fi și ea terminată. Așchile, deșeurile vor apuca drumul malaxoarelor și vor fi transformate în mult apreciatele plăci aglomerate. Cele 18.000 tone de plăci ce urmează a fi produse în decursul unui an vor valorifica la maximum masa lemnoasă.

Până atunci însă unitățile complexului, oamenii lui se străduiesc să sporească producția de la lună la lună. Astăzi ea a ajuns să aibă o pondere destul de mare în ansamblul economiei forestiere. Dacă ne referim la un singur sort, la scaune, producția dată într-o singură zi este suficientă pentru a mobila 350 de sufragerii.

O adevărată performanță realizează și fabrica de parchete. Într-un singur schimb ea produce parchetul necesar pardosirii a zece apartamente.

Dar toate aceste date nu sînt decît începutul. Complexul continuă să acumuleze noi forțe, pentru a-și spori și mai mult producția. Muncitorii se pregătesc intens în vederea atingerii acestui țel. De curînd, spre satisfacția tuturor, peste 200 de muncitori au reușit să absolve cursurile de calificare de șase luni, la locul de producție. Abia au terminat, și alți 180 le-au luat locul. În această ambianță, de muncă însuflețită și studiu, nu s-au lăsat mai prejos nici muncitorii calificați. Seară de seară, 141 de tineri și vîrstnici frecventează Școala Medie din oraș.

Iar în timpul liber, acești muncitori neobosiți se îndreaptă în grupuri, fie spre nenumăratele locuri istorice din oraș și raion, fie spre sălile de festivități unde conducerea Complexului organizează pentru ei spectacole instructive.

Oamenii de aici, locuitorii bătrînului țîrg de pe malurile Jiului, au luat în ultimul deceniu alte obiceiuri. Ei vor să-și facă viața tot mai frumoasă, tot mai luminoasă, și după cite se vede reușesc de minune.

C. EUGENIU

UN REUȘIT CONCURS DE TIR

De curînd, Comitetul orașenesc A.V.S.A.P. Jimbolia a organizat un reușit concurs de tir, la care au luat parte echipele a 11 organizații A.V.S.A.P. din oraș. Organizațiile clasate pe primul loc au obținut „Janionul de fruntaș la tir pe anul 1961”, oferit de comitetul orașenesc.

Înmînarea Janionului echipei clasată pe locul I

După o dispută îndrîjită, care a durat mai multe ore, s-a stabilit următorul clasament:

CATEGORIA I-a

1. Organizația de la Școala Medie.
2. Organizația de la fabrica Horia.
3. Organizația de la Centrul Școlar Agricol.

CATEGORIA II-a

1. Organizația de la Fabrica Horia.
  2. Organizația Gospodăriei agricole de stat
  3. Organizația de la Cooperativa de consum.
- La individual, pe primele locuri, s-au situat concurenții Ion Barbu, Gheorghe Nicoraș, Carol Turcanu, Iudita Miclea, Eleonora Cereanu și Maria Marian.

Constantin MOTĂȘ
corespondent

În cîtva timp în urmă, pe adresa comitetului A.V.S.A.P. de la Fabrica de Cabluri și Materiale Electrice din Capitală a sosit o scrisoare. La „locul expeditorului” era scris citeț: Consiliul A.V.S.A.P. al raionului 23 August. Iată ce conținea: „...Consiliul raional A.V.S.A.P. vă felicită călduros pentru succesele obținute în munca de asociație, în creșterea numărului de membri, în pregătirea lor, precum și pentru acțiunile patriotice și de folos obșteșc organizate”...

În aceeași zi scrisoarea a fost citită la stația de radioamplificare, iar apoi afișată la gazeta de perete a întreprinderii. Și poate mulți dintre muncitorii fabricii citind-o vor fi spus cu mîndrie: „La obținerea acestor rezultate am participat și eu”. Este într-adevăr o mîndrie pentru membrii A.V.S.A.P. de la Fabrica de Cabluri și Materiale Electrice faptul că sînt fruntași pe raion. Dar cum au ajuns la aceste succese?

SECRETE SAU ENTUZIASM?

La sfîrșitul lunii martie a acestui an, la F.C.M.E. existau 390 de membri ai asociației, iar activitatea lor putea fi rezumată doar în îndeplinirea cîtorva sarcini generale, cum ar fi strîngerea cotizațiilor și participarea, într-un număr destul de redus, la pregătirea generală. Dar iată că după numai 8—9 luni organizația a ajuns fruntașă pe raion, avînd un număr de 1480 membri și o bogată activitate. Acest lucru se datorează desigur nu unor secrete, ci entuziasmului cu care comitetul A.V.S.A.P. a pornit la lichidarea lipsurilor și ridicarea muncii de asociație pe o treaptă superioară.

Pe tovarășul Marin Lepădatu, președintele comitetului A.V.S.A.P., l-am găsit la comitetul de partid al întreprinderii, unde se discutau aprins probleme de protecția muncii.

— Cu ocazia controlului pe care îl faci — spunea tovarășul Dumitru Bălan, secretarul comitetului de partid, poți să controlezi și îndeplinirea sarcinilor A.V.S.A.P. Împuști, cum se zice, două... probleme deodată

— Așa și fac... răspunse rîzînd tovarășul Lepădatu și scoase repede carnetul din buzunar.

Am vizitat fabrica împreună, sector cu sector, și am ascultat cu plăcere explicațiile președintelui, care este un adevărat ghid îndrăgostit de meseria sa.

— Uitați-vă, aici la secția trefilare (subțierea cablurilor la diferite dimensiuni) membrii A.V.S.A.P. s-au evidențiat în strîngerea fierului vechi, iar o mare parte din ei au participat și la alte acțiuni patriotice.

Secția e fruntașă și în munca profesională și în activitatea de asociație.

Răsfoind carnetul său de evidență, tovarășul Lepădatu ne dovedește cu cifre exacte că membrii A.V.S.A.P. de la F.C.M.E. au efectuat un mare număr de ore de muncă patriotică pentru lărgirea întreprinderii lor. Cei care s-au evidențiat au plecat în excursii și au fost popularizați în cadrul „orei A.V.S.A.P.” la stația de radioamplificare.

— La secția utilaje noi, unde se ocupă de activitatea A.V.S.A.P. tovarășul Constantin Filimon, toți muncitorii sînt membri ai asociației, toți au participat cu rezultate foarte bune la trageri, iar la pregătire au fost întotdeauna în frunte. Putem spune că organizația de aici ne face cinste.

— Și unde ați executat tragerile cu arma de tir redus?

— La poligonul nostru. Prin muncă patriotică am amenajat un poligon de tir redus chiar în incinta întreprinderii, astfel că am reușit să efectuăm trageri cu toți membrii A.V.S.A.P. bărbați și femei. Și să nu rișteți, multe din tovarășele noastre au întrecut pe bărbați la trageri...

Aceasta desigur nu întâmplător, ci printr-o pregătire atentă și consecventă.

— Tovarășa Lucia Cîmpeanu a tras cea mai bine, așa că celelalte tovarășe au avut pe cine să ia drept exemplu.

O participare frumoasă la activitatea de asociație au avut-o femeile din secția materiale izolante, care s-au angajat, o dată cu deschiderea noului an de pregătire, să întrecă secția utilaje noi în îndeplinirea tuturor sarcinilor care vor fi trasate de consiliul raional A.V.S.A.P. De altfel, întreceri există și între celelalte secții de la F.C.M.E., pentru îndeplinirea angajamentelor luate cu prilejul deschiderii anului de pregătire.

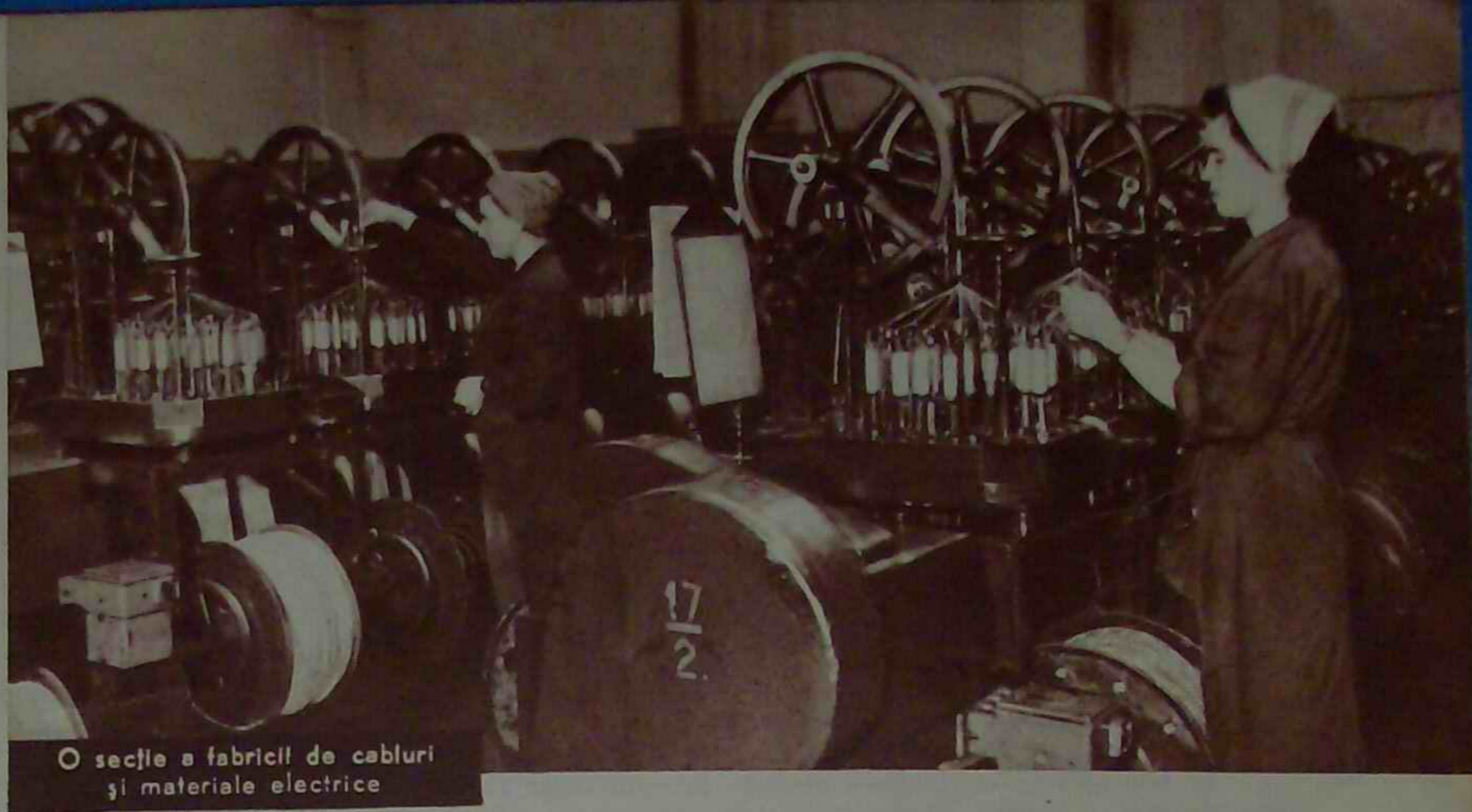
SPRIJIN? AM PRIMIT, FIREȘTE!

— Am primit un sprijin prețios, ne spune tovarășul Lepădatu, din partea organizației de partid și a conducerii întreprinderii. De altfel, tovarășul Virgil Dumitrescu, director adjunct, este și membru în consiliul raional A.V.S.A.P.

Îmbunătățirea activității de asociație la F.C.M.E. a început cu o ședință ținută la sfârșitul lunii martie, la care au participat: secretarul comitetului de partid și directorul întreprinderii, conducerea organizațiilor de masă și delegatul consiliului raional A.V.S.A.P. S-a analizat atunci munca și s-a luat hotărârea de a se căuta metode noi de ridicarea acesteia la un nivel corespunzător.

Metodele folosite au fost ședințele de lucru, urmărirea pas cu pas a îndeplinirii sarcinilor, munca de la om la om. În fruntea acestor acțiuni s-au situat în primul rând comuniștii... Și rezultatele sînt îmbucurătoare. Organizația a ajuns fruntașă pe raion, iar această cinste o vor păstra mereu.

V. T.-MUREȘ

O secție a fabricii de cabluri și materiale electrice

Comitetul de partid analizează activitatea A. V. S. A. P.

(Urmare din pagina 5)

Deși munca de profesor îi ocupă cea mai mare parte din activitatea sa, uneori chiar și „timpul liber“, tovarășul Filip și-a planificat astfel activitatea încît să fie prezent, tot timpul, în zilele de pregătire pe terenul de sport al comunei. Aici, împreună cu tinerii, a amenajat și o pistă cu obstacole.

Măjoritatea cursanților au avut o frecvență regulată. Atunci cînd totuși unii dintre ei nu puteau veni la pregătirea de sîmbătă, tovarășul Filip făcea pregătirea cu aceștia într-o altă zi din cursul săptămîinii, astfel că la sfârșitul anului nici unul nu a rămas în urmă cu cunoștințele.

Pentru a face pregătirea tinerilor membri A.V.S.A.P. cît mai atractivă, instructorul a primit un sprijin prețios de la cîțiva colegi ai săi, printre care tovarășul Ion Andreicuț, profesor de muzică, și tovarășul Dumitru Kives, profesor de educație fizică. Cu ajutorul lor, tinerii au învățat cîntece patriotice, precum și diferite exerciții fizice necesare pregătirii.

Îndrumați de asemenea tot de dînsul, ei au amenajat prin muncă voluntară parcul din mijlocul comunei, participînd și la alte acțiuni de interes obștesc.

Ținîndu-se cont de experiența sa, tovarășul Filip Romulus a fost numit și în noul an de pregătire în funcția de instructor, pe care a îndeplinit-o cu multă răspundere în anul care s-a încheiat.

CE TREBUIE FĂCUT ÎN PRIMUL RÎND

După ce trecusem pe la mai multe organizații A.V.S.A.P., ne aflam la sediul consiliului orășenesc împreună cu tovarășul Nicolae Coardă, președintele consiliului, și tovarășul Ion Veronescu, activist voluntar și membru în consiliul asociației. După ce au ascultat părerile noastre, au fost de acord că, atît în orașul Baia Mare, cît și în comunele raionului Somcuța, există toate posibi-

litățile pentru ca munca de asociație să se desfășoare și mai bine. Dovadă sînt o serie de organizații a căror activitate e destul de bună ca de pildă cele de la Uzinele „1 Mai“, Uzina electrică, Uzina de utilaje miniere, Teatrul de stat, spitalul, I.R.I.C. sau cele din comunele Somcuța Mare, Valea Chiarului, Mireșu Mare, Ordu sat și altele.

Există însă și unele a căror activitate se află sub nivelul posibilităților. Aceasta se datorește în primul rînd faptului că nici consiliul orășenesc nu s-a afirmat ca un organ colectiv de conducere, munca fiind dusă numai de cîțiva tovarăși. Astfel, din cei treisprezece membri cît are consiliul numai despre activitatea tovarășilor Nicolae Coardă, Ion Dragoș, Mihai Alexandrescu, Babec Marin și Anișoș Ion, se poate vorbi. Sînt alții ca de pildă tovarășii: Szabo Alexandru, Lupșa Ion, Iacobovici Eugen, Katona Tiberiu și Săsăran Ion care, invocînd multe sarcini profesionale și obștești, nu aduc nici un aport la activitatea de asociație. Mulți dintre ei nu ajută nici măcar organizațiile din întreprinderile sau instituțiile respective.

Dar de ce — am întregul comitet, cerînd sprijin în acest sens organelor de partid, organizațiilor de masă și conducerii întreprinderilor și instituțiilor din care fac parte membrii consiliului?

— Aceasta — a recunoscut tovarășul Coardă — este o lipsă serioasă din activitatea noastră, pe care va trebui să o remediem cît mai urgent. Pe lîngă aceasta, va trebui ca și activul voluntar să fie mult lărgit, antrenînd în rezolvarea sarcinilor cît mai mulți tovarăși cu experiență îndelungată în munca de asociație. Va trebui de asemenea să acordăm cea mai mare atenție întăririi organizatorice a tuturor organizațiilor noastre. Procedînd în acest fel, a încheiat președintele consiliului orășenesc, sperăm ca în noul an de activitate A.V.S.A.P., care a început de curînd, să ridicăm munca de asociație la nivelul posibilităților reale pe care le avem.

I. HOABĂN

arma

R

Vorbind la cel de-al XXII-lea Congres al P.C.U.S., N.S. Hrușciov a arătat că, înlăptuind neabătut politica de pace, Uniunea Sovietică ține seama de amenințarea de război din partea imperialiștilor și de aceea a făcut și face tot ceea ce este necesar pentru a asigura superioritatea Țării Sovietice în domeniul apărării. „Țara noastră, întregul lagăr socialist — a declarat tovarășul Hrușciov — dispun acum de o forță atât de puternică, încât este pe deplin suficientă pentru a apăra temeinic marile cuceriri ale socialismului împotriva atentatelor agresive ale imperialiștilor”.

Într-adevăr, pe baza marilor succese ale producției, pe baza înaltelor realizări ale științei și tehnicii sovietice, în U.R.S.S. s-a înlăptuit o adevărată revoluție în domeniul militar. În cadrul acestei revoluții, trebuie menționată ca un fapt de excepțională însemnătate încheierea în întregime a acțiunii de reinzestrare a Armatei Sovietice cu tehnica racheto-nucleară.

Unele precizări în această privință au fost făcute la Congresul al XXII-lea al P.C.U.S. și de către ministrul Forțelor Armate ale U.R.S.S., mareșalul Rodion Malinovski. El a spus că una din cele mai importante teze ce stau la baza doctrinei militare sovietice este aceea că războiul mondial, dacă va fi totuși dezlănțuit de agresorii imperialiști, va căpăta inevitabil caracterul unui război racheto-nuclear, adică al unui război în care principalul mijloc de lovire a țintei va fi arma nucleară, iar principalul mijloc de transport a acesteia la obiectiv — rachetele.

Arma rachetă de diferite tipuri și destinații constituie în prezent principala armă din înzestrarea Forțelor Armate ale Uniunii Sovietice. Cu ea sînt dotate trupele terestre, trupele apărării antiaeriene, flota maritimă militară și forțele aeriene militare.

CALITĂȚILE ARMEI RACHETĂ

O primă caracteristică a armei rachetă este viteza cu totul neobișnuită cu care zboară: de la mai puțin de 100 m pe secundă, pînă la 6000 m pe secundă și chiar mai mult, trecînd prin toate treptele de viteze posibile (200 m/s, 500 m/s, 1000 m/s, 1500 m/s, 2000 m/s ș.a.m.d.). Evident despre atingerea unor asemenea viteze de către aviație, oricît de perfecționată ar fi ea, nici nu poate fi vorba.

A doua caracteristică a rachetelor este *bătaia lor practic nelimitată*, unele din ele putînd atinge orice punct de pe suprafața planetei. În prezent există rachete care pot fi trimise la cîteva sute de metri (rachete antitanc și de aviație), la cîteva mii de metri sau zeci de mii de metri (rachete tactice ale artileriei terestre, navale și antiaeriene), la cîteva sute de kilometri (rachete operative), la cîteva mii sau zeci de mii de kilometri (rachete strategice, cu foarte mare rază de acțiune).

Înlățimea mare de zbor sau plafonul foarte înalt la care se ridică constituie a treia caracteristică tactică principală a rache-

telor. Ele se pot deplasa spre țintă zburînd la foarte mari înălțimi sau descriînd traiectorii a căror „săgeată” maximă variază de la sub 10 km pînă la 1500 km și chiar mai mult.

Cea de-a patra caracteristică a armei rachetă este *marea ei eficacitate*, puternicul și variatul efect pe care-l produce la țintă. Proiectilele-rachetă pot transporta încărcături explozive obișnuite, încărcături cumulative (care se lipesc de blindajele metalice și le străpung, topindu-le), încărcături perforante, incendiare, luminoase și, în sfîrșit, atomice și termonucleare.

A cincea caracteristică a armei rachetă este *posibilitatea dirijării ei cu multă precizie în zbor*. În legătură cu aceasta, mareșalul Malinovski arăta că lansările practice efectuate în anul 1961 de trupele sovietice de rachete au dat rezultate concludente: din toate lansările de rachete cu rază medie de acțiune peste 90 la sută au fost efectuate cu calificativele „foarte bine” și „bine”, iar în ceea ce privește rachetele intercontinentale, ele îndeplinesc misiunea cu calificativele „foarte bine” și „bine”.

Deși poate părea curios, totuși este constatat că rachetele lovesc cu o mai mare precizie ținta la distanțe mari decît la distanțe mici. O confirmare a acestui fapt o constituie rezultatele obținute prin lansările de noi tipuri de rachete cosmice sovietice cu mai multe trepte, cu destinație pașnică, efectuate în septembrie-octombrie 1961, cînd de fiecare dată macheta ultimei trepte a atins suprafața apei exact în punctul stabilit, după ce a parcurs distanța uriașă de 12 mii km.

Alte caracteristici ale armei rachetă ce mai trebuie menționate sînt: *mare mobilitate și capacitate manevrieră*, greutate redusă ce îngăduie instalarea de sisteme compuse din foarte multe tuburi, șine sau linii de lansare pe același afet mobil (pe autovehicule, avioane, elicoptere, nave de suprafață, submarine); *mare densitate de foc* realizată în unitatea de timp; *posibilitatea de mascare* relativ ușoară și de dispersare la mari distanțe a rampelor de lansare pentru rachetele cu rază medie de acțiune și pentru cele cu acțiune îndepărtată.

ARMA RACHETĂ DIN DOTAREA TRUPELOR TERESTRE

Principala forță a trupelor terestre sovietice o formează în prezent unitățile și marile unități de rachete cu destinație operativ-tactică, înzestrate cu rachete nucleare și cu alte rachete cu rază de acțiune de la cîteva kilometri pînă la multe sute de kilometri.

O aplicație cu trageri de luptă a confirmat marile posibilități combative ale acestor trupe: înaltă precizie în lovirea țintei, rapiditate în desfășurarea din mers, ușurință în deplasarea cu mijloace proprii la distanțe mari, fără pierderea capacității de luptă etc.

Afete ușoare cu tuburi multiple, chesoane echipate cu sisteme simple de lansare, mașini mici de cîmp, autecamioane rapide, mașini pe șenile, autoblindate, tancuri — iată doar cîteva dintre instalațiile simple și extrem de mobile de lansare a proiectilelor-rachetă din înzestrarea trupelor terestre ale forțelor armate ale Uniunii Sovietice și ale celorlalte țări socialiste. Datorită marii lor capacități manevriere, lansatoarele de rachete pot fi întrebuintate din poziții ușor de amenajat și pot părăsi aceste poziții aproape în același timp cu plecarea spre țintă a ultimei lovituri sau salve.

Dacă am compara posibilitățile de transport și de manevră

RACHETA

ale artileriei obișnuite cu acelea ale armei rachetă, am constata că, din acest punct de vedere, proiectilele-rachetă chiar nedirijate, sînt net superioare proiectilelor de artilerie. Spre exemplu, cu o instalație de lansare montată pe un autocamion se pot trage în cîteva minute zeci sau sute de rachete, care pot zbura pînă la distanța de 10—30 km. Pentru a realiza cu ajutorul artileriei clasice aceeași bătaie și o putere de foc egală sînt necesare mai multe piese grele,

siunile lui, indiferent de condițiile lui de zbor (viteză sau plafon), indiferent de starea vremii, de faptul că lupta se desfășoară ziua sau noaptea. Dacă poartă încărcături nucleare, aceste rachete pot distruge dintr-o singură lovitură un grup mare de avioane desfășurate în formație de luptă, oricare ar fi înălțimea lor de zbor.

La cel de-al XXII-lea Congres al P.C.U.S. ministrul Forțelor Armate ale U.R.S.S. a raportat că a fost rezolvată cu succes și problema distrugerii rachetelor în zbor. Aceasta reprezintă o mare realizare a specialiștilor militari sovietici. Distrugerea rachetelor în zbor se obține printr-o strînsă cooperare dintre unitățile de rachete și unitățile de radiolocație, care descoperă la timp ținta hipersonică (de foarte mare viteză) și conduc, cu ajutorul instalațiilor electronice de calcul, „tirul” rachetelor antirachete.

al căror transport dintr-un loc în altul este destul de anevoios.

Cunoscînd faptul că în condițiile războiului modern este necesar să se asigure o înaltă mobilitate tactică și operativă a mijloacelor de foc, Uniunea Sovietică a înzestrat trupele de uscat cu cele mai variate sisteme mobile de lansare a rachetelor.

ARMA RACHETĂ ANTIAERIANĂ ȘI ANTIRACHETĂ

În U.R.S.S. a fost întărit considerabil și continuă să fie dezvoltat un astfel de gen de armă cum sînt trupele apărării antiaeriene și împotriva atacurilor cu rachete. În prezent, apărarea antiaeriană sovietică se bazează în primul rînd pe puterea tru-

pezelor de rachete antiaeriene, în cooperare cu noile avioane de vînătoare.

Superioritatea rachetelor antiaeriene față de tunurile antiaeriene se vede clar din următorul exemplu: în timpul ultimului război, pentru distrugerea unui avion al inamicului, artileria antiaeriană consuma în medie 400—600 proiectile. Acum, un avion modern, ce zboară cu viteză uriașă și la o înălțime ce depășește de două ori înălțimea pe care o pot atinge proiectilele tunurilor antiaeriene, poate fi doborît cu o singură rachetă sau cel mult cu două. Avionul american U2, trimis în scop de spionaj deasupra teritoriului U.R.S.S. la 1 Mai 1960, a fost doborît de rachetiștii sovietici dintr-o singură lovitură, ceea ce constituie un puternic avertisment pentru agresorii amatori de asemenea aventuri.

Trupele de rachete antiaeriene sovietice dispun de perfecționate tipuri de rachete dirijate, cu ajutorul cărora pot rezolva cele mai dificile misiuni de luptă. Rachetele antiaeriene dirijate sovietice pot lovi orice inamic aflat în aer, indiferent de natura și de dimen-

ARMA RACHETĂ ÎN FLOTA AERIANĂ

Cei care au participat la marea paradă aviatică ce s-a desfășurat anul acesta la Tușino s-au convins cu proprii lor ochi de forța uluitoare pe care o reprezintă aviația sovietică. În cadrul parăzii au fost prezentate cele mai noi tipuri de avioane cu reacție,

de diferite tipuri și destinații. Toate avioanele și elicopterele militare ce au evoluat cu această ocazie erau purtătoare de arme-rachetă.

În ultimii ani, în flota aeriană sovietică s-a introdus pe scară tot mai largă aviația purtătoare de rachete, capabilă să dea lovituri racheto-nucleare agresorului de la mari distanțe, fără să intre în zona apărării lui antiaeriene. Aceasta a sporit considerabil posibilitățile de luptă ale aviației sovietice.

Montate sub aripi, sub fuzelaj sau de-a lungul corpului avionului, instalațiile de lansare de rachete de pe avioanele moderne prezintă unele caracteristici ce pot diferi de la un tip de avion militar la altul. De exemplu, unele instalații sînt constituite din faguri metalici, purtînd în celulele lor zeci sau sute de proiectile-rachetă. Altele sub aripa avionului sînt prinse șine de lansare

PENTRU TITLUL DE CAMPION

Avioanele au decolat unul câte unul, din zece în zece minute, îndreptându-se spre aceeași direcție și mistuindu-se în ceața albăstruiă ce stăruia în văzduhul toamnătic. Pe aerodrom au rămas doar doi-trei oameni. Se plimbau nerăbdători în jurul unei fișii de pânză albă așezată pe pământ și își controlau cronometrele cu o vădită emoție. Privirile cătau spre cer. Erau arbitrii Campionatului republican de zbor cu motor, organizat de Federația Sportului Aviatic și Radioamator, în colaborare cu Aeroclubul Central „Aurel Vlaicu”. Așteptau aici doar sosirea concurenților, în partea finală a probelor, căci întrecerile propriu-zise se desfășurau departe, în văzduh, pe diverse trasee aeriene. Lupta cu secunde se ducea în carlingile aparatelor, unde piloții demonstrau întreaga lor pricepere în arta pilotajului, în tactica de concurs și mai ales în folosirea cunoștințelor de navigație aeriană. Cele trei probe ale campionatului au fost deosebit de dificile: pe întregul parcurs erau instalate puncte de control, precum și semne necunoscute pe care concurenții trebuiau să le identifice; nerespectarea tuturor condițiilor concursului ducea la penalizări, până la excluderea din probe.

Fiecare secundă era judicios calculată și conta în totalul punctajului. Dar piloții participanți la întreceri au dovedit o temeinică pregătire.

Au participat la Campionatul republican de zbor cu motor din acest an aviatori aparținând Aeroclubului Central „Aurel Vlaicu” și asociațiilor sportive „Dinamo-Herdsträu” și „Înainte” pe avioane de tip IAR-813 și Aero-45.

Prima probă a constat din parcurgerea unui traseu în linie dreaptă, controlată, pe ruta Gorneni-Clinceni și aterizarea la prag, într-un dreptunghi de 30/40 m. Trebuia să fii într-adevăr maestru pentru a „așeza” avionul în acest careu împărțit în secțiuni de cîte zece metri. Dar următoarele probe au fost și mai dificile. În proba doua, avioanele au fost obligate să parcurgă un circuit închis: Clinceni — Roșiori — Balaci, (respectiv cu strictețe viteza dată); Balaci-Stefan cel Mare, (prin înscrierea unui arc de cerc și descoperirea unor semne ascunse) apoi Ștefan cel Mare-Clinceni, rută presărată de asemenea cu semne ce trebuiau descoperite, și în sfîrșit proba treia care a fost comunicată concurenților abia la decolare, în plic. În timp ce executa un viraj deasupra aerodromului pilotul deschidea plicul, afla ruta și își făcea calculele de navigație. Proba a constat din zbor de navigație cu identificarea unor semnale (T—Z—Y) instalate în diverse puncte, orientarea după ele și găsirea altor semnale.

Regulamentul acestui campionat a fost întocmit după regulamentele concursurilor internaționale similare, așa că piloții și-au făcut un riguros control al pregătirii lor în vederea participării la concursurile internaționale de zbor din anul care vine. Și de bună seamă, fiecare a năzuit spre titlul de campion. În urma celor trei probe (desfășurate în zilele de 23, 24 și 26 noiembrie) clasamentul a arătat astfel (primii trei clasati):

I. 1) Ștefan Calotă — Aeroclubul Central „Aurel Vlaicu” (avion IAR-813) — 199,25 pct; 2) Simion Oțoiu — Aeroclubul Central „Aurel Vlaicu” (avion IAR-813) — 177,75 pct; 3) Ilie Crișmaru — Aeroclubul Central „Aurel Vlaicu” (avion IAR-813) — 173,25 pct.

II. 1) Constantin Manolache — Aeroclubul Central „Aurel Vlaicu” (avion IAR-813) — 613 pct; 2) Ilie Crișmaru — 600 pct; 3) Constantin Olteanu — Dinamo-Herdsträu (avion AERO-45) — 536 pct.

III. 1) Ștefan Calotă — 600 pct; 2) Manolache Constantin — 600 pct; 3) Tudor Comănescu — „Înainte” — 600 pct.

Clasamentul general (primii cinci).

1) Maestru sportului Constantin Manolache — Campion R.P.R. pe anul 1961 — 1302,75 pct; 2) Gheorghe Tănase — 1211,25 pct; 3) Constantin Olteanu — 1203,50 pct; 4) Ilie Crișmaru — 1175,25 pct; 5) Ștefan Calotă — 1119,25 pct.

C. LUEREANU

pe care sînt fixate în brățări rabatabile rachete cu ampenaj. În sfîrșit, se întîlnesc și cazuri cînd proiectilele sînt prinse în lăcașuri (casete) speciale, asemănătoare aceluia în care se găseau bombele vechilor tipuri de avioane. Rachetele de mare calibru sînt prinse sub aripă sau sub fuzelajul avionului cu ajutorul unor inele ce se deschid la comanda pilotului.

Sistemele de lansare de pe avioane pot fi retractabile sau neretractabile (adică pot ieși afară din corpul avionului pe timpul tragerii, sau rămîn tot timpul afară), mobile sau fixe (adică se pot roti singure sau pentru ochire trebuie îndreptat întregul avion spre țintă).

ARMA RACHETĂ ÎN FLOTA MARITIMĂ

În raportul Comitetului Central prezentat de N. S. Hrușciiov la cel de-al XXII-lea Congres al P.C.U.S. se spune: „Adversarii noștri construiesc o flotă submarină înarmată cu rachete balistice. Noi ne înarmăm flota cu rachete balistice și cu rachete auto-ghidate. Situația ne obligă la aceasta... Flota sovietică de submarine cu motoare atomice, înarmate cu rachete balistice și auto-ghidate, stă cu vigilență de strajă cuceririle noastre socialiste. Ea va da o lovitură nimicitoare agresorilor, inclusiv portavioanelor lor care în caz de război vor fi o țintă bună pentru rachetele noastre lansate de pe submarine”.

Principala forță a flotei sovietice o constituie submarinele, iar baza flotei de submersibile sovietice o reprezintă submarinele atomice înarmate cu puternica armă racheto-nucleară.

Așa cum s-a putut vedea la marea demonstrație de la Leningrad de anul acesta, cînd s-a sărbătorit Ziua flotei maritime sovietice, toate navele militare de suprafață sovietice, precum și aviația maritimă militară sînt înzestrate cu felurite tipuri de rachete, ele avînd misiunea să desfășoare acțiuni de luptă în cooperare cu submarinele.

Sînt necesare și unele precizări tehnice în legătură cu auto-dirijarea rachetelor.

Se spune despre o rachetă că este autodirijată sau autocondusă sau dirijată automat (nu autonom și nici teledirijată) cînd sistemele ei de bord descoperă sau „recunosc” ținta după o anumită caracteristică fizică a acesteia și emit semnale corespunzătoare dispozitivelor de corectare a mișcării pentru îndreptarea rachetei spre țintă. Racheta prevăzută cu un asemenea sistem de dirijare „adulmecă” singură ținta, îndreptîndu-se spre ea cu un înalt grad de precizie. Pentru aceasta este necesar fie ca racheta să dispună de aparate de descoperire a țintei (radiolocateure de mici dimensiuni), fie ca ținta să se deosebească ușor de mediul înconjurător, conștituind o sursă de unde de un anumit fel: electromagnetice, infraroșii, luminoase, sonore.

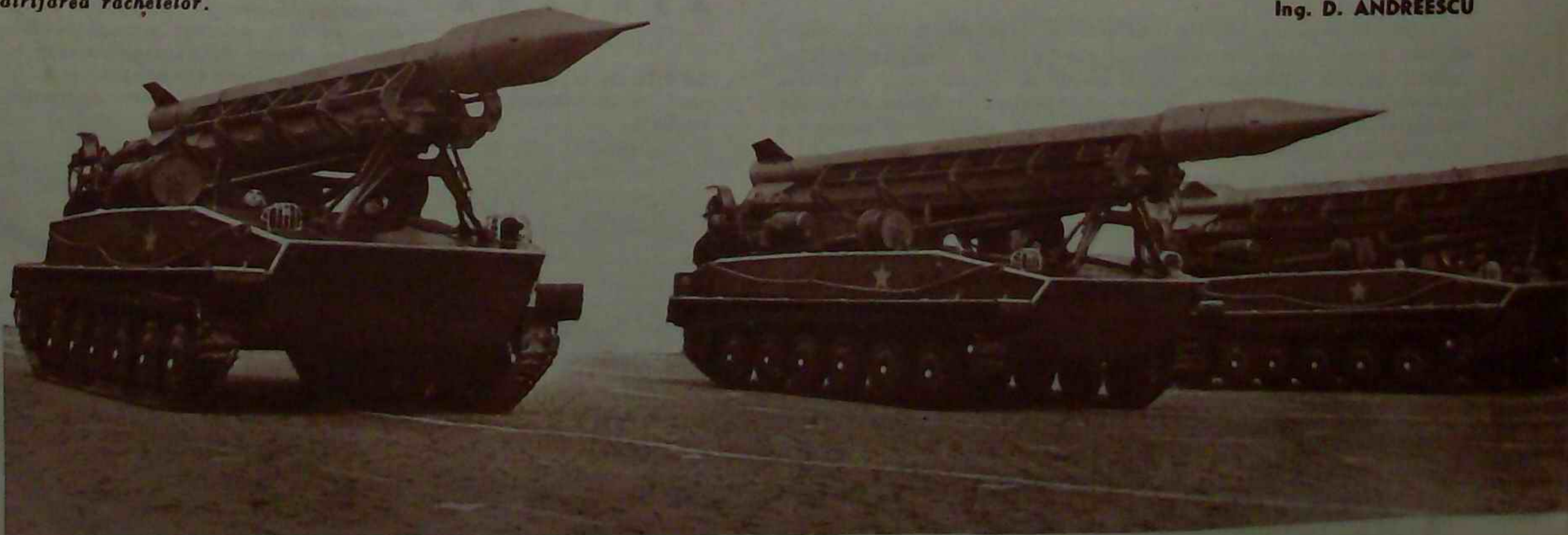
Obiective ușor de reperat și de atins de către rachetele autodirijate sînt navele de suprafață și avioanele care se profilează foarte bine pe fondul general (mare sau cer) și care emit puternice radiații infraroșii pe tot timpul funcționării motoarelor lor. La fel de lesne sînt descoperite, după emisiunea de raze infraroșii, centrele industriale sau numai întreprinderile mari.

★

Arma rachetă de care dispune Uniunea Sovietică este neîntrecută prin calitățile ei. Aceasta însă nu a determinat Partidul Comunist și guvernul sovietic să slăbească atenția față de armele clasice, în special față de artilerie, tancuri și desant aerian, care s-au dezvoltat și ele foarte mult în ultimul timp. Pe această bază, se poate considera că Forțele Armate ale Uniunii Sovietice și, alături de ele, forțele armate ale tuturor țărilor socialiste, membre ale Tratatului de la Varșovia, s-au întărit în mod considerabil, putînd da oricînd lovituri nimicitoare oricărui agresor.

Capacitatea de apărare a lagărului socialist constituie o frînă puternică în calea poftelor de aventuri militare ale imperialiștilor. În mîinile ostașilor sovietici și a ostașilor celorlalte țări socialiste, arma rachetă și celelalte tipuri de arme moderne servesc cauza păcii.

Ing. D. ANDREESCU

Aparat pentru învățarea ochirii

PE TEME DE TIR

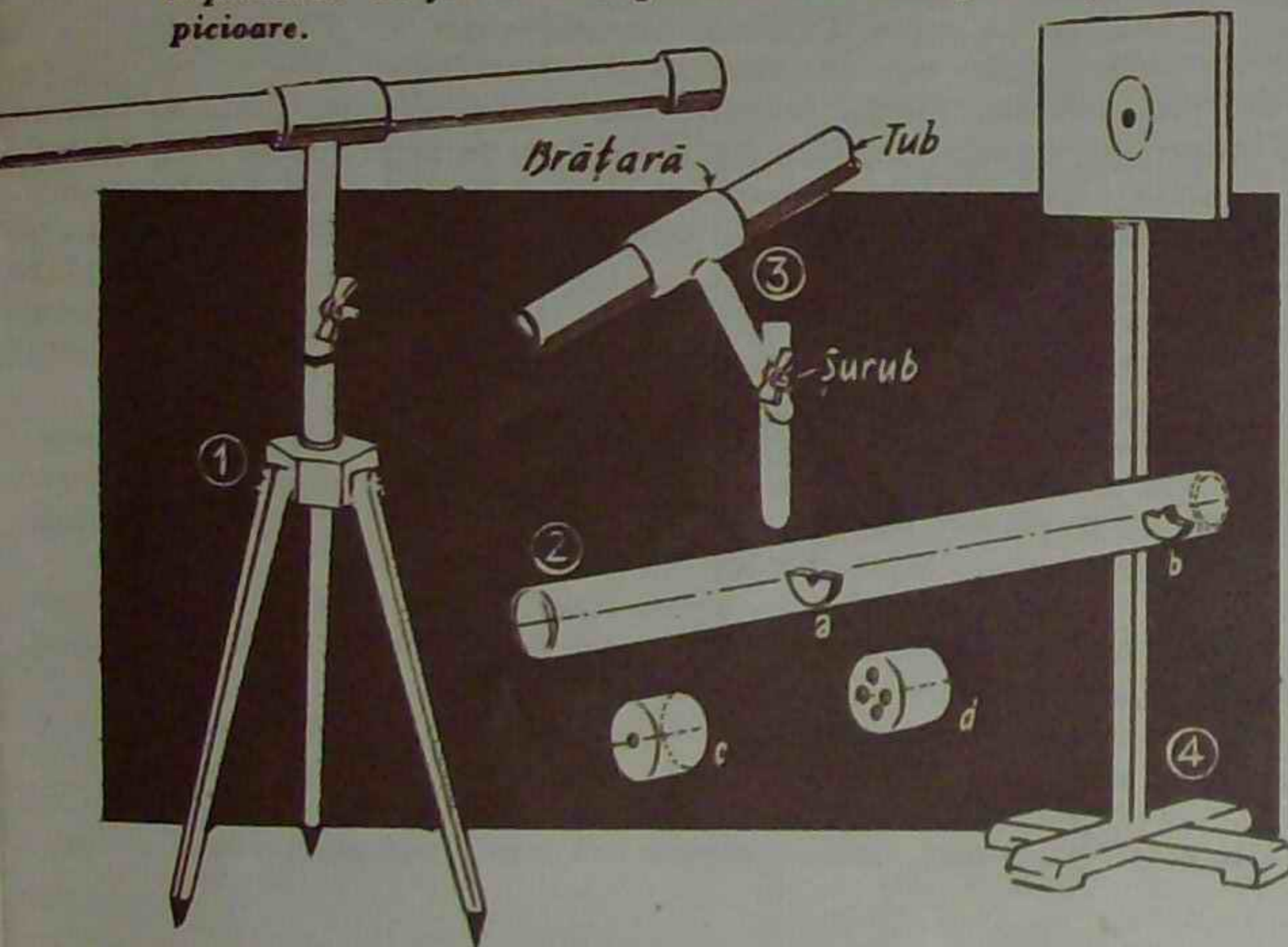
Pentru a veni în sprijinul instructorilor, prezentăm în rândurile ce urmează un aparat simplu și ușor de construit, care poate fi folosit cu mult succes la ședințele de antrenament a membrilor asociației, în vederea învățării corecte a ochirii.

Aparatul (fig. 1) se compune din dispozitivul pentru luarea liniei de ochire, suportul, tripiedul și un panou pe suport pentru țintă.

Dispozitivul pentru luarea liniei de ochire (fig. 2) este format dintr-o șeavă lungă de aproximativ un metru, cu diametrul de 2 cm. În interior se fixează două tăblițe (a și b), marcând creștătura înălțătorului și vârful cătării. Fixarea tăblițelor trebuie făcută astfel încât linia de ochire să se suprapună cu axul șevii. Din dispozitivul pentru luarea liniei de ochire mai fac parte două căpăcele (c și d), care se pot atașa ulterior la partea dinapoi a șevii. Un căpăcel are un orificiu la centru, iar celălalt are patru orificii așezate la distanță de 4 mm de centru, în formă de cruce. Orificiile nu trebuie să fie mai mari decât grosimea unui ac.

Suportul (fig. 3) se compune dintr-o brățară-inel prin care trecea șeava, un ax și un manșon. Un capăt al axului este lipit de brățara-inel, iar celălalt este introdus în manșon. La mijloc, axul este tăiat longitudinal și fixat cu un șurub cu aripioare. Prin slăbirea șurubului, șeava poate căpăta o mișcare în plan vertical (în înălțime), iar prin rotirea axului în manșon, poate căpăta o mișcare în plan orizontal (în direcție).

Tripiedul (fig. 1) construit din lemn este compus din corpul tripiedului în formă triunghiulară sau hexagonală și din trei picioare.

Panoul pe suport pentru țintă (fig. 4) este similar cu un panou obișnuit pentru exerciții de ochire.

Cu aparatul descris mai sus, se pot face următoarele operațiuni: învățarea luării liniei de ochire și arătarea greșelilor comise cu această ocazie; exerciții de luarea liniei de ochire și verificarea exactității ei; antrenament la constanța ochirii; corectarea greșelilor ce eventual s-ar datora unui defect al ochiului trăgătorului.

Pentru învățarea luării liniei de ochire se așază panoul la circa 10 m de aparat. Se pune căpăcelul cu un orificiu la partea dinapoi a șevii și se execută ochirea de către instructor. După ce se explică că linia de ochire este materializată de orificiu, creștătura înălțătorului, vârful cătării și baza punctului negru, se trec pe rând participanții pentru a vedea cum se execută o ochire corectă. În continuare, se pot arăta greșelile ce se comit în luarea liniei de ochire, folosindu-se pentru aceasta căpăcelul cu patru orificii. Punând pe participanți să privească succesiv prin orificiul de jos, de sus, din dreapta și din stânga, aceștia își pot da seama clar ce înseamnă cătare plină, subțire, lipită dreapta și lipită stânga. Este bine ca instructorul să dea explicații în legătură cu efectele ce se produc datorită acestor greșeli.

Exercițiile de luarea liniei de ochire se execută folosind aparatul fără căpăcele. În acest caz se privește prin șeavă și se ia linia de ochire ca la orice armă obișnuită. După ce linia de ochire a fost luată, se pune căpăcelul cu un orificiu și se verifică corectitudinea ei.

În situația când un trăgător nu dă rezultate bune la tragere, deși știe să ia corect linia de ochire, cu ajutorul aparatului se poate constata care sînt cauzele. Punindu-l să ochiască prin șeavă fără căpăcel, i se face verificarea ochirii cu ajutorul căpăcelului cu un orificiu. Se pot ivi două cazuri. În primul caz, dacă se constată că linia de ochire nu este corectă, înseamnă că trăgătorul are o defecțiune a ochiului. Făcînd această operațiune de mai multe ori și obținîndu-se aceleași abateri sistematice, trăgătorul își poate face corecția respectivă în ochire. În al doilea caz, dacă linia de ochire este corectă, se poate deduce că arma cu care a tras are o abatere, datorită unei dereglări a aparatelor de ochire.

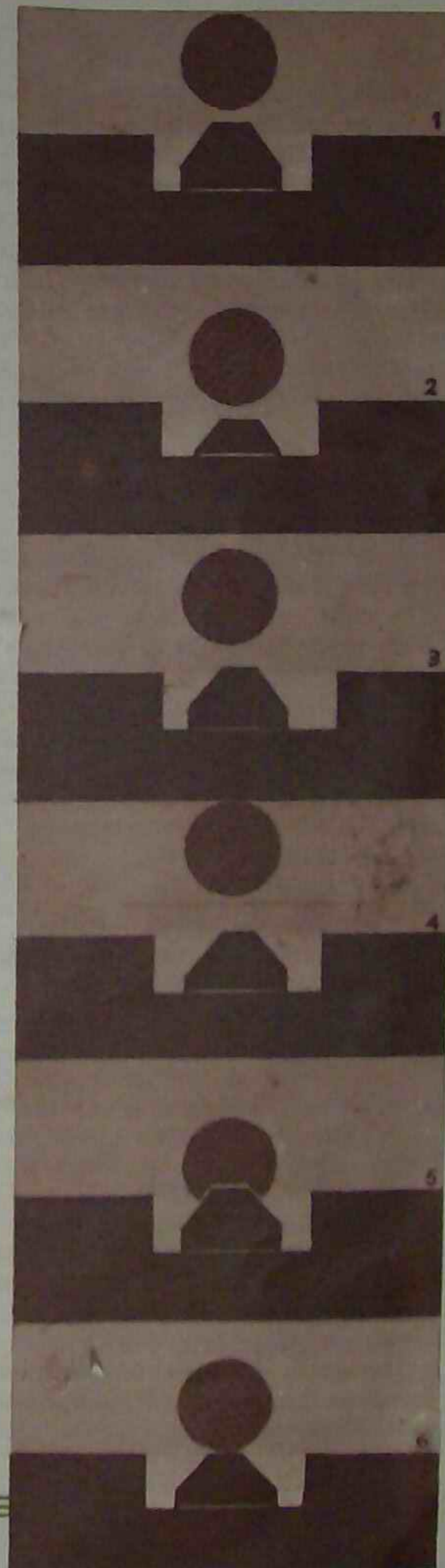
Aparatul pentru învățarea ochirii este foarte puțin costisitor și se poate confecționa din materialele ce se procură cu ușurință de fiecare organizație A.V.S.A.P. El aduce reale servicii în inițierea începătorilor și în antrenamentul trăgătorilor, înainte de a se trece la tragerile din poligon.

ÎNĂLȚĂTOR, CĂTARE, ȚINTĂ

În timpul unei ședințe de tir nu toți trăgătorii ochesc la fel și, de aceea, nici rezultatele nu sînt identice. De ce? Pentru că oamenii, deosebindu-se între ei, au și privirea deosebită. Totuși, unele reguli cu valabilitate generală pentru toți trăgătorii există, și de respectarea lor depinde reușita în poligon. Una din aceste reguli fundamentale constă în concordanța vârfului cătării cu latura superioară a creștăturii înălțătorului; dacă cătarea trece deasupra laturii superioare a creștăturii (fig. 1) sau dacă se află dedesubt (fig. 2), atunci lovitura nu va fi precisă. Același lucru se întîmplă și cu devierile într-o parte sau alta (fig. 3).

Fig. 4 prezintă o cătare plasată just în creștătura înălțătorului, atât vertical cît și orizontal, dar trăgătorul s-a îndepărtat prea mult de baza inferioară a țintei. Acest lucru va face ca lovitura să nu meargă în centrul punctului negru, ci mult mai jos.

Nici atunci cînd vârful cătării se suprapune pe țintă (fig. 5) nu se poate realiza o tragere bună. Pentru a ochi perfect, cele trei elemente — înălțătorul, cătarea și ținta — trebuie să se afle plasate așa ca în figura 6.

stîncă de

de Valeriu CÎMPEANU

de multe ori pe front pornește de undeva o împușcătură. Îi răspunde alta din altă parte. Apoi, altele, și altele, și se trezește tot frontul. Adesea fără pricină. Așa pornise și în noaptea aceea de martie în valea Hronului: întâi un hăpăit de mitralieră, apoi o trosnitură sferțecată de aruncător, o pușcă, un automat și gata hărmălaia!

— S-o fi speriat careva, vorbi sergentul Petre, tresărind din ațipite. Ridică totuși automatul. Îi fulgeră prin minte ordinul comandantului: „Nu părăsiți stîncă despîcată! Cu nici un preț nu părăsiți stîncă despîcată!”

— O să se astîmpere, mormăi soldatul Bică trezit și el din pico-teală. Dar nu deschise ochii, că tot n-avea ce vedea în noaptea aceea ca de smoală. Din virful stîncii despicate unde se afla cuibul de mitralieră se vedea numai cerul cu stele palide. Acolo nu se aflau hitleriști. Iar dacă totuși s-or fi aflînd, erau numai suflete și n-aveau arme.

Dar împușcăturile nu se astîmpărară. Ba de la o vreme se întărî și parcă se auzeau și din locuri de unde nu se mai auziseră înainte. Ori poate să fi fost numai o înșelare a nopții și a munților. Totuși sergentul Drăgan coborî de pe stîncă zdrelindu-și degetele și se duse la locurile știute de el, unde erau puștile mitraliere. Sergentul Drăgan răspundea de stîncă, de oamenii din pluton... „Ce pluton?” se întrebă Petre nu știu a cita oară în noaptea aceea. Plecase cu regimentul de dorobanți în prima noapte de după armistițiu. Luptase la Tîrgu Mureș, la Oradea, lângă Debrețin, în Munții Tatra... Au fost 29 în pluton. Cu comandantul 30. Au căzut din ei. Au căzut mulți... În ziua aceea căzuse și comandantul împreună cu doi oameni. Din tot plutonul au mai rămas opt. Cu Petre, nouă...

— Iar nu vă hodiniți, don'sergent? se auzi glasul lui Stamate din coasta pintenului de stîncă.

— Ce-i, mă... Caracal?, glumi Petre ca întotdeauna. Tu de ce nu dormi?

— Pe lum'ailantă tot de hodin-oi avea parte...

— Dormi și pe lumea asta, mă Stamate, că aici avem nevoie de putere, nu dincolo... Ce-o fi acolo, om vedea. Mîine avem iară cu-metrie...

— Că... numa de n-ar fi degeaba...

Cum să-i spună olteanului că n-o fi degeaba cînd el însuși are indoială?

— Nu de alta don'sergent, dar să mai scăpăm și noi de cobiliță că, văleu doamne, grea mai e!

Petre porni înainte...

De la Stamate trecu la piteșteanul Dumitru Stan, apoi la Nedelea bucureșteanul, apoi la celălalt oltean, Păunescu, la Trifu din Ialomița. Se opri mai mult la nea Panțîru. Cu el avea întotdeauna mai multă vorbă, fiind om în vîrstă, cu mîntea așezată. Avea omul multe pe inimă... Dar cine n-avea? Mai rămîneau doi: Cîrlionu și Bică de la mitralieră. Și gata. Acesta era tot plutonul. Aceștia trebuiau să apere stîncă despîcată, punct dominant înainte în dipozitivul hitlerist. De opt zile își îndeplineau misiunea, fără să dea un pas înapoi.

La o vreme cerul se învineți pîlînd stelele. Se apropiau zorile, dar focul nu se ostoaia. Deodată, pe viroaga cunoscută, folosită ca drum de legătură cu compania, se auziră vreascuri trosnind. Petre scoase o grenadă și așteptă. O clipă... două... Zgomotul înceta, iar se auzea, iar se molcomea...

— Măi fraților... se auzi un geamăt domol din partea aceea... Unde sînteți, măi fraților?

— Care ești?

— „Stejar”...

— „Stejeriș” răspunde Petre. Înaintează! Încet că-i prăpastie!

— Nu pot... se auzi iară glasul aproape sfîrșit, din viroagă.

— Încoace, încoace!... stai că vin să te ajut. Omul care venise lăsă să-i cadă un sac din spate. Sufla greu. Stătu așa o vreme. Apoi vorbi domol, intrerupt:

— Muniție... Cartușe, grenade... Am adus muniție... Nu se mai poate veni aici... Am trecut printre fasciști... Nu se mai poate... În zori se dă atacul general... Ordin să nu dați stîncă... Rezistați pînă răsare soarele... Pînă răsare soarele... A mai ordonat domnul locotenent să...

Vorbele i se învălmășiră, apoi se opriră. Soldatul se prăvăli peste sacul cu cartușe. Îl prinseră ceilalți și-l sprijiniră. Prin mantaua ruptă, Petre simți umezeală cleioasă în dreptul inimii. Curierul

se lăsă moale, din ce în ce mai moale. Se zbătu puțin ca o tremurare de plop, apoi tăcu. Îl așezară pe pămîntul dezmoțit de primăvară.

— A mai ordonat... șopti din nou rînitul. Vin în zori tancurile pe vale... Vin sovieticii... Nu dați stîncă... Sovieticii...

— N-o dăm, îl asigură Petre. Și ce ordin mai e?

Omul mai bolborosi o vreme aceleași vorbe, apoi se cutremură iară ca de o înfiorare și se stinse. Îl traseră la o parte din cărare, împărțiră muniția în tăcere, apoi își ocupară iară locurile așteptînd. Porni un vînt moale dinspre Hron, mîngîind înălțimile. Împușcăturile se răriră, se destrămară, apoi amuțiră de tot. Se lăsă tăcere. Numai foșnetul crengilor mișcate de vînt mai răzbătea pînă la poala stîncii. În stînga se auzi deodată freamăt moale.

— Stail, răsună glasul lui Stamate.

Petre armă automatul și smulse grenada de la centură.

— Romîni...?, se auzi un glas abia suflat.

— Cine e?

— Un pandur, veni răspunsul, tot așa abia șoptit. Ne-o tăiat spurcăciunile calea. Io-s, bucătarul Nistor...

— Noa, crăpa-u-ar o sută de diavoli în ei de hitleriști, zise iară în loc de bun găsit. Ne-o tăiat calea și nu poci ajunge la ai mei. Luați și mîncăți voi. Ptiu, durduitul ei de lume! Era să puie mîna pe mine. Auzit-ați una ca asta? D-apoi cum? O vrut pandur viu? N-apoi i-am dat io pandur viu. Nici cîrc n-o mai zis.

Nistor lăsă marmita pe pămînt și scoase de la brîu un cuțit cît iataganul și-l șterse de fund.

— Mi-am spurcat scula, arde-l-ar focul... O pușcă de răzărva aveți cumva pe aici?

— Avem, răspunde Petre. Au rămas...

— Noa, dă încoace una.

Nistor scuipă în palme, luă arma și cartușele, tuși ca înainte de un lucru important:

— Unde să stau?

— Aici, cu mine. La ziuă, om vedea noi.

— Nici cîrc n-o zis hitleristul! Nici cîrc!

Cocoșii din Vîsoka se auzeau la a treia vestire. Cerul se lumina încet, în zvîcniri timide. Un glonț lovi în stîncă și se duse țiuind. Sărîră pietre și căzură peste frunzele uscate într-un fel de cernere. Oamenii se retraseră mai la fereală. Din Valea Hronului se înălța ceață, cuprinzînd încet viroaga și picioarele stîncilor. Apoi îndată negura înghiți totul. Se vedea numai stîncă despîcată ca un contrafort al cerului dispărut în piclă. Alt glonț șuieră pe deasupra, apoi altul și altul.

Se auziră glasuri. Puteau să fie departe, puteau să fie aproape. Ceața mărește zgomotele și înșală urechea. Erau vorbe nemțești. Multe. Repezite, șușotite. Petre se urcă pe stîncă. Nistor după el. Se așezară lângă Bică. Nistor scuipă în palme.

— Opt și cu mine nouă — socoti tare Petre — iar cu tine Nistor, zece. Adică zece oameni au mai rămas în pluton. Buun! Acuma să socotim așa: un romîn bate, să zicem, patru hitleriști.

— Cinci, se grăbi Nistor. Să mă stropască dacă nu bat io șapte deodată.

— Cinci să fie, conveni Petre. Adică ar veni cam cincizeci de fasciști. Nu-i mult. Dă-i dracului că n-or veni ei cincizeci și unu!

g r a n i t

— Să vie...
— Stînca nu trebuie dată, vorbi iară Petre, poate mai mult pentru sine.

— Cum s-o dăm?, se încudă pandurul. Orice palmă de pământ eucerică este un pas către libertate. Și orice palmă părăsită este un pas către robie. Așa am învățat noi...

Din vale se auzea urcînd spre stîncă zvon de glasuri încilcite. Apoi glasuri asemenea se auziră și din față. Îndată parcă și din spate se simți mișcare. Petre coborî iară de pe stîncă. Se opri la pușca mitralieră din dreapta:

— Nu dăm stînca, măi piteștene, auzi?

— N-o dăm, don'sergent.

Trecu la cealaltă pușcă mitralieră, dinspre gura văii:

— Ce facem Ghencea? Dăm stînca?

— Le-aș da eu stînca de să-i pupe mă-sa rece ca dă la gheață!

Petre rise. Era Nedelea, hitrul companiei. Trecu la Păunescu.

— Auzi tu, măi oltene?

— Aud, don'sergent.

— Vor trece, măi, peste noi?

— Neam!

— Așa, mă băiete.

— Peste oase rupte don'sergent, răspuse omul cu privirea azvîrlită undeva prin picla sură către larma aceea din sihlă.

— Așa, măi frate. Să nu ne lăsăm. Am mai rămas nouă. Cu pandurul, zece. Stînca asta are mare preț. Dacă o ținem pînă răsare soarele e bine...

Petre se întorse la locul lui, în despicătura de miazănoapte a stîncii. Împușcăturile conteniseră iară. Se auzeau vorbele infundate ale hitleriștilor și vreascurile rupte sub tălpi. Veneau, veneau... Se simțea. Urechea luptătorului rar înșală.

— Să deschidem foc, șopti Nistor peste un bolovan. Îs aproape.

Petre se aplecă spre el, ferind glasul dinspre dușman:

— Cînd or ieși din ceață... La vedere...

Se scutură deodată un tufiș de sub stîncă... Să fi fost vîntul? „Nu-i vîntul, își spuse Petre și se frămîntă un pic pipăind grenadele, baioneta, automatul... E fascistul!”

Era hitlerist. I se văzu capul peste tufă. I-ar fi fost ușor lui Petre să-l mintuie de acolo, de sus, cu un glonț scuiat drept în locul mirului. Dar socoteala trebuia să fie alta. Și era într-adevăr alta. Hitleristul, un lungan slăbănog, făcu semne în urmă, apoi se lăsă pe vine. Repede veniră alții. Apoi alții. Se țirau ca șopîrlele. Se îngrămădiră într-un loc anume, jos la rădăcina unei scorburi. Petre încercă să-i numere, dar renunță. Făcu semn lui Nistor să se apropie. Veni și Cîrlioru de la mitralieră. Legară zece grenade laolaltă după un meșteșug știut de ei.

— O singură grenadă face mai mare spaimă decît dobîndă, zise Petre. Cu asta însă îi prohodim pe toți dacă nimerim bine.

Petre luă legătura și o porni țirîș prin despicătura stîncii, urmat de Nistor. Cîrlioru grăbi la mitralieră, punînd-o în bătaie în partea aceea. Înaintau pe după bolovani. Nistor scoase cuțitul din brîu. Îi venea parcă mai la îndemină. Au înaintat un metru... doi... patru... Vremea trecea. Fasciștii trebuiau pâlți înainte de a se scula de acolo... Ceața se lumina încercînd a face loc soarelui. Trebuia grabă. Dacă iese soarele, topește ceața, dezvelește munții, văile... Nu mai era de

șteptat. Petre țîșni de după bolovani, sări peste bușteni și tăbări ca o nălucă. Fasciștii, surprinși, trecură prin cumpănă de fulger. De pe un pînten de piatră Petre aruncă legătura de grenade drept între ei. Se înălță zăranie orbitoare urmată de un trăsnet. Sunetul se auzi ca o strănutare a munților. Într-un tîrziu răspuseră văile cu ecou prelung. După ce se risipi fumul, nu se mai văzu scorbura, ci numai pămîntul bătucit, presărat cu căști și arme sfărîmate.

În strănutarea aceea a munților, sergentul Petre nu auzi răbufnirea unei grenade, sparte lingă el. Dar simți piciorul drept amorțindu-i. Mai trosni o grenadă, parcă gîtuia de bolovani și se văzură capete de hitleriști iscodind. Fulgerară gurile puștilor. Petre se rostogoli între bușteni icnind scurt. Hitleriștii săriră din ascunzișuri și porniră iama. Nistor se înălță pe pînten aruncînd grenade. Apucă cuțitul și se propti adăpostit, cu spatele la stîncă.

— Trage, Cîrliorule!, strigă Petre dintre bușteni. Trage...

Asupra lui Nistor zburară filfiind grenade. Dar se sparseră în locuri ferite. Nistor aștepta momentul prielnic.

— Foc, Cîrliorule!, mai strigă sergentul și se ridică într-o rină. Foc! Trage!

Dar Cîrlioru nu deschise foc. L-ar fi lovit și pe sergent. El năvăli cu șase romîni, sărînd ca cerbii peste cremenea stîncii. N-au avut nemții vreme să priceapă ce se petrecea, cînd au început baionetele să-i taie. Ca fulgerele de primăvară sclipeau baionetele, scurt și aprins. Soarele spărsese cotlonul ceții și slobozea pe stîncă urzeală de raze. Romîni luau urzeala soarelui, o înfășurau parcă în flăcări albe pe tăișul baionetelor și o treceau prin trupurile dușmane. Hitleriștii urlau. Urlau. De groaza baionetelor... De groaza morții. Din spate veneau alții. Se țirau pe povîrnișul dezvelit de ceață. Sunau grenadele, trosneau capetele, gemeau oamenii. Era o înverșunare de nu se mai putea ghici nimic.

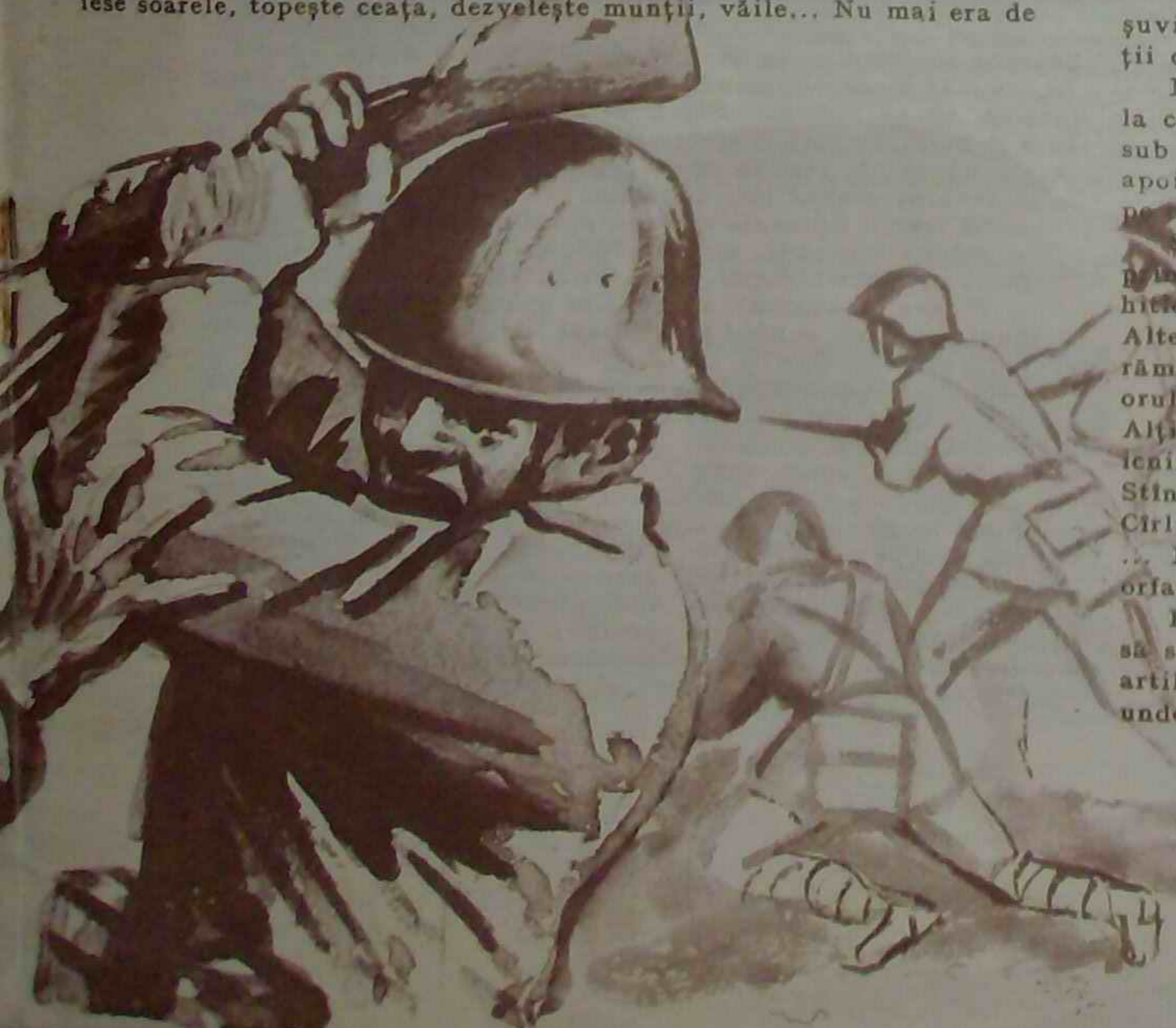
În învălmășeala aceea pe viață și pe moarte, pandurul gemu cu desperare și se îndoi din șale. Scăpă cuțitul. Mai pocni cu arma într-un fascist. Patul se rupse. O durere ascuțită îl săgetă în coastă. Duse mîna să prîndă baioneta neamțului. O scoase hitleristul... Un lungan gâlbejit... Nistor scrișni din dinți și scoase un gemăt ca o chemare de sălbăticiune prin munți. Se repezi la matahala hitleristă. Era un feldwebel. Îl prinse de gît. Îl trase la pămînt. Cu mîinile încleștate îl strînse, îl strînse. Neamțul holbă ochii. Se îngălbeni la față. Apoi se înverzi. Apoi se invineți. Apoi...

— Hai cu mine spurcăciune!, gemu Nistor printre masele. O șuviță de sînge i se prelingea din colțul gurii. Hai cu mine să-mi ții de urît acolo pe unde-oî umbla!

N-avea cine-i despărți. Ceilalți se măsurau cu baionetele: un romîn la cinci hitleriști, după socoteală. Nistor își făcuse suma. Namila de sub el era al șaselea. Nu-l slăbea. De la o vreme zbaterea lor se lenevi, apoi se împietri. Pe veci. L-a luat Nistor pe fascist să-i țină de urît pe celălalt țărîm, care o fi acela.

Soarele topise ceața de pe văi. Se vedea apa Hronului încolăcită printre tufe. Pe stînca despicată sclipirile de baionete nu se stinseră. Hitleriștii se retraseră de două ori, lăsînd cadavrele. Unele mai gemînd. Altele, văicărîndu-se. De două ori se întoarseră cu turbare. Romîni rămaseră șase. Căzuse Nistor, piteșteanul, bucureșteanul și mitraliorul Bică. Sergentul Petre își revenise și lupta cu spatele la stîncă. Alți doi aveau fețele tăiate, iar Cîrlioru o mină ruptă. Dar loveau icnînd. Loveau cu patul, sfîrteceau cu baioneta, cu dinții, cu unghiile. Stînca nu trebuia părăsită... Soarele răsărise... Nu mai era mult. Cîrlioru căzu izbit pe la spate... Mai rămaseră cinci... Mai căzu unul... Rămaseră patru... Apoi trei. Căzu și Panțiru lăsînd șase copii orfani în vînturile Bărăganului.

Pămîntul se entremură deodată. Văzduhul parcă se legănă gata să se destrame. Munții țipară între ei, codrii se înfiorară. Trăgea artileria sovietică. Peste capete grohăiau proiectilele, spărgîndu-se undeva înainte în apa Hronului, dincoace, dincolo, cît vedeau ochii.

207

frinarea

AVIOANELOR MODERNE

O dată cu creșterea greutateii și vitezei de zbor a avioanelor și mai ales prin crearea avioanelor supersonice moderne, problema terenurilor de decolare și aterizare a devenit deosebit de acută. Amenajarea aerodromurilor cu piste betonate este dificilă și costisitoare; adesea pistele de aterizare pentru anumite tipuri de avioane trece peste 2,5 km lungime, lucru care cere în primul rând găsirea unor terenuri corespunzătoare. Acest inconvenient va fi înlăturat pe deplin prin crearea aviației fără aerodrom, spre care tehnica sovietică a și pășit cu hotărâre, prin crearea avioanelor-elicoptere, turboleturilor și convertoplanelor. Dar până atunci constructorii luptă pentru găsirea unor soluții pentru scurtarea distanței de aterizare a avioanelor actuale.

Este știut faptul că decolarea se poate face, datorită puterii motoarelor folosite, de pe terenuri mult mai mici decât sînt necesare aterizării. De aceea, se impune folosirea unor sisteme de frinare a avioanelor la aterizare, sisteme care se împart în două: frinarea avionului pe panta de aterizare și frinarea lui în timpul rulajului pe pistă.

Pentru micșorarea vitezei avionului pe panta de aterizare se folosesc în special fantele aerodinamice comandate, în bordul de atac al aripii și voletii de hipersustentație, cu posibilități de mărire considerabilă a forței importante. Rezultate remarcabile se obțin la avioanele cu aripă în săgeată prin folosirea voletilor de hipersustentație (flapsuri) cu ax deplasabil și cu unghiul de braț cuprins între 50 și 60° (fig. 1 și 2).

Frinarea pe timpul rulajului este impusă atît la avioanele grele, de pasageri, cît mai ales la cele militare care deserveșc vasele maritime

și folosesc port-avioanele ca terenuri de decolare și aterizare.

La avioanele cu o viteză de zbor de pînă la 1100 km/h și o viteză de aterizare în jur de 250 km/h, pe piste betonate, reducerea vitezei de rulaj se face cu ajutorul sistemului de frine adaptat la tamburii roților de la jamele principale. Tot cu ajutorul acestui sistem se execută și întoarcerile pe loc a avioanelor la start, sau în fața aerogărilor. În afară de aceasta însă, este folosit sistemul frinării cu ajutorul parașutelor.

Parașutele frine sînt montate în partea posterioară a aparatului și se declanșează pneumatic, fie la comanda pilotului, fie la luarea contactului cu solul, după tipul aparatului pe care este folosită și după

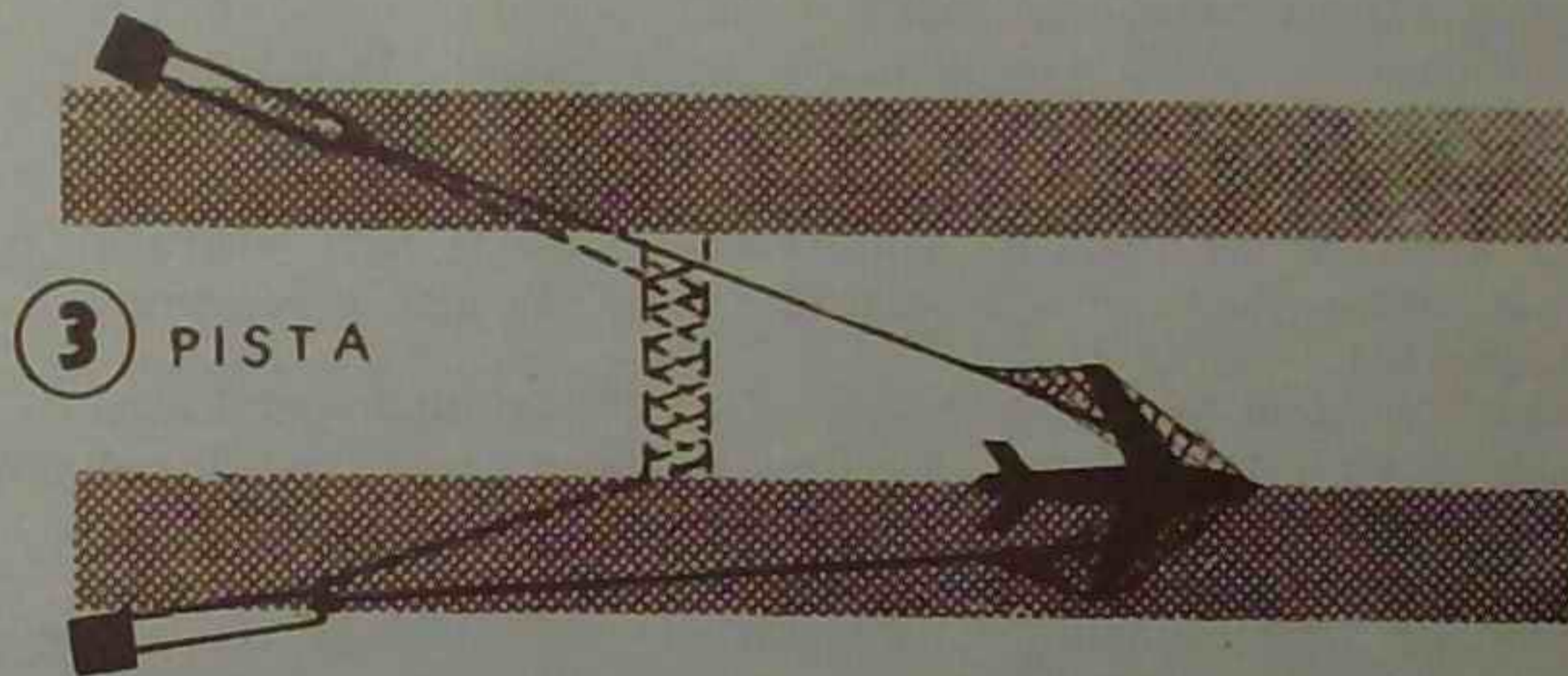
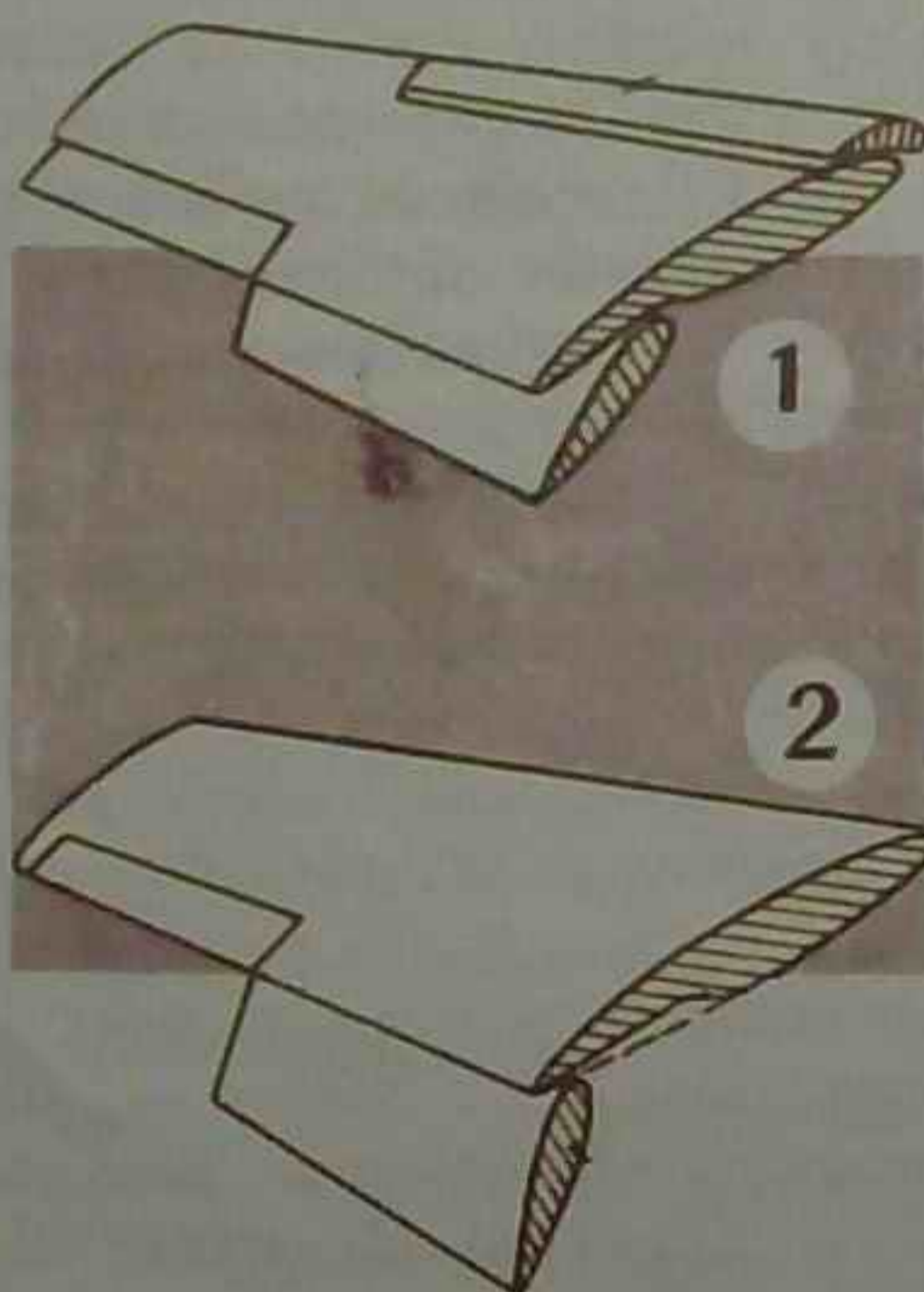
necesi-tățile impuse de natura terenului. Prin folosirea parașutelor frine, avionul sovietic turboreactor Tu-104 poate folosi chiar și terenurile de dimensiuni reduse, amenajate pentru avioane clasice. Unui avion cu o greutate totală de aproximativ 8 tone și o viteză de zbor de peste 1500 km/h, prin folosirea unei singure parașute de frinare de 40 m², i se poate reduce viteza de aterizare de la 350 km/h la 160 km/h și distanța de rulare de la 1100 m la 800 m.

Experiențele făcute pe planoare au dovedit că parașutele de frinare pot fi folosite și în aceste cazuri, cu bune rezultate, la aterizările pe terenuri scurte și neamenajate (exemplu în acest domeniu este planorul polonez Zefir-2).

În cazul aterizărilor avioanelor supersonice pe vase port-avioane sînt folosite, în afara sistemelor de frinare amintite, așa-zisele capcane de prindere.

Capcanele de prindere sînt plasate perpendicular pe axul pistei de aterizare, la aproximativ 300 m depărtare de punctul de contact al avionului cu pista. Ele sînt formate din plase de cabluri elastice susținute de doi suportți, așa cum se vede în fig. 3 și 4. Rețeaua plasei este legată de două cabluri, unul superior, iar altul inferior, asamblate amîndouă la două verine de frinare, montate de o parte și de alta a pistei. Atît cele două verine cît și instalația hidraulică de acționare (pompe hidraulice de presiune, supape de siguranță, rezervorul de lichid, supape de uniformizare a debitului de lichid din cilindrii verinelor etc) sînt montate în fundația pistei, sub nivelul acesteia.

Supportții de susținere ai rețelei de cabluri sînt articulați, astfel că pot asigura două poziții: verticală, adică de lucru și orizontală, de repaus, cînd plasa este întinsă pe suprafața pistei (fig. 4).

Urmare STINCA DE GRANIT

Pădurea fremătă, Hronul se involbură. În apa lui săreau nemții îmbrăcați, de-a călare, cu motocicletele, cu camioanele. Rînduiala prusacă se destrămă. Mașinile de comandament de-a valma cu dobitoacele — sărmanele — dădeau buzna pe podul de birne. Dar podul se zburli deodată, se înalță în aer, se desfăcu, apoi plană în bucăți pe apa însingerată. Se tot duse.

Pe stinca despăcată, baionetele mai fulgerau cînd se auzi zvon de tancuri pe vale. Namilele de oțel aplecau brazii în drumul lor și improșcau cu foc în fugarii lui Hitler. Atunci scinteierea de pe stîncă conteni. Hitleriștii aruncară armele alergînd la vale. După un răstimp de răsufare, Petre, sprijinit de un bolovan, ordonă adunarea. Ca după luptă. Veni Stamate, caracaleanul, și ialomișeanul Trifu. Se așezară tustrei pe un buștean. Ieșise totul bine. N-au dat stînca. Împușcăturile încetară la o vreme. De pe vale porni iară vînt domol. Se lăsase liniște. După luptă, liniștea pare că are un zgomot mai mare ca al bătăliei. Dar zgomotul acesta trăiește numai în urechile luptătorului. În sufletul lui. Fiorii luptei se trezesc parcă abia în aceste momente de răgaz, de isprăvire. Amintirea bătăliei adesea e mai răscolitoare ca lupta însăși. Se priviră în tăcere. Tustrei aveau răni.

— Bravo, sergent Drăgan!

Petre întoarse capul într-acolo. „Cine e acel om înalt cu

binoclu pe piept și ce vrea el? Ce caută aici? A, da... parcă... Ei, asta-i! Doar e comandantul...! Dar ceilalți cine-s?” Petre încercă să se ridice... Parcă se destrăma... Încercă iară... Încă o dată. Se ridică sprijinit de camarazi. Duse mîna la cască. Atunci îi veni în minte totul... totul. Era ca o lumină ce se revărsa asupra lui. Îngăimă:

— Să trăiți, domnule colonel, n-am dat stînca!

— Adună plutonul, sergent Drăgan Petre!

Petre își înalță capul parcă vrînd să întrecă stînca:

— Pluton, adunarea!, strigă. Dar parcă se trezi deodată...

Domnule colonel, schimbă el glasul. Plutonul e adunat. Trei vii și... ceilalți...

Colonelul îi îmbrățișă pe tustrei. Îi îmbrățișă și cel ce era alături... Unul, tot înalt, cu fața arsă de soare, uscată de vînturi.

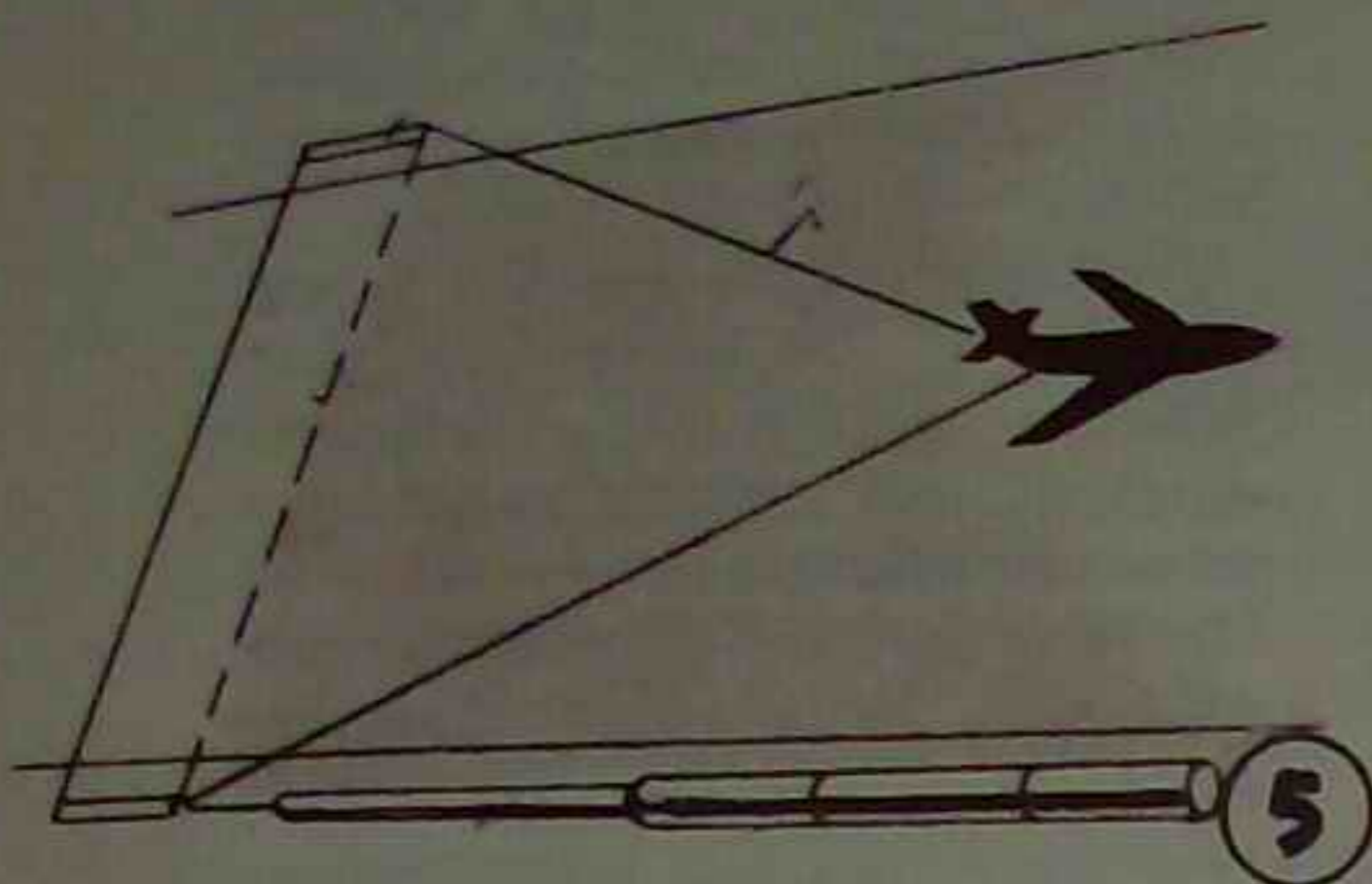
— Molodeș!, spuse acela. *Pazdravleaiu vas!* Apoi tot acel rus cu stele pe umăr se întoarse și desprins de pe piepturile celor ce-l însoțeau trei insigne de unitate de gardă. Le prinse cu mîna lui pe pieptul celor trei romîni.

— Cu așa luptători veți face o țară mîndră și fericită, mai spuse el prin interpret. Apoi plecară în grabă pe povîrnișul dinspre Hron. Cei trei porniră și ei mai mult tîrîndu-se. Era o dimineață caldă de primăvară. Stînca despăcată rămase singură ca un contrafort al cerului nesfîrșit de senin.

Comandarea acestor suporturi se face de la distanță prin aparate automate.

În instalația hidraulică sînt montate supape cu ajutorul cărora se pot regla presiunile din cilindrii verinelor, pentru micșorarea sau mărire curselor, în funcție de greutatea avionului. Formele de prindere a verinelor sînt asigurate prin cardane orientabile, astfel că plasa acționează în bune condiții chiar și atunci cînd avionul se apropie la un unghi diferit de cel drept sau deviază de la centrul pistei.

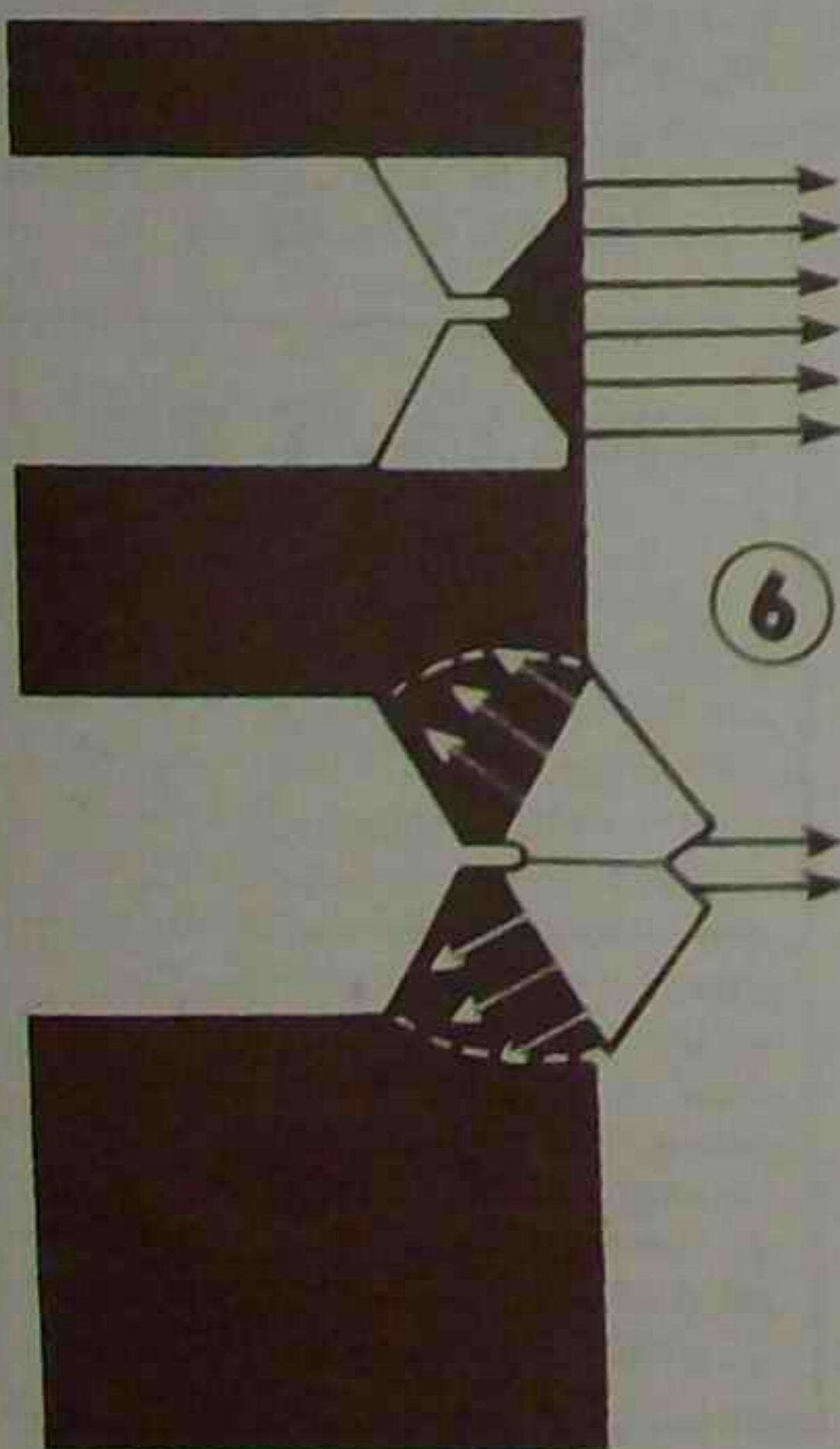
Cu ajutorul acestor plase — rețele de cabluri lungi de 9 m — se poate realiza frînarea unui avion supersonic pe o distanță de 150 m.

Un alt sistem de capcană este cel prezentat în fig. 5, format dintr-un simplu cablu elastic. Avionul este prevăzut cu un cîrlig montat sub fuselaj. La aterizare acest cîrlig agată cablul și astfel se produce reținerea aparatului pe o distanță limitată.

Fără îndoială că există și alte sisteme, printre care un loc de seamă îl ocupă deviatoarele de jet ale avioanelor reactive (fig. 6), care pot reduce distanța de aterizare a unui avion de la 800—1000 m la 400—500 m.

Dar perfecționarea schemelor noi de aparate de zburat cu viteze mari vor oferi desigur și soluții din ce în ce mai sigure și mai eficiente pentru frînarea lor la aterizare, astfel încît transportul pe calea aerului să poată fi practicat pe eșară cît mai largă și cu minim de cheltuieli. Știința și tehnica modernă a ajuns la un asemenea stadiu de dezvoltare încît lucrurile cele mai neobișnuite devin pe deplin posibile.

Ing. Ion TROFIN

LAZ 7

Noul avion sportiv bulgăresc „Laz-7”, intrat de curînd în dotarea aerocluburilor DOSO din R.P. Bulgaria, este creat de ing. Zvetan Lazarov, ca avion de școală, antrenament și pentru remorcajul planoarelor.

Construcția lui se caracterizează prin aripa așezată jos și posturile de pilotaj dispuse în tandem. Într-o cabină spațioasă și cu mari posibilități de vizibilitate.

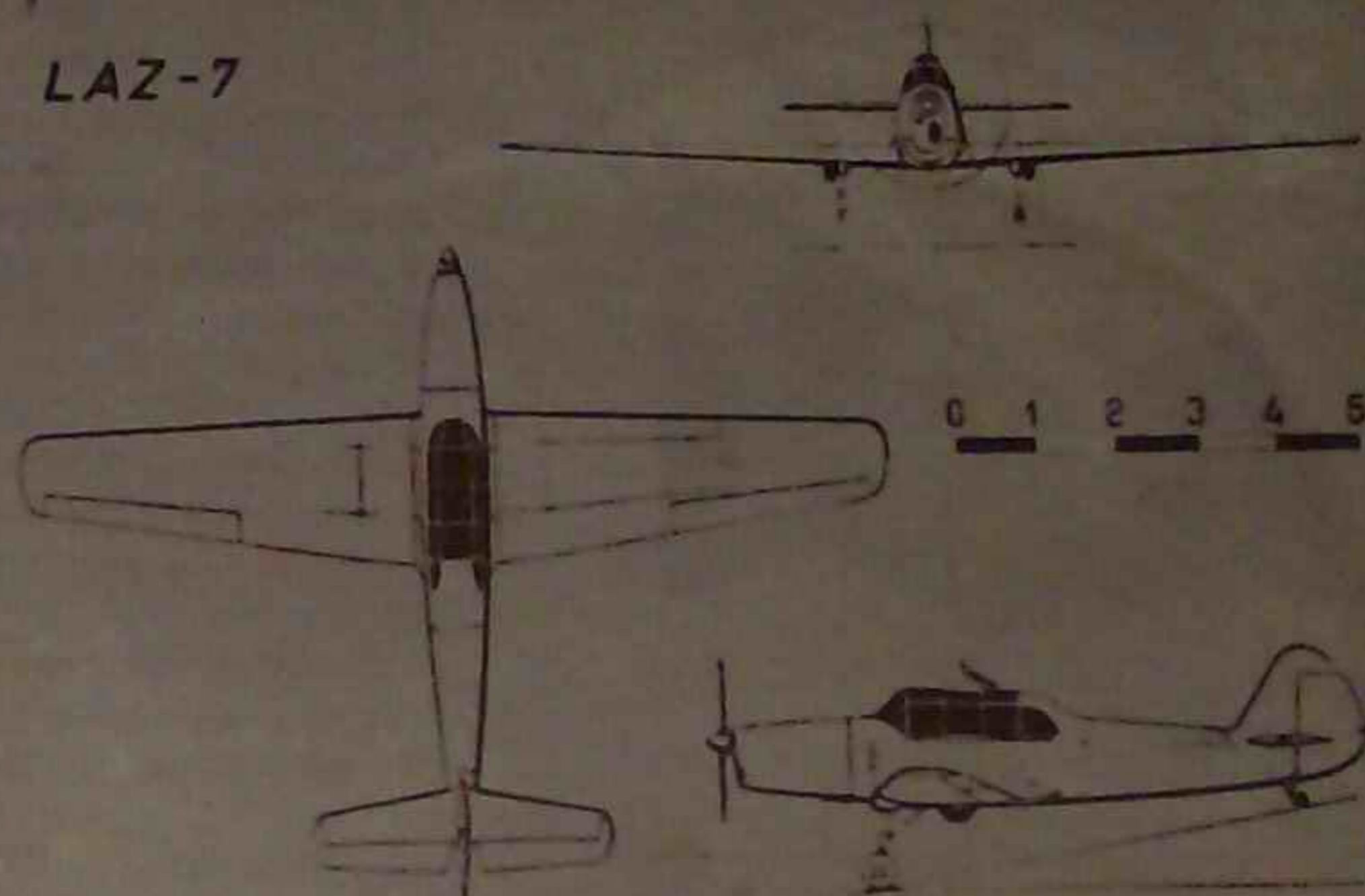
Trenul de aterizare al avionului „Laz-7” este fix, cu jamele carenate și bechia cu roată orientabilă. Avionul este echipat cu un motor cehoslovac Walter Minor „6-III” de 160 C.P.

Avionul a mai fost construit și în varianta Laz-7 M, echipat cu un motor în stea, cu cinci cilindri, de tipul M 11 FR, de aceeași putere.

Date tehnice: anvergura — 10,60 m; lungime — 8,20 m; înălțimea — 2,32 m; greutate gol — 630 kg, încărcătură —

300 kg; greutatea de zbor — 927 kg; viteză maximă — 240 km/h; viteză de croazieră — 220 km/h; viteză ascensională — 3,5 m/sec; timp de urcare la 1000 m — 4 min., 47 sec; plafon practic — 5550 m; rază de acțiune — 845 km; durata de zbor — 4 ore. Viteză de aterizare 85 km/oră; distanță de decolare — 170 m; distanță de aterizare 155 m.

LAZ-7

a 54 a CONFERINȚĂ GENERALĂ F.A.I.

În orașul Monte-Carlo, capitala principatului Monaco, s-au desfășurat recent lucrările celei de-a 54 Conferințe Generale F.A.I.

La conferință au participat delegații din 31 de țări, membre ale F.A.I. Conferința a reales în funcția de președinte pe Jaques Allez Franța, iar președintele Federației Aeronautice din

U.R.S.S. Konstantin Kokkinaki a fost ales membru în Consiliul F.A.I.

Cu această ocazie au fost adoptate propunerile făcute de către delegația sovietică, de a se disputa cu regularitate campionatele mondiale de parașutism și planorism. Cea de-a 54 Conferință a F.A.I. a conferit marea medalie de aur a Federației Aeronautice Internaționale primului cosmonaut din lume I.A. Gagarin. Această medalie a fost înmînată de către președintele F.A.I. președintelui Federației Aeronautice a U.R.S.S. K. Kokkinaki pentru a o transmite lui I. Gagarin. Aviatorii sovietici B. Andrianov și K. Kokkinaki au fost de asemenea decorați cu medaliile de aur pentru recordurile lor de viteză stabilite pe avioane supersonice.

Cu diplomele „PAUL TISSANDIER” au fost distinși: cunoscutul planorist sovietic M. Verennicov, vechiul parașutist, maestrul sportului A. Belușov și campionul U.R.S.S. la zborul cu elicopterul A. Luțenko.

„CUPA BRAȘOV” LA PLANORISM

Din inițiativa Aeroclubului regional Brașov, în zilele de 24, 25, 26 noiembrie s-a desfășurat pe aerodromul Ghimbav prima ediție a concursului de planorism dotat cu „Cupa orașului Brașov”. Concursul a fost deschis pentru cei mai buni planoriști antrenamențiști din țară și a constat din executarea a trei zboruri cu aterizare la punct fix. Datele timpului favorabil, cei 17 piloți

de zbor fără motor au putut demonstra pregătirea deosebită pe care o posedă. Iar publicul participant, iubitor al acestui sport, a avut prilejul să urmărească un spectacol deosebit.

Aparatele pe care s-a concursat au fost planoarele Rg2 „Baby”.

Deosebit de frumos s-au comportat planoriștii regiunii Brașov. Pe primul loc (făcîndu-se media celor trei zboruri) s-a clasat tînărul planorist Ion Văcaru — Brașov cu un total de 4900 pct. Pe următoarele patru locuri s-au clasat: Nagy Zoltan — regiunea Mureș-Autonomă Maghiară — 3638 pct; Tudor Vasile — regiu-

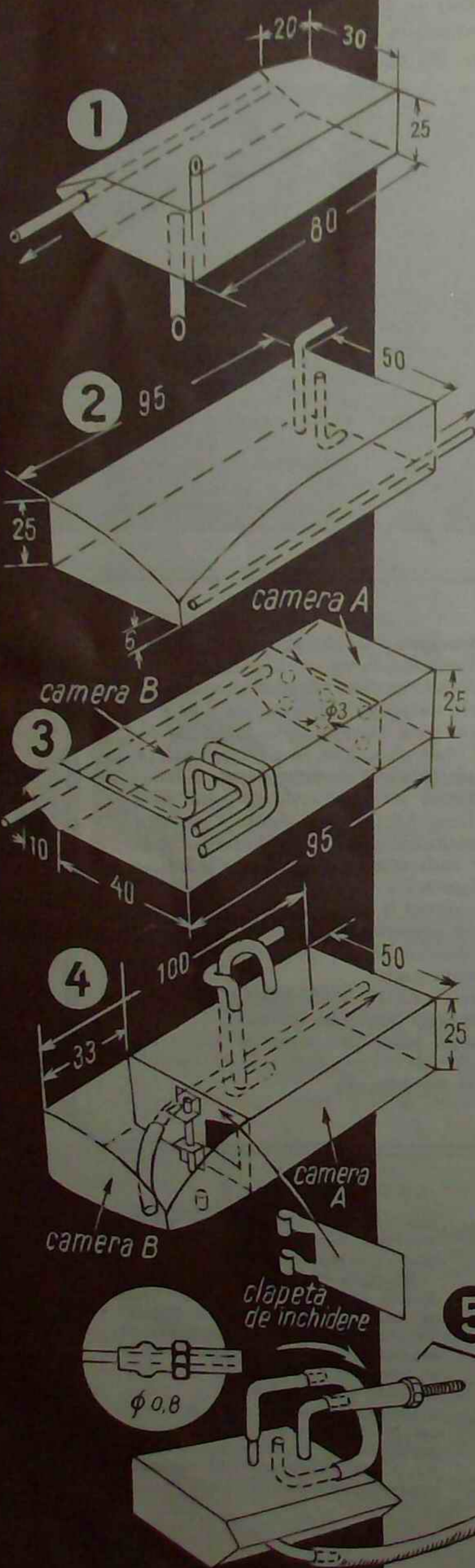
nea Argeș — 3534 pct; Ion Grigoruț — regiunea Maramureș — 3326 pct., Csaki I. — regiunea Brașov — 3309 pct.

Merită a fi subliniată activitatea depusă de Aeroclubul Brașov — șef al aeroclubului tovarășul Romeo Vlădescu — pentru ca întrecerile în această primă ediție a interesantului concurs de planorism să se desfășoare în bune condiții.

Credem totuși că ele s-ar fi ridicat la un nivel mai înalt, dacă ar fi participat sportivi din toate regiunile. Au lipsit planoriștii din regiunile Craiova, Timișoara și Galați.

REZERVOARE pentru aeromodele

Problema alegerii rezervoarelor pentru aeromodelele captive preocupă în mod deosebit pe constructori, întrucât de folosirea celui mai corespunzător procedeu pentru alimentarea în bune condiții a motoarelor depinde în mare măsură zborul aeromodelului. Rezervorul trebuie să fie corespunzător nu numai cu forma modelului, dar și cu natura zborurilor executate. Ținând seama de rezultatele obținute pînă acum vom căuta să indicăm câteva tipuri de rezervoare care s-au dovedit a da cel mai bun randament într-o categorie sau alta de aeromodele.

La concursurile și campionatele de aeromodele captive din ultimii ani s-au întâlnit mai des rezervoarele prezentate în fig. 1 și 2. Dar față de cerințele actuale acestea pot fi folosite cu succes numai pentru aeromodelele de antrenament a începătorilor și numai pentru motoarele de 2,5 cmc.

Pentru zborurile de mari performanțe, la care se pune problema executării întregii game de figuri acrobatiche, se folosesc rezervoarele prezentate în fig. 3 și 4. Ele au caracteristic faptul că în interiorul lor există un compartiment mai mic (nurișă) care asigură o cantitate suficientă de combustibil pentru executarea părții finale a programului de acrobație.

La campionatul mondial de la Budapesta din 1960 s-a extins o nouă metodă de alimentare a motoarelor, denumită „dublu regim”. Regimul dublu este soluția adoptată de aeromodeliștii care nu pot obține un regim uniform de funcționare al motorului, datorită faptului că la un mare număr de motoare reglajul este critic și motorul nu se alimentează uniform, datorită accelerațiilor care acționează asupra modelului în diferite poziții de zbor.

În general pot apărea două cazuri când regimul motorului este ne-

uniform: a) când motorul este reglat la regimul de mers în plin pentru zbor orizontal, dar nu se alimentează corect în timpul evoluțiilor. Rezultă că amestecul este sărac și motorul își pierde o parte însemnată din putere tocmai în momentul când modelul are cea mai mare nevoie de aceasta; b) atunci când în loc să se regleze corect motorul pentru zbor orizontal, acesta se reglează prea larg.

Excesul de combustibil nu împiedică cu nimic zborul orizontal căci acesta se execută cu efort minim, în timp ce în evoluții, datorită accelerațiilor care acționează asupra combustibilului, se determină o alimentare incorectă și atunci este folosit surplusul de combustibil. Soluția „dublu regim” este un compromis pentru motoarele care nu funcționează bine și este indicat numai pentru modelele avînd o mare suprafață portantă în raport cu cilindrul motorului și care oferă o mare rezistență la înaintare.

Cea mai bună soluție pentru alimentarea motoarelor aeromodelor de acrobație sînt rezervoarele cu joasă presiune. Cele cu presiune înaltă sînt indicate numai în alimentarea motoarelor de viteză (fig. 5). La rezervoarele sub presiune se obține o valoare a presiunii astfel încît variațiile provenite din diferențele de accelerații în evoluții nu reprezintă decît un procentaj mic, care nu afectează reglajul motorului. Cu cît presiunea din rezervor este mai ridicată, cu atît motorul funcționează mai corect în evoluții. În general la motoarele de acrobație se captează presiunea din carter, obținindu-se astfel o valoare medie. Avînd în vedere că în carter avem o variație continuă a presiunii, se prevede un limitator de secțiune, montat de conductă care merge la rezervor și care menține în acesta o valoare aproximativ constantă. Secțiunea acestui limitator se capătă prin încercări și variază între 0,8—0,9 mm. Practic acest limitator de secțiune are forma unui șurub găurit care se montează în dreptul șurubului de strîngere al capacului din spatele sau fața carterului. Rezervorul folosit în acest caz este de formă normală (fig. 2) la care s-a adoptat o buclă — conductă din material plastic sau cauciuc — care are rol de a menține lichidul pe fundul rezervorului, astfel ca extremitatea interioară a tubului de alimentare să se găsească tot timpul în combustibil. Alimentarea se va face în acest caz pe una din cele două conducte de drenaj. După umplere, rezervorul va fi închis ermetic cu conducta în formă de buclă.

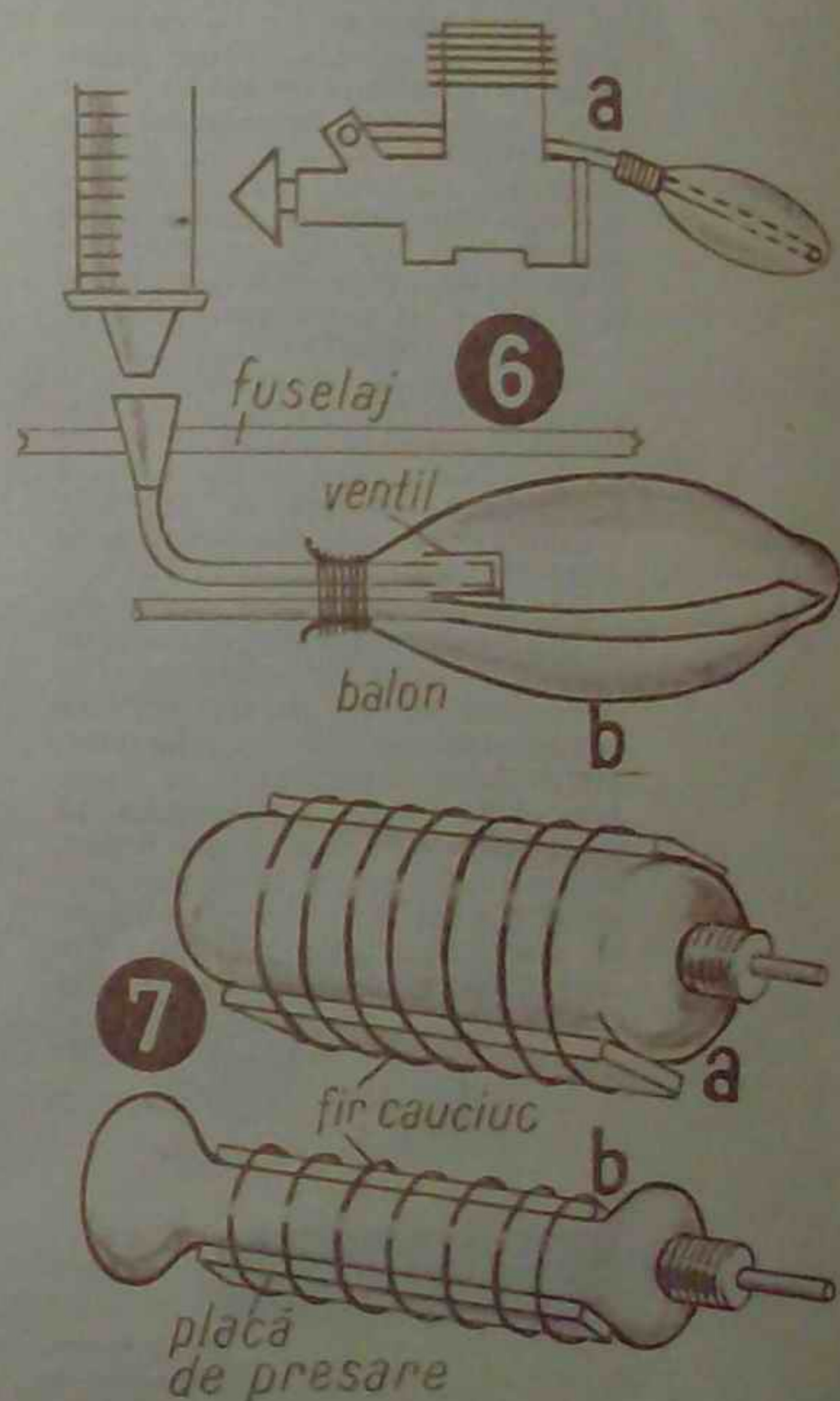
Ultimul tip de rezervor sub presiune este rezervorul „balon” (fig. 6 a, 6 b, 7). Acest sistem este comod prin aceea că se poate realiza ușor, dar reprezintă dezavan-

tajul că umplerea trebuie să se facă cu mare atenție pentru a nu lăsa în interior bule de aer.

În fig. 6 a și 6 b sînt prezentate rezervoarele tip balon cu presiune mică, la care umplerea se face fie direct, fie prin intermediul unei conducte cu ventil. În fig. 7 este prezentat rezervorul balon cu presiune medie la care presiunea este realizată de forța elastică a unor inele de cauciuc, care acționează, prin intermediul a două plăcuțe paralele, asupra lichidului din balon.

Din cele arătate mai sus reiese că sistemul de alimentare prin presiune se impune ca cel mai sigur și mai simplu, dîndu-ne totodată garanția că motorul va funcționa în acest caz cu maximum de putere, la un reglaj corespunzător.

Andrei GEORGESCU
Maestru al sportului

2730 km PE ORĂ

Aviatorul Aleksandr Fedotov a stabilit de curînd un nou record mondial absolut de viteză de zbor pe un circuit închis de 100 km. Pe un avion sovietic „E-166”, A. Fedotov a dezvoltat o viteză medie de zbor de 2585 km/oră. Pe anumite porțiuni avionul „E-166” a atins viteza de 2730 km/oră ceea ce depășește considerabil recordurile aviatorilor străini și în special al pilotului american J. Davis, care acum aproape un an a efectuat un zbor asemănător, cu viteza de 2237 km pe oră.

Avionul elicopter

Pe bordul unui avion-elicopter de model Nikolai Kamov, au fost stabilite performanțe remarcabile. Cu o încărcătură comercială de 10,485 tone aparatul s-a ridicat la o altitudine de 2.557 m. Până în prezent nici un aparat de zburat cu elice portanță din lume nu a ridicat o asemenea încărcătură la o altitudine de peste 2.000 m.

Prin acest zbor aviatorii sovietici Dmitri Efremov, Vladislav Gromov și inginerul de bord Evgheni Filatov au întrecut șase recorduri mondiale: la ridicarea greutății maxime la o altitudine de peste 2.000 m, la ridicarea încărcăturilor de cîte 1, 2, 5, 10 și 15 tone respectiv.

Cuvîntul „avion elicopter” a fost introdus de noi în dicționarul aviatic, pentru a arăta deosebirea principială dintre acest nou aparat și toate celelalte aparate de zbor. El posedă, după cum se știe, și aripi, cu motoare cu elice, și elice rotoare pentru situația cînd aparatul decolează și aterizează vertical, sau cînd se oprește pe loc în aer. Iată de ce i-am spus: „avion elicopter”.

Fuzelajul „avionului elicopter” este aerodinamic și totodată încăpător, în realizarea lui folosindu-se cele mai noi soluții constructive apărute în aviația modernă de transport. Îl deosebesc de avion doar cele două rotoare care sînt de dimensiuni mai reduse ca la elicoptere, dar suficient de puternice pentru a face față cu ușurință sarcinilor.

Sute de mii de moscoviți și oaspeți de peste hotare au văzut la 9 iulie anul acesta, la parada aeriană de la Tușino, organizată în cinstea Zilei Flotei Aeriene a U.R.S.S., cum un „avion elicopter” s-a apropiat cu o mare viteză de cîmpul de zbor, executînd un mic tur de pistă, cu viraje „brusce”; el a rămas suspendat exact deasupra locului dinainte stabilit la o înălțime de 20—25 metri. La manșă se afla pilotul D.K. Efremov.

„Avionul elicopter” a virat pe loc și, ca un elicopter obișnuit, a început, încet și lin, coborîrea verticală. După ce a stat cîteva clipe pe sol, D.K. Efremov a ridicat brusc aparatul la înălțimea de 25 metri. De aici și-a luat avînt și cu mare viteză, ca un avion obișnuit, a părăsit aerodromul.

Ni s-a pus întrebarea: cum zboară „avionul elicopter”?

Într-o serie de țări constructorii lucrează la crearea unui avion cu decolare și aterizare verticală. Această sarcină poate fi rezolvată prin diferite feluri. La al XXIV-lea salon aviatic de la Paris am văzut un avion cu cinci motoare, construit de o fabrică engleză, care putea decola și ateriza vertical și totodată zbura cu viteză mare. Pentru a-i asigura ridicarea verticală, firma engleză a fost nevoită să monteze acestui avion monoloc cinci motoare turboreactive, dirijate în

de N. KAMOV
constructor principal

zbor de pilot. Reacția jeturilor acestor motoare creează portanța necesară — 5000 kg.

Trebuie avut în vedere de asemenea și faptul că principiul construcției folosită la acest avion se deosebește prin aceea că reclamă o pistă de decolare foarte dură. Jeturile puternice ale motoarelor cu reacție smulg bucăți de pămînt și pietre. Din această cauză avionul englez decolează și aterizează numai pe un teren betonat pregătit dinainte.

Firmele americane „Mac-Donald” și „Hiller” construiesc avioane, pe care sînt montate motoare cu elice, avînd un diametru mult mai mic decît la elicopter, însă mai mare decît la avion.

Pe micul avion „Mac-Donald” elicele stau orizontal la decolare (cu axele verticale). După desprinderea de sol și ridicarea verticală, axele elicelor se apleacă înainte și elicele din pur portante se

cale, trebuie să fie montate pe aparat motoare mai puternice decît este necesar pentru zborul propulsat, fie să se construiescă elice cu diametrul mare. Și „Mac-Donald” și „Hiller” folosesc pe avioanele lor, pe care ei le denumesc „convertoplane”, motoare puternice.

Cînd „avionul elicopter” construit în Uniunea Sovietică se ridică (sau coboară) vertical, aproape toată forța motoarelor merge la elice. Azele lor au o mică înclinare înainte. Pe măsura creșterii vitezei zborului propulsat, forța motoarelor „se scurge” automat de la elicele portante la cele de tracțiune. Aceasta se produce prin micșorarea automată a unghiurilor de așezare a palelor elicelor portante și prin creșterea unghiurilor instalației elicelor de tracțiune.

La viteza normală de zbor „avionul elicopter” ca și orice alt avion folosește o putere mai mică. În timpul decolării, ca și la viteza maximă de zbor se consumă puterea maximă.

„Avionul elicopter” are două elice portante, cu cîte patru pale și două elice de tracțiune, de asemenea cu cîte patru pale. Cabina pilotului este așezată în partea din față a fuzelajului. El are elemente și de elicopter și de avion și un tren de aterizaj cu trei montanși. Fiecare montant are cîte două roți pentru micșorarea solicitărilor pe sol.

Pe „avionul elicopter” există un sistem dublu de comandă, două uși și o trapă pentru ridicarea, cu ajutorul macaralei electrice, a unor încărcături destul de mari, în timp ce aparatul stă în „suspensie”.

Folosirea „avionului elicopter” în economia națională va da posibilitate să se transporte în locuri greu accesibile, cu rapiditate, oameni, instalații mari pentru uzine, pentru agricultură, alimente și mărfuri de larg consum.

Astfel de aparate zburătoare vor fi deosebit de utile în regiunile Siberiei, ale Nordului, Extremului Orient și în regiunile de munte ale republicilor noastre sudice.

transformă în combinate, creînd atît forța de susținere, cît și tracțiunea pentru realizarea zborului propulsat.

Firma Hiller face un avion de transport mult mai mic decît avionul elicopter construit de noi. La acest avion motoarele cu elice, împreună cu aripa, se rotesc în jurul axului transversal al avionului. La decolare, aripa, motoarele și axele elicelor sînt dispuse vertical. În zborul propulsat aripa cu instalația de forță se așază ca la un avion obișnuit.

La fiecare din aceste sisteme există anumite particularități.

Se știe că tracțiunea elicei „T” este egală $T = (aND)^{\frac{2}{3}}$, unde „a” este coeficientul de perfecțiune a elicei, iar „D” este diametrul elicei. În felul acesta, pentru realizarea decolării verti-

Submarinele atomice.

BAZA FLOTEI DE SUBMARINE
A UNIUNII SOVIETICE

față. Puterea acestor instalații este comparabilă cu puterea unor mari centrale hidroelectrice. Cele mai puternice submarine clasice cu propulsie Diesel-electrică aveau motoare a căror putere nu depășea câteva mii de cai putere. Dacă puterea unui astfel de submarin este luată drept unitate de măsură, atunci puterea unui submarin atomic sovietic este egală cu 2000 de asemenea unități.

Datorită vitezei mici pe care o realizează, submarinele cu propulsie Diesel-electrică au nevoie de timp îndelungat pentru îndeplinirea misiunii, ocupă greu o poziție favorabilă pentru atacul cu torpila, iar în cazul că sînt atacate cu grenade antisubmarine, nu pot părăsi ușor locul periculos. Acest lucru a fost confirmat în timpul celui de-al doilea război mondial, cînd nici cele mai rapide submarine nu puteau scăpa ușor de urmărirea vînătoarelor de submarine sau a distrugătoarelor ce aveau viteze mult mai mari. În plus raza de acțiune sub apă a acestor submarine era foarte mică, deoarece trebuiau să iasă la suprafață pentru a-și reincărca bateriile de acumulatori.

Fiind foarte rapide și avînd o rază de acțiune practic nelimitată, submarinele atomice nu sînt stingherite de asemenea neajunsuri. Ele pot ataca cu ușurință cu ajutorul torpilelor, pot repeta la nevoie atacul, se pot apropia și pot ataca prin surprindere bazele navale inamice și punctele cheie de pe coastă. De asemenea, ele se pot face cu ușurință „nevăzute”, scîpînd astfel de urmărirea inamicului.

Submarinul atomic are mari posibilități de luptă, putînd să ducă adevărate bătălii navale sub apă. În asemenea bătălii, victoria revine aceluia ale cărui submarine dispun de o viteză mai mare, de o mai bună manevrabilitate și de un armament calitativ

superior. Submarinele atomice sovietice dispun de toate aceste calități. Ele sînt dotate cu numeroase tipuri și mijloace de luptă: rachete cu rază mare de acțiune cu încărcătură nucleară, torpile magnetice, torpile cu dispozitive automate de urmărirea obiectivului. În această ordine de idei, trebuie să subliniem că submarinele atomice pot îndeplini misiunea de vînătoare de submarine pe care le pot ataca și distruge chiar sub apă.

Submarinul atomic constituie o excelentă rampă pentru lansarea rachetelor de diferite tipuri, deoarece are unele avantaje esențiale față de instalațiile de lansare terestre. El constituie o rampă mobilă de lansare a rachetelor ce se poate deplasa ușor pe sub apă la adîncimi care fac detectarea deosebit de dificilă. Dacă adăugăm că aceste „rampe” de lansare se pot ascunde chiar și sub ghețurile Arcticii și că pot rămîne sub apă cîteva luni de zile, aceste avantaje apar și mai evidente.

În timpul celui de-al doilea război mondial, submarinele și navele de suprafață au dus lupte în cadrul tactic, dar acest lucru n-a avut o influență hotărîtoare asupra rezultatelor războiului. Plecînd de la această constatare, unii teoreticieni militari din Occident au ajuns la concluzia că navele de suprafață, și în special navele de linie, nu mai pot fi întrebuintate în condițiile unui război racheto-nuclear, deoarece ele pot fi ușor descoperite și distruse. Întrucît submarinele erau construite pentru distrugerea navelor de suprafață, însemna, după părerea acestor teoreticieni, că nici construcția de submarine nu-și mai are rost.

Alta a fost părerea în Uniunea Sovietică. În urma indicațiilor primite din partea P.C.U.S., specialiștii sovietici au creat puternice submarine atomice care să îndeplinească la nevoie nu numai misiuni tactice, ci și operative, să lupte nu numai cu navele de suprafață, ci și cu submarinele și chiar cu forțele terestre ale inamicului.

Așadar, în condițiile unui război modern, dacă acesta va fi dezlănțuit de imperialiști, submarinele sovietice și în special cele atomice vor avea un cuvînt greu de spus, influențînd într-o mare măsură rezultatul final. De aceea se spune, și pe bună dreptate, că acest tip de navă constituie baza flotei de submarine a U.R.S.S.

Nu putem să încheiem aceste rînduri fără a spune cîteva cuvinte și despre echipajele submarinelor atomice sovietice, formate din oameni cu o calificare superioară, cu o înaltă pregătire politico-ideologică, oameni căliți și educați de P.C.U.S. Ei își perfecționează continuu pregătirea de luptă și politică și sînt gata să îndeplinească orice misiune le va fi încredințată de partid și guvern, de poporul sovietic constructor al comunismului.

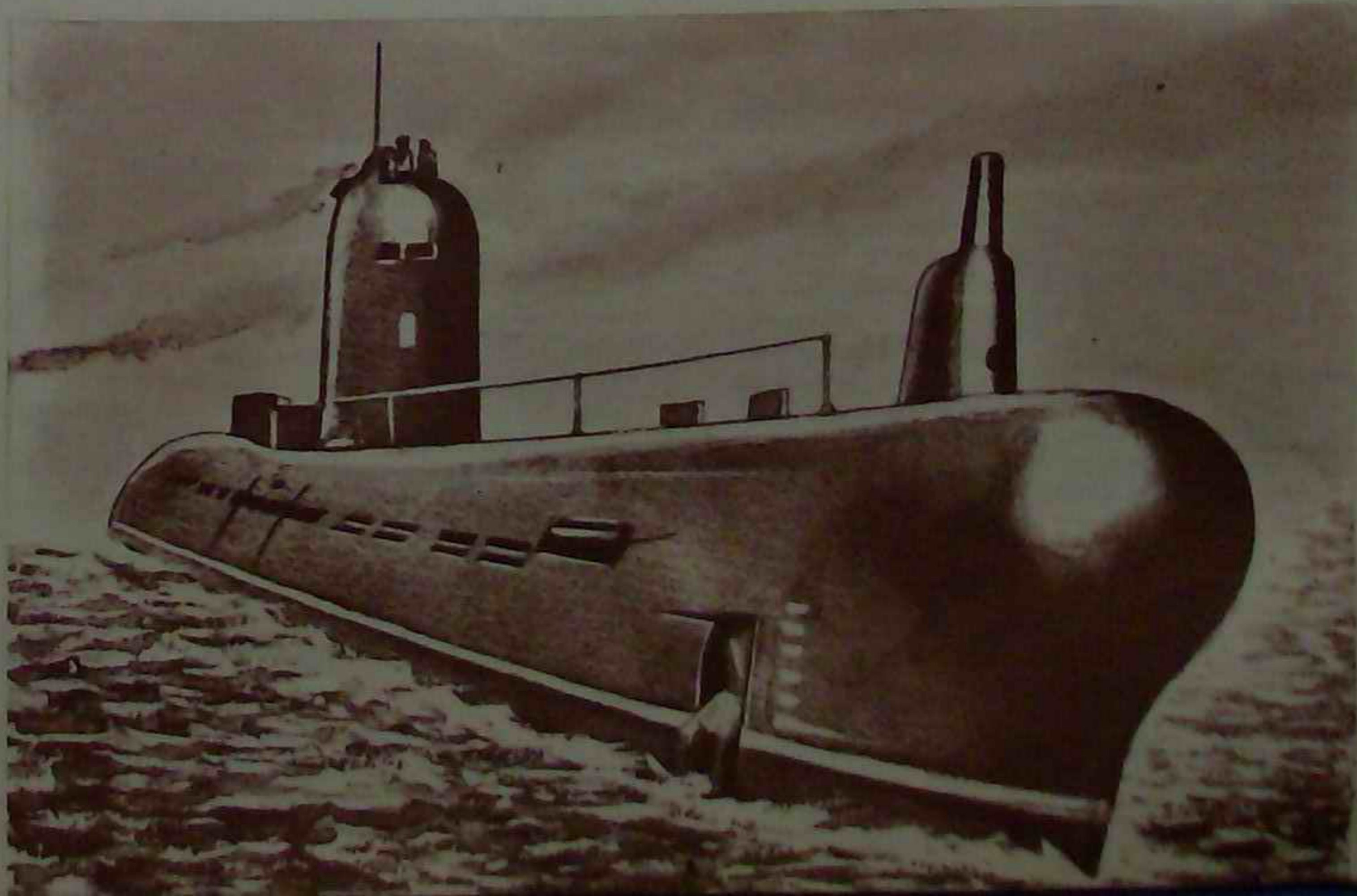
Ing. Ștefan IOAN

In componența forțelor armate ale U.R.S.S., un rol important îl are flota maritimă militară care asigură securitatea frontierelor de apă ale Statului Sovietic, a căilor de comunicație maritime și oceanice și care, la nevoie, poate lovi forțele agresoare în însăși birlogul lor. Principala forță a flotei maritime a Uniunii Sovietice o constituie submarinele cu diferite destinații, care, în condițiile războiului racheto-nuclear, sînt mai eficiente decît navele de suprafață. Flota de submarine a Uniunii Sovietice este recunoscută ca cea mai puternică din lume chiar și de unii reprezentanți ai strategiei militare occidentale.

Locul submarinelor în rîndul forțelor armate ale Uniunii Sovietice a fost definit în mod clar de Prezidiul C.C. al P.C.U.S. și personal de tovarășul Hrușciov. În urma indicațiilor primite, savanții sovietici au creat noi tipuri de submarine, pe care le-au dotat cu motoare foarte puternice acționate cu energie atomică.

Raportînd Congresului al XXII-lea al P.C.U.S. despre starea pregătirii de luptă a forțelor armate ale U. R. S. S., mareșalul R. I. Malinovski a arătat că submarinele atomice înzestrate cu arma racheto-nucleară sînt considerate drept baza flotei de submarine a Uniunii Sovietice. Acest loc pe care îl ocupă submarinele atomice în componența flotei de submarine a U.R.S.S. este determinată de performanțele tehnico-tactice excepționale ale acestui tip de navă.

Înzestrate cu instalații de forță cu energie nucleară foarte puternice, submarinele atomice sovietice pot realiza o viteză ce depășește viteza celor mai rapide nave de supra-

Activitatea practică de aerodrom a parașutiștilor sportivi, din acest an, s-a încheiat festiv. Ultimele două zile de salturi din aeronavă au marcat încununarea unor lungi stădăni de a urca din ce în ce mai sus pe culmile mândriei. Parașutiștii sportivi au stabilit patru recorduri mondiale și un record republican.

Zilele Recordurilor

17 OCT. Aerodromul Clinceni, ruginit sub adierea toamnei, este scaldat de un soare prea luminos parcă pentru zilele lui octombrie. Nici un nor nu pătează cerul pe care îl cercetează, cu un interes vădit, zeci de priviri.

— Cred că-l liniștit aerul plin la mari înălțimi.

— E suficient să fie calm numai până la 1000 m.

— Oricum, trebuie să învingem. Trebuie!...

Tinerii parașutiști se echipează grăbiți. Antrenorul Cristu Boșca pare emoționat, ca în fața unui mare concurs. Pentru această probă pregătirile s-au făcut demult; parașutiștii au fost cîntăriți cu grijă, a fost stabilită ordinea părăsirii avionului, s-au discutat soluțiile pentru orice situație neprevăzută ce s-ar putea ivi.

Proba constă în saltul unui grup de nouă parașutiști, de la 1000 m

înălțime, cu deschiderea fără întăzire a parașutei și aterizare la punct fix. Nouă cupole de mătase vor fi dirijate aproape în același timp spre punct. Nouă oameni vor părăsi avionul într-un interval de numai 14 secunde, vor coborî spre sol cu 5 metri pe secundă, luptînd fiecare să cadă cît mai aproape de pînza albă a punctului fix. Nu se vor ciocni oare în aer? Nu se vor stînjeși unii pe alții? Vechiul record mondial la această probă este de 15,81 m depărtare de punctul fix (media stabilită de cei nouă sportivi) și este deținut de parașutiștii sovietici.

Dar iată-i, se îmbarcă: Gheorghe Iancu — maestru emerit al sportului, Nicolae Velicu, Ion Roșu, Ștefan Badioc, Ion Budea, Ion Negroiu, Teodor Tănăsescu — maeștrii al sportului, Valentin Turcanu și Mircea Ciobanu. Decolează...

Arbitrii privesc spre slăvi cu încordare.

— Gata! Au sărit.

Fiecare va marca locul de aterizare al parașutistului dinainte stabilit, cu un fanion roșu.

Clipele se scurg greu. În văzduh se duce o luptă încordată. Parașutiștii coboară. Unul... doi... trei... nouă cupole multicolore se așază aproape una peste alta, în jurul punctului fix.

Se măsoară distanțele, se calculează cu emoție și... 7,136 m distanța medie a celor nouă parașutiști față de punctul fix. RECORD MONDIAL.

Emoțiile nu au trecut încă pe deplin. AN2-ul a decolat din nou, a urcat spre slăvi. Cu el urcă trei cunoscute parașutiste: Ecaterina Diaconu, Elisabeta Popescu — maeștră a sportului și Elena Băcăuanu — maeștră a sportului. Vor executa o tentativă de record la saltul în grup de 3, de la 600 m, cu deschiderea fără întăzire a parașutei și aterizare la punct fix. Și fetele sînt într-o formă bună. Au dovedit acest lucru atît la concursurile interne și internaționale din acest an, cît și prin performanțele stabilite. Dar... au părăsit avionul. Parașutele s-au deschis. Pe fondul cerului se desosebesc bine fantele practice în cupolele de mătase care se răsucesc mereu. Sportivele lucrează cu febrilitate. Se apropie de sol și aterizează. Uralele izbucnesc înainte de a se face calculele, căci toate trei au aterizat lîngă punct.

Tovarășul Boșca, antrenorul, acoperă cu vocea sa tumultul de glasuri.

— Bravo fetelor! 5,39 m media distanței față de punct. Ați întrecut vechiul record mondial.

Vechiul record mondial în această probă era deținut de parașutiste din R.P. Bulgaria, cu rezultatul de 8,37 m și a fost stabilit în octombrie 1956.

Tot astăzi parașutiștii Velicu Nicolae, Ion Roșu, Ștefan Băcăuanu, Mircea Ciobanu, Gh. Iancu, Valentin Turcanu și Teodor Tănăsescu au stabilit un nou record R.P.R. la proba de salt în grup de 7, de la 600 m, cu deschiderea nelîntăzită a parașutei și aterizare la punct fix. Rezultat: 11,86 m. Recordul mondial este de 11,01 m și este deținut de parașutiștii sovietici.

18 OCT. Pe aerodromul Clinceni, au venit numeroși spectatori, admiratori ai aviației, pentru a asista în cele două tentative de recorduri de parașutism programate. Majoritatea sînt tovarășii de muncă ai tinerilor care vor înfrunta azi văzduhul, căci parașutiștii noștri sportivi sînt aproape toți muncitori sau

1) Record mondial: 9 parașutiști au aterizat aproape în același loc.

2) Nici fetele nu s-au lăsat mai prejos.

tehnicienii care în timpul lor liber practică parașutismul. Acum, fac cerc în jurul avionului. Parașutiștii răspund cu plăcere întrebărilor puse, cu toate că nu-i mai despart decît cîteva clipe de momentul îmbarcării.

— Echiparea!

Ordinul antrenorului este executat în grabă și în curînd rămîn pe aerodrom doar spectatorii și arbitrii.

...În aer plutesc lin, sub cupolele parașutei, șapte sportivi. Au executat saltul de la 600 m înălțime, cu deschiderea imediată a parașutei și aterizare la punct fix. Acum își pilotează parașutele spre semnul din pînza albă marcat pe sol. Îi recunoaștem pe toți șapte: Gheorghe Iancu, Mircea Ciobanu, Ion Roșu, Ștefan Badioc, Nicolae Velicu, Ion Negroiu și Valentin Turcanu. Pe mulți dintre ei i-am cunoscut și la locul de muncă ca fruntași în producție, lîngă strung, sau în sălile laboratoarelor, iar acum iată-i luptînd pentru doborîrea unui record mondial. Este o dovadă grăitoare că tineretului nostru îi sînt create toate condițiile pentru a-și valorifica aptitudinile creatoare, pentru a-și manifesta voința și curajul, îndeplinindu-și cele mai îndrăznețe năzuinți.

...Au aterizat, iar după cîteva minute arbitrii comunică performanța: RECORD MONDIAL. 8,11 m distanță medie față de centrul cercului.

Avionul decolează din nou. Și din nou admirăm „zborul” spre punct, de astă dată a patru fete: Elena Băcăuanu, Ecaterina Diaconu, Elena Popescu și Maria Bistriceanu. Iar în curînd, la urechi ne ajunge o voce tremurată de emoție: RECORD MONDIAL. Al patrulea stabilit de parașutiștii noștri, în două zile. Sărit de la 600 m cu deschiderea fără întăzire a parașutei, cele patru tinere au stabilit o medie față de punctul fix, de numai 8,425 m. Vechiul record era de 10,48 m.

Felicitări, tineri sportivi parașutiști! Ați întrecut așteptările!

Violet TONCEANU

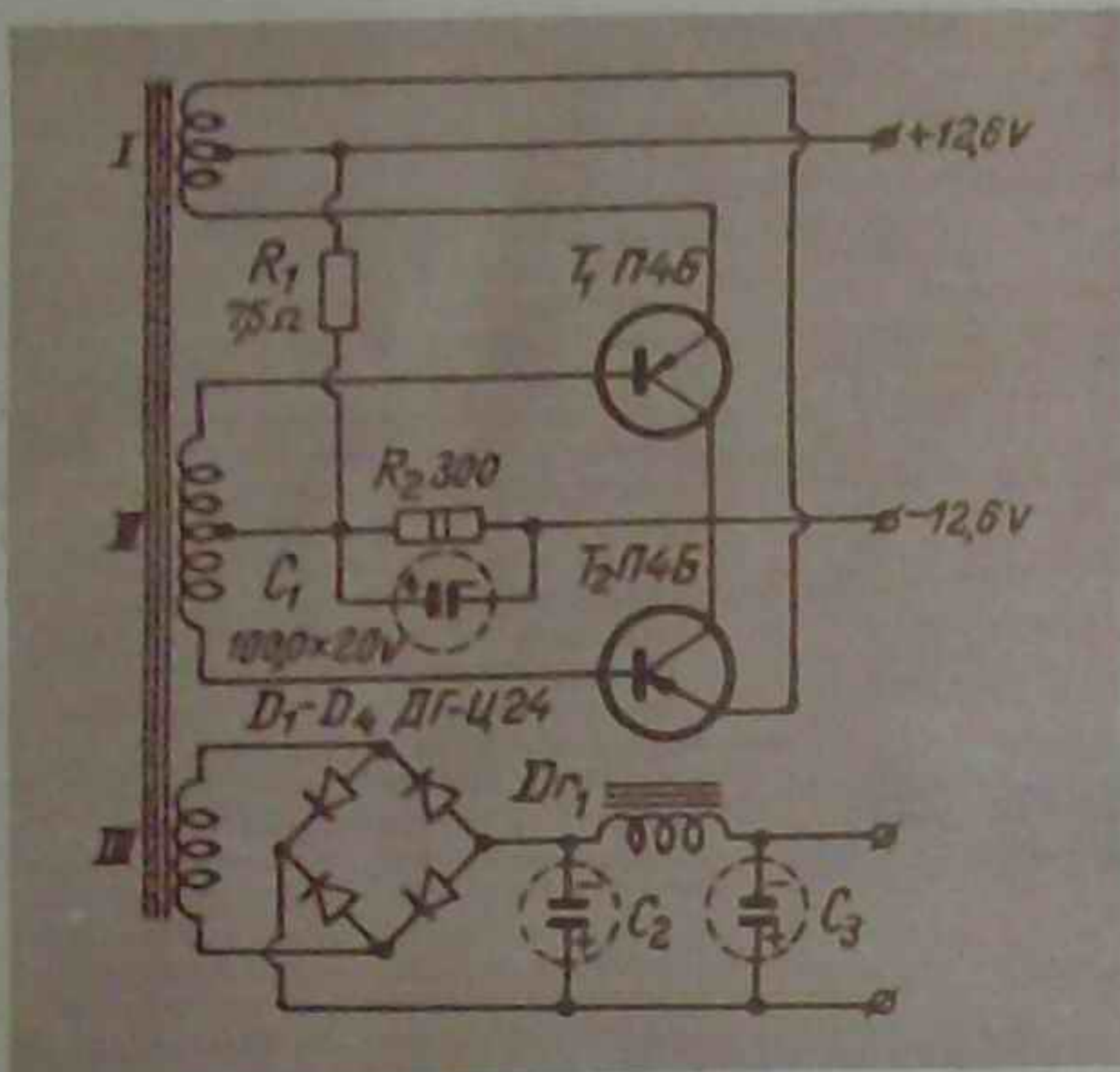

CONVERTIZOR

de tensiune

Tot mai numeros devine numărul amatorilor de unde ultracurte care folosesc aparate portabile. Pentru a veni în ajutorul celor care nu știu cum să rezolve problema alimentării cu energie electrică a unei stațiuni portabile, radioamatorul sovietic Homeniuk

descrie în revista Radio un convertizor cu tranzistori capabil să debiteze 45 wați. Fig. 1 prezintă schema convertizorului. Transformatorul se bobinează pe fier E 20, având o suprafață a secțiunii de 4 cm². Bobinajul I are 2 × 29 spire cupru emailat de 1,4 mm diametru; II are 2 × 40 spire cupru emailat de 0,5 mm și III 365 spire cupru emailat de 0,4 mm. Frecvența de lucru este în jurul lui 420 Hz. Randamentul aparatului 85%. Droselul de filtraj se bobinează tot pe tole E 20 cu o secțiune de 4 cm² având un întrefier de 0,9 mm. Se vor bobina 2200 spire.

Schema de principiu a acestui convertizor diferă de altele prin aceea că este adoptat montajul cu colectorul la masă, asigurându-se astfel o bună răcire tranzistoarelor utilizate (П4А, П4Б, П4Г, П4Д, П201, П202, П203). Cu un astfel de convertizor radioamatorul Homeniuk a alimentat timp de 8 ore cu 45 W un aparat, fără ca să se observe o încălzire mai mare decât cea normală a convertizorului.

Cu acest convertizor se poate înlocui și bateria anodică la radioreceptoarele de baterie.

QTC

INFORMAȚII PENTRU RADIOAMATORI

În ultimul timp, se face simțică activitatea multor radioamatori în emisiuni cu o singură bandă laterală (SSB). Printre mulțimea stațiilor rare au apărut stațiile sovietice din zonele 15, 17, 18, cit și un număr mare de stațiuni sovietice din partea europeană. Pentru amatorii de rarități recomandăm stațiile foarte active în SSB ca: U17JA, UA9CM, UAØBB, UJBAG, UH8DA, UA3FE și UAØBP cu UA3AT/O în QTH Blagoveștinsk din zona 19.

Lucrul în SSB cit și numeroasele rezultate care se pot obține cu puteri relativ mici de 50-100 W a făcut ca un număr de radioamatori români să abordeze această activitate, care în afara unor legături plăcute le-a dat posibilitatea să lucreze stațiuni deosebit de rare. Printre aceștia îi putem cita pe YO3GK (Pavelescu Cezar) și pe YO3ZA (Antoni Dan).

YO3GK a lucrat pînă în prezent cu peste 100 de țări, iar YO3ZA, care acum se află la a 90-a legătură de acest gen, a lucrat cu stațiuni foarte îndepărtate și în același timp auzibile foarte rar.

Deosebit de interesante sînt legăturile stabilite de YO3ZA cu stațiile sovietice UR2AR și UA4FE cu care a discutat asupra posibilităților de îmbunătățire a emițătorului cu o singură bandă laterală.

Ne bucură de asemenea vestea că un număr de radioamatori din București s-au hotărît să lucreze în SSB, printre aceștia se află YO3CV, YO3UD, YO3ZR, YO3RW și YO3ZM.

★

Radioamatorii moscoviți au primit recent vizita radioamatorului finlandez OH2RM, Helg, care participă în capitala Uniunii Sovietice la sesiunea tehnico-științifică A.S. Popov.

Discutînd cu radioamatorii sovietici, cărora le-a mulțumit pentru caldă primire făcută, el a spus că susține părerea că prin contactele personale și întâlnirile cetățenilor din diferite țări se ajunge la înțelegerea reciprocă dintre popoare și se întărește pacea în lumea întregă.

E ARGINTAREA

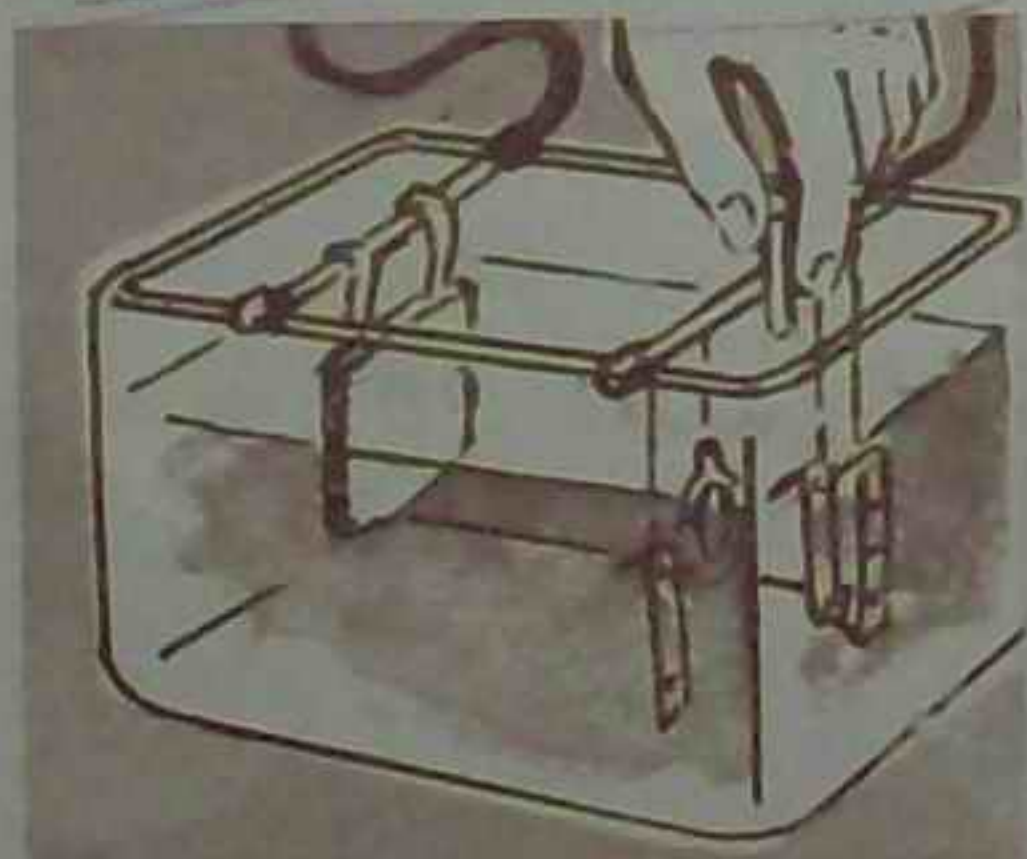
indeobște cunoscută că prin folosirea pieselor argintate se îmbunătățește mult calitatea electrică a circuitelor radio. În cele ce urmează se expune o metodă de argintare publicată în revista „Funkamateur” din R.D.G. Costul relativ redus dă posibilitate fiecărui radioamator să-și confecționeze singur o baie de argintat.

Pentru alcătuirea băii de argintat este nevoie de următoarele chimicale: Nitrat de argint (AgNO₃); Ferocianură de potasiu (K₄[Fe(CN)₆]); Carbonat de potasiu (potasă — K₂CO₃); Apă distilată.

Se dizolvă nitratul de argint în apă distilată. După completa dizolvare se adaugă picătură cu picătură o soluție de sare de bucătărie, pînă cînd nu se mai formează precipitatul alb lăptos de clorură de argint. Se lasă amestecul obținut să stea liniștit pînă se depune la fund precipitatul format. Se aruncă lichidul de deasupra și se clătește precipitatul cu apă distilată. Aceste operații se fac în vase de sticlă.

Într-un vas curat de sticlă se dizolvă 200 gr ferocianură galbenă de potasiu într-un litru de apă caldă distilată, la care se adaugă apoi 20 gr

ARGINTAREA

ÎN RADIO TEHNICĂ

potasă. Într-o cantitate din acest amestec se dizolvă clorura de argint și, după dizolvare baia e gata de aplicare. Dacă nu s-a dizolvat toată clorura de argint, se scurge cu atenție soluția de baie și se adaugă sedimentului rămas, din nou, o soluție amestecată de ferocianură cu potasă pînă ce s-a dizolvat și ultimul rest din sedimentul de clorură de argint.

Sirma de cupru, ce urmează a fi argintată, se

frecă cu o cârpă uscată, fără grăsime, cu un praf de curățat, pînă rămîne metalul absolut curat, se clătește în apă fierbinte, și apoi în apă distilată și se suspendă în baie.

Spre o mai bună folosire a spațiului, după curățire sirma e rulată în spirală. Este important ca după clătire sirma să nu mai fie atinsă cu mina.

Ca anezi se folosesc linguri vechi de argint sau alte obiecte de argint subțiate cu ciocanul. După cîeva ore de funcționare, pe suprafața anozilor se așază un strat maro închis. Acest strat tulbură scurgerea curentului și întîrzie procesul de argintare. Îndepărtarea acestui strat se face prin arderea anodei în flacără de gaze și apoi se introduce în acid clorhidric semi-concentrat. Se va evita inhalarea gazelor produse.

Densitatea de curent cea mai avantajoasă este de 0,1 A de fiecare dm² al suprafeței de argintat. Alimentarea cu curent se poate face de la baterie (1,2 V). Temperatura băii se va păstra între 25 și 30°C. Pe catodă (obiectul de metal ce urmează a fi argintat) argintul se depune sub formă de sediment alb ca laptele, care capătă apoi luciu prin polizare.

ETALONAREA RADIO- RECEPToareLOR

Etalonarea unui receptor este operația prin care se stabilește într-un mod oarecare o corelație între indicațiile scalei aparatului și frecvența (sau postul) recepționat. Înainte de a trece la etalonarea unui radioreceptor vor trebui să fie asigurați câțiva factori de care depinde precizia și stabilitatea în timp a etalonării.

Unul din factorii cei mai importanți în această privință este asigurarea unei cât mai mari stabilități a oscilatorului local prin stabilizarea tensiunii anodice a acestuia și prin alimentarea cu tensiuni mici de ordinul 100-150 V. Pentru a se asigura o stabilitate și mai mare, în receptoarele de trafic de clasă, filamentul tubului oscilator este alimentat de la o tensiune mai mare prin intermediul unui baretor.

De asemenea, se va da o mare atenție calității pieselor din montajul oscilatorului, precum și o

purțătoare. După aceasta se oprește modulația generatorului de înaltă frecvență și se trece la etalonarea „punct cu punct” a scalei începând cu frecvența cea mai mică. Numărul punctelor marcate pe scală va fi în funcție de precizia cerută și de dimensiunile scalei.

În cazul când gama acoperită nu coincide cu gama impusă se va acționa din trimerul sau fero-cartul oscilatorului în funcție de capul de scală la care ne găsim, fără a cere să se acopere mai mult decât este asigurat prin raportul de acoperire a condensatorului variabil.

În cazul când necoincidența este mare se va modifica inductanța bobinei. În toate cazurile se va reface acordul tuturor circuitelor de înaltă frecvență. În lipsa unui generator de precizie ne vom construi un oscilator de cuarț în montaj „Pierce” care are

de amatori de 14 MHz, deconectând oscilatorul la fiecare armonică separată și introducând antena pînă cînd prin mici variațiuni în dreapta și stînga frecvenței reperate vom auzi stații de radioamator. În acest moment ne vom găsi pe armonica 28-a, la capul benzii de amatori, pe frecvența de 14.000 KHz. De aici înainte fiecare frecvență separată se va găsi la cîte 500 KHz în plus sau în minus față de frecvența de referință.

Dacă după armonica 30-a (15.000 KHz) avîndu-ne pe o frecvență mai mare, vom auzi stații de radiodifuziune, înseamnă că ne găsim în banda de radiodifuziune de 19 m (15.100-15.450 KHz).

Imediat după terminarea acestei benzi, la 15.500 KHz va trebui să găsim armonica a 31-a.

Pentru a putea trasa și subdiviziuni în cadrul punctelor de 500 KHz determinate de armonicile cuarțului va trebui să trasăm curba de variație a frecvenței în funcție de variația capacității condensatorului variabil. Pentru aceasta trebuie să mai avem pe scală gradații liniare obținute prin montarea pe scală a unei linii gradate de lemn pentru uz didactic pe care o vom tăia după dimensiunile scalei. În cazul unei scale circulare vom monta un raportor, iar pe abscisă vom avea în loc de milimetrii grade (fig. 2). Prin marcarea punctelor de intersecții ale verticalei indicațiilor riglei sau raportorului cu orizontalele armonicilor cuarțului, se vor determina punctele curbei.

Pentru aflarea locului pe scală a oricărei alte frecvențe se duce orizontala frecvenței dorite pînă la întîlnirea curbei, apoi se coboară perpendiculara punctului și se află gradația exactă la care se va găsi frecvența căutată (exemplu 14.250 KHz = 31 mm ca în fig. 2). Va trebui să dăm o mare atenție construcției grafice; de aceasta depinzînd precizia etalonării scalei.

Metoda de etalonare descrisă mai sus cere o bună cunoaștere a gamei de unde scurte. Ca un ajutor în determinarea frecvențelor se dau în tabelul alăturat frecvențele benzilor de radiodifuziune alocate pentru Europa.

P. CRISTIAN
YO3ZR

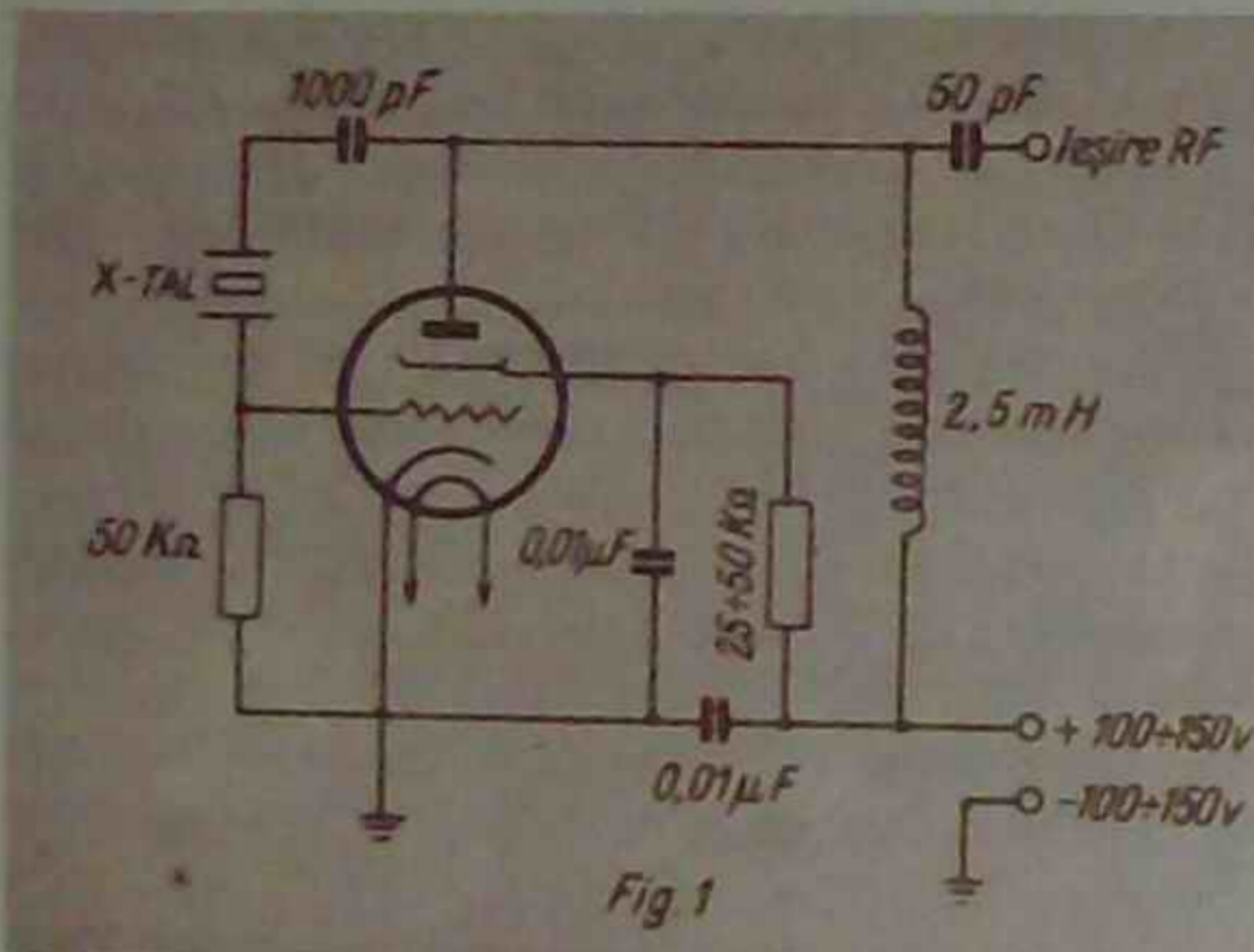

Fig. 1

amplasare judicioasă a acestora pentru a nu fi influențate de căldura radiată de tub.

În afara acestor condiții minime impuse părții electrice, trebuie să dăm o atenție deosebită părților mecanice componente ale scalei, precum și sistemului de citire.

O rezolvare simplă a acestor probleme se face prin montarea indicatorului direct pe axul condensatoarelor variabile, indicația fiind astfel independentă de eventualele jocuri sau alunecări ale părților mecanice, iar citirea se va face prin suprapunerea a două fire reticulare.

În momentul începerii etalonării va trebui ca receptorul să fie de cel puțin 30 minute sub tensiune, pentru ca toate piesele să ajungă la un regim termic stabil.

Etalonarea se va face cu ajutorul unui generator de radiofrecvență cu o stabilitate a frecvenței cel puțin egală cu cea a receptorului și se va folosi metoda bădăilor. Această metodă prezintă avantajul că asigură o precizie de câțiva Herți, în funcție de limita inferioară de audibilitate a urechii, la frecvență de lucru.

În acest sens se va verifica dacă indicația de maximum a 5-metrului (sau în lipsa acestuia a unui instrument de curent alternativ montat pe secundarul transformatorului de ieșire), coincide cu „zero bădăi” a oscilatorului de bădăi cu frecvența

„neajunsul” generării de armonici puternice, foarte folositoare în cazul nostru (fig. 1), folosindu-se un tub pentodă oarecare. Se va căuta ca frecvența cuarțului să aibă valori cât mai rotunde, ca de exemplu 250, 500, 1000 KHz etc. Numărul de puncte indicate pe scală vor fi invers proporționale cu valoarea frecvenței de rezonanță a cuarțului.

Un neajuns al acestei metode constă însă în faptul că este necesar a se cunoaște cel puțin o frecvență de referință pe fiecare gamă, frecvență ce trebuie să fie cât mai apropiată de frecvența uneia din armonicile generate de oscilator. Pentru acest scop se pot folosi frecvențele posturilor de radiodifuziune cunoscute, a radiofarurilor sau chiar benzile de radioamator.

Astfel, dacă avem un cristal de 500 KHz în oscilator, etalonăm gama în care se găsește banda

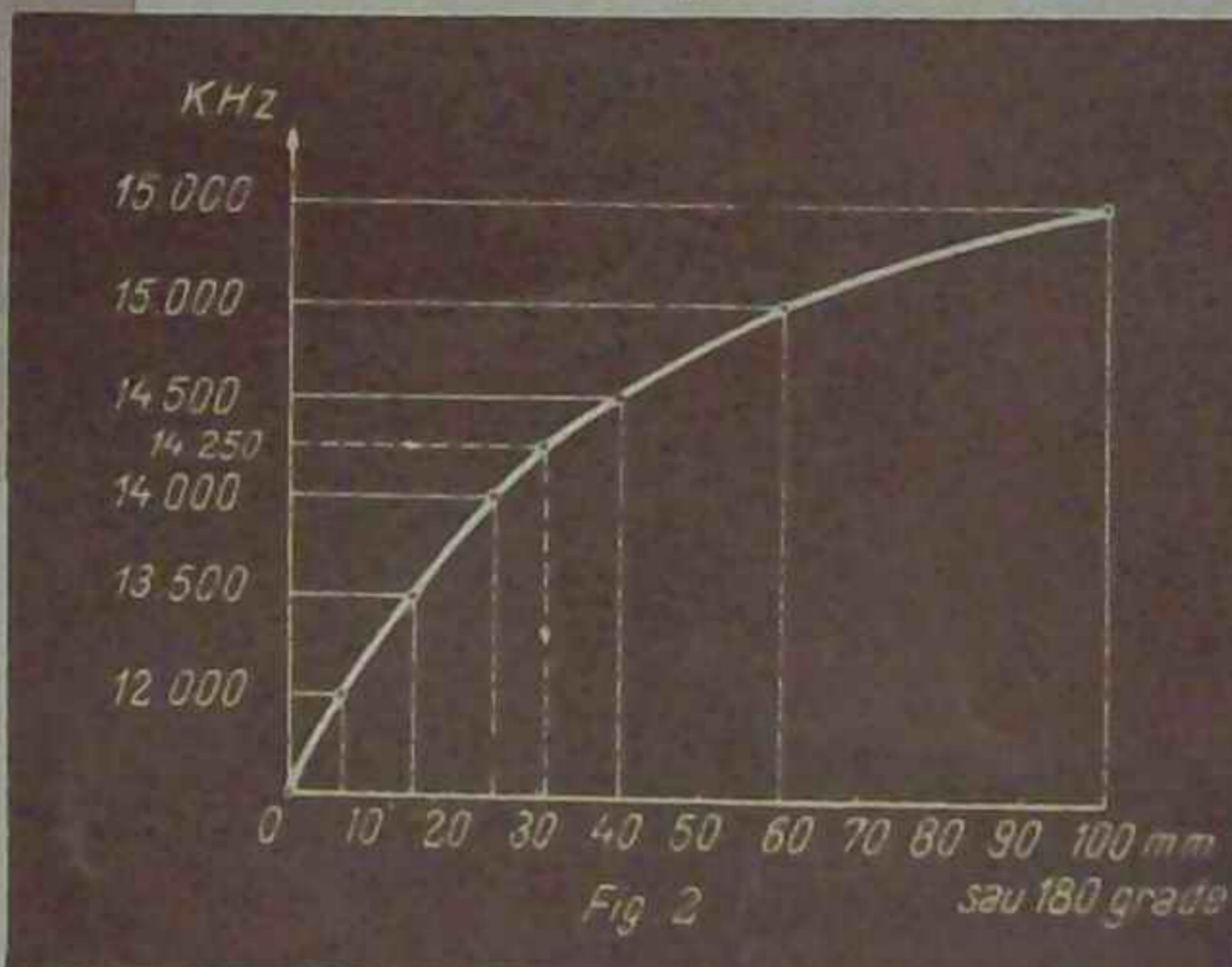

Fig. 2

Banda	Frecvență inferioară KHz.	Frecv. limitată super. KHz.
Unde medii	525	1605
49 m	5950	6200
41 m	7100	7300
31 m	9500	9775
25 m	11700	11975
19 m	15100	15450
16 m	17700	17900
13 m	21450	21750
11 m	25600	26100

Ultimele file ale calendarului indică intrarea în istorie a unui an care a fost marcat de evenimente internaționale de covârșitoare importanță. 1961 a fost anul în care desfășurarea evenimentelor a fost pe cât de intensă și palpitantă pe atât de concludentă și neechivocă în ce privește reflectarea raportului real de forțe existent azi în lume. Bilanțul acestui an de aprigă înfruntare și de încercare a forțelor dintre lagărul socialist și cel capitalist indică, asemenea unui barometru, timpuri pentru imperialiști, perspective luminoase pentru omenirea iubitoare de pace.

Încercarea adepților războiului rece de a relua vechile lor metode de lucru și de a împinge lucrurile — așa cum visa cândva John Foster Dulles — spre marginea războiului, s-a soldat, pe mai multe planuri, cu eșecuri în serie.

Este adevărat că dușmanii păcii n-au încetat nici o clipă, în tot cursul anului, căznelile lor de a învenina relațiile internaționale cu provocări dintre cele mai periculoase. Este de asemenea adevărat că datorită uneltirilor lor au fost perioade în acest an când încordarea internațională a fost împinsă pînă la incandescență, când aici, coră, pe glob au bubuit chiar tunurile, și când pacea s-a aflat în primejdie gravă.

Nu este mai puțin adevărat însă că în ciuda atentatelor directe împotriva păcii, în ciuda forțelor războinice alimentate de puterile occidentale, forțele mondiale care se pronunță ferm pentru pace și coexistență pașnică au fost în măsură să-i frîneze pe aștătorii la război, confirmând, o dată mai mult, ceea ce s-a arătat în raportul prezentat de N.S. Hrușciiov la Congresul al XXII-lea al P.C.U.S.: „Lupta țărilor socialismului și a tuturor forțelor iubitoare de pace împotriva pregătirii unei noi agresiuni și a războiului constituie conținutul principal al politicii mondiale contemporane”.

Pacea a fost primejduită nu o dată în ultimii ani de către imperialiști. Ei au făcut repetate încercări de a măsura — sub amenințarea agresiunii — trădănia sistemului socialist. Și câte acțiuni agresive au dezlănțuit puterile imperialiste asupra unor țări mici, lipsite de apărare! Imperialiștii au mizat pe război, dar în calea lor s-a ridicat — barieră de netrecut — forța de nebiruit a Uniunii Sovietice, a celorlalte țări socialiste, forța uriașă a popoarelor.

Ceea ce s-a întâmplat în 1961 este cât se poate de edificator; în acest an riposta primită de conspiratorii contra păcii a depășit, ca forță și ca importanță, toate celelalte lovituri administrate pînă acum dușmanilor păcii.

Folosind în interesul consolidării păcii uriașă forță materială, economică, tehnico-științifică și militară, Uniunea Sovietică și celelalte țări socialiste au aplicat cu fermitate linia leninistă a coexistenței pașnice, orientînd evoluția situației internaționale pe un făgaș sănătos, ceea ce a stîrnit și mai mult ura de clasă a adversarilor socialismului. Forța uriașă și prestigiul internațional al lagărului socialist au frînat zelul războinic al cavalerilor războiului rece, zădărniciind uneltirile primejdioase ale acestora.

Din acest punct de vedere se poate afirma că noua administrație americană condusă de Kennedy a pășit în anul 1961 fără nici o perspectivă. Încă de la primii săi pași, guvernul Kennedy s-a împotmolit în mlaștina politicii „războiului rece”.

Răsunătorul și rușinosul eșec al agresiunii americane contra Cubei, ca și prăbușirea planurilor S.U.A. în Laos și chiar în Congo n-au fost decît etape ale noii înfringeri pe care S.U.A. și

aliații săi au suferit-o în tot cursul anului 1961. Într-un articol semnificativ intitulat „O mamă de bătaie în Cuba”, revista americană „Life” deplîngea astfel dezastrul S.U.A. din Cuba: „În mlaștinile de pe coasta de sud a insulei, o invazie șubredă sprijinită de S.U.A. a fost zdrobită... în numai 72 de ore. Prestigiul S.U.A. a suferit una din cele mai grave lovituri în cei 15 ani ai războiului rece”, lată prin urmare ce a „realizat”, doar în cîteva luni de la venirea sa la putere, guvernul Kennedy. Blocul N.A.T.O., patronat de același guvern Kennedy, nu a tras concluziile cuvenite; la jumătatea anului, el a creat în mod deliberat o situație primejdioasă în centrul Europei, amenințînd cu dezlănțuirea războiului ca răspuns la propunerea Uniunii Sovietice, sprijinită de celelalte țări socialiste, de a se lichida rămășițele celui de-al doilea război mondial, de a se încheia Tratatul de pace german și de a se normaliza situația din Berlinul occidental.

semnele unui an

Au urmat, precum se știe, zile și săptămîni de maximă tensiune și pînă la urmă această „primă încercare a puterilor” — cum a numit-o presa occidentală — s-a soldat cu un rezultat cu totul neașteptat pentru Washington și Bonn. Măsurile prompte luate la 13 august a.c. de guvernul R.D. Germane pentru asigurarea granițelor de stat și a controlului circulației dintre R.D.G. și Berlinul occidental au dejuat planurile aștătorilor la război. În acele zile se putea citi în „New York Herald Tribune”: „Prima repriză de la Berlin a fost cîștigată de Hrușciiov.”

Puterile occidentale au fost rareori în situații mai dificile ca în diferite împrejurări din acest an. Franța, care n-a reușit să „rezolve” problema algeriană, s-a văzut chemată în fața Consiliului de Securitate pentru masacrul de la Bizerta. La O.N.U. au apărut noi membri din rîndul țărilor africane eliberate, „operațiunea Laos” a trebuit să fie obiectul unei conferințe internaționale la Geneva, în Vietnamul de Sud și în America Latină s-au încurcat multe șocotele americane, iar măsurile militare luate de Kennedy au avut efecte cu totul contrarii celor scontate în Occident.

În condițiile agravării situației internaționale, Uniunea Sovietică și celelalte țări socialiste au fost nevoite să ia măsurile necesare pentru a feri țările noastre de eventualele atacuri ale agresorilor și pentru a salva omenirea de pericolul unui nou război mondial. Aceasta nu a însemnat cîtuși de puțin renunțarea la politica de coexistență pașnică, ci dimpotrivă o reafirmare a acestei politici, însoțită de măsuri concrete pentru preîntîmpinarea unor acte nebunești. Un amestec de furie neputincioasă și de teamă i-a cuprins pe imperialiști, care au trebuit să suporte și dușul rece al grandioasei demonstrații a forței aeriene a U.R.S.S. profilate pe cerul Moscovei în ziua parăzii aeriene de la Tușino. „La nici o paradă în America, Franța sau Anglia, nu am văzut o astfel de măiestrie ca la Tușino — a scris uluit un observator științific occidental (Stevenson Pew).

Occidentul a aflat apoi că Uniunea Sovietică dispune azi de cantitatea necesară de arme termonucleare și de cele mai perfecționate mijloace pentru transportarea lor: rachete cu rază de acțiune mică și mijlocie și rachete intercontinentale. În număr suficient există și submarine atomice sovietice. Iar în ce privește precizia cu care rachetele sovietice își pot atinge ținta nu mai există nici o îndoială.

Anul 1961 a intrat în istorie cu epocala realizare a științei și tehnicii sovietice: zborul spre stele, cu o precizie impresionantă, a cosmonauților Iuri Gagarin și Gherman Titov.

În acest an, peste ocean s-a vorbit deschis și cu vădită îngrijorare de „avansul uriaș al U.R.S.S.” în domeniul zborurilor în Cosmos.

În fața succesivelor eșecuri, presa americană a pomenit nu o dată despre „tragica reevaluare” a politicii americane, reevaluare devenită pe cât de dureroasă pe atât de necesară pentru ei.

Eveniment de uriașă însemnătate istorică, Congresul al XXII-lea al P.C.U.S. a consemnat și analizat în mod științific situația actuală pe plan mondial și situația internațională a Uniunii Sovietice. Din documentele Congresului a reieșit clar că pe toate fronturile marii întreceri dintre cele două sisteme, socialismul înaintază victorios, în timp ce capitalismul este silit să bată în retragere pas cu pas. Cuprinși de desperare, ideologii imperialismului tipă isteric: „Mai bine moartea în capitalism, decît viața în comunism”. Dar iată că pînă și cei mai reprezentativi apărători ai capitalismului recunosc că, în toate colțurile lumii capitaliste, răsună — așa cum a declarat președintele Kennedy — „ecoul puternic al glaurilor comuniste”.

Un teoretician american al războiului imperialist, H. Kissinger, constată de asemenea cu groază: „pe toate continentele se întărește convingerea că Occidentul (adică orînduirea capitalistă — n.r.) este condamnat la pieire”.

Aceste recunoașteri amare, adăugate la șirul eșecurilor suferite de imperialiști în 1961 arată cât se poate de limpede că principala trăsătură distinctivă a timpului nostru constă în aceea că sistemul mondial socialist se transformă în factorul hotărîtor al dezvoltării societății omenesci.

Superioritatea fundamentală pe care o demonstrează orînduirea socialistă, grandioasele realizări ale Uniunii Sovietice și ale celorlalte țări socialiste, precum și mărețele perspective deschise de noul program al P.C.U.S. arată că istoria evoluează așa cum au prezis Marx și Lenin.

Bilanțul principalelor rezultate ale dezvoltării mondiale arată clar că pieirea capitalismului și victoria socialismului pe plan mondial sînt inevitabile.

D. BABOIAN

50 MILIOANE TONE TROTEL

Ca urmare a preocupării Partidului Comunist și a guvernului sovietic pentru întărirea continuă a capacității de apărare a U.R.S.S., a întregului lagăr socialist, specialiștii militari din țara constructorilor comunismului au creat o tehnică militară de prim rang, formată din rachete de diferite tipuri, submarine cu motoare atomice, avioane supersonice și elicoptere etc. În afară de aceasta, Armata Sovietică a fost înzestrată și cu încărcături nucleare de o putere colosală, echivalente cu 20, 30, 50 și 100 milioane tone trotil.

Prin explozie, aceste încărcături degajă o energie extraordinară, care nu poate fi comparată decât cu energia care se dezvoltă în cele mai impresionante fenomene naturale.

Să încercăm să ne facem o idee asupra cantității enorme de energie ce se degajă la explozia unei încărcături nucleare cu un echivalent de 50 milioane tone trotil. Pentru aceasta, socotim necesar să ne referim la așa-zisa bombă nominală cu un echivalent în trotil de 20.000 tone. Bombe de această mărime au fost lansate de imperialiștii americani deasupra orașelor japoneze Hiroșima și Nagasaki. Explozia acestor bombe, echivalând cu explozia simultană a unei cantități de trotil încărcată în 40 de trenuri a câte 50 de vagoane fiecare, a distrus la Hiroșima aproape complet centrul orașului pe o suprafață de 10 km², făcând numeroase victime: 78.000 morți și 37.000 de răniți. Dacă s-ar fi urmărit să se obțină același efect cu bombe încărcate cu exploziv chimic, pentru transportul lor ar fi trebuit cel puțin 1000 de bombardiere grele.

Întreaga cantitate de energie degajată la explozia nucleară de la Nagasaki (manifestată sub formă de undă de șoc, efect caloric și de radiație radioactivă) se poate echivala cu energia electrică ce o dezvoltă în zece zile, lucrând neîntrerupt, o centrală electrică cu o putere de 100.000 kw.

Dar acesta este numai un punct de plecare în aprecierea efectelor ce le poate produce o încărcătură nucleară cu un echivalent de 50 milioane tone trotil, deoarece bomba de la Hiroșima avea un echivalent în trotil de 2500 ori mai mic decât bombele experimentate în ultimul timp de Uniunea Sovietică.

O energie de zece ori mai mare decât cea dezvoltată de explozia bombei nominale (20.000 tone de trotil) s-a pus în libertate în urma unei catastrofe naturale de mari proporții ce s-a întâmplat în anul 1906 la Goldau, unde un munte s-a prăbușit prin alunecarea terenului. S-a făcut socoteala că atunci au alunecat acolo în trei minute 40 milioane m³ pământ, pe o diferență de nivel de 800 m. Energia dezvoltată în acest proces echivalează cu energia ce apare la explozia unei încărcături nucleare cu un echivalent de trotil de 200.000 tone, deci de 250 ori mai mică decât aceea ce o poate degaja o bombă termonucleară de 50 milioane tone trotil.

Căderea marelui meteorit din 1908 la Podkamenaiia Tunguska în Siberia a constituit una din catastrofele naturale cele mai zguduitoare din acea vreme. Acest meteorit avea o greutate de aproximativ

1.000.000 tone și o viteză de 60 km/s. Lumina bolidului a fost văzută de la distanța de 600 km, iar unda seismică provocată de căderea sa s-a înregistrat la mii de kilometri. Pe locul căderii meteoritului s-a format un lac, iar pădurea a fost distrusă pe sute de kilometri pătrați. Manifestarea energetică a acestei catastrofe naturale se încadrează în limita a citorva milioane tone de trotil.

Tot în domeniul energiilor echivalente cu exploziile milioanele de tone de trotil, se încadrează și cantitatea de bombe care a fost aruncată asupra Germaniei fasciste în tot timpul celui de-al doilea război mondial. Astfel, s-a calculat că asupra teritoriului Germaniei au fost aruncate 1.350.000 tone bombe cu explozie chimică, ceea ce ar echivala cu explozia a aproximativ 70 bombe atomice nominale sau cu explozia unei bombe termonucleare cu un echivalent de aproximativ 1,5 milioane tone trotil.

Bomba hidrogenică explodată la Eniwetok de imperialiștii americani în 1952 avea un echivalent în trotil de aproximativ 5 milioane tone. În urma acestei explozii au fost pulverizate în atmosferă 40 milioane tone pământ.

O catastrofă naturală în care energia consumată a ajuns să întrecă cu puțin energia ce se dezvoltă la explozia unei încărcături termonucleare cu un echivalent de 50 milioane tone trotil l-a constituit erupția vulcanului Kracatao din arhipelagul Sonde (Indonezia). Unda de șoc rezultată la această explozie, care a aruncat în aer vulcanul cu o bună parte din insulă, a înconjurat de trei ori pământul, iar valurile de apă pe mare au ajuns până pe coastele Americii. Cu această ocazie au fost pulverizați mai mulți kilometri cubi de pământ, care au rămas în atmosferă cîțiva ani, reducînd radiația solară cu aproximativ 10%.

Dar acesta este numai aspectul energetic, deoarece nici unul din fenomenele descrise mai sus nu a făcut nici pe departe atîtea victime cîte poate cauza explozia unei bombe nucleare cu un echivalent de 50 milioane tone trotil.

Într-un document oficial al Congresului S.U.A se spune că, în cazul unui război, în prima perioadă, asupra celor mai importante obiective ale Statelor Unite ar putea fi date 263 lovituri termonucleare cu un echivalent mediu de trotil de aproximativ 5 milioane tone fiecare. Aceste lovituri ar distruge 132 mari obiective militare și numeroase întreprinderi industriale importante, precum și 71 orașe mari. Suprafața totală de infectare radioactivă ar fi în acest caz egală cu aproape jumătate din teritoriul țării, ceea ce ar face ca jumătate din populația americană să fie expusă acțiunii armei nucleare.

După calculele serviciului de ocrotire a sănătății al S.U.A., în urma unei lovituri nucleare împotriva orașelor americane, dintr-o populație de 188 milioane de oameni, numai numărul

morților s-ar ridica la 53 milioane. Alte calcule făcute de americani, referitoare la unele țări din Europa, prevăd spre exemplu că pentru a scoate din luptă Germania occidentală sînt necesare cel mult 8 încărcături nucleare cu o putere de 5 milioane tone fiecare.

Este evident că așifătorii la un nou măcel mondial, imperialiștii americani și acolișii lor, vor trebui să țină seamă de puterea noilor arme termonucleare sovietice și de precizia extraordinară a rachetelor balistice intercontinentale sovietice, care pot transporta aceste încărcături în orice punct de pe glob, de unde s-ar lansa un atac împotriva lagărului socialist.

Prin crearea puternicelor arme nucleare de 20, 30, 50 și 100 milioane tone trotil, Uniunea Sovietică nu intenționează să atace pe nimeni. Ea a fost nevoită să fabrice asemenea mijloace puternice de luptă pentru a-și apăra securitatea și independența, pentru a înfrîna poftele agresive ale cercurilor imperialiste. Paralel cu acțiunea de întărire a capacității de apărare a U.R.S.S., Partidul Comunist și guvernul sovietic au promovat și continuă să promoveze neabătut linia politică de coexistență pașnică, militează neobosit pentru realizarea dezarmării generale și totale sub un strict control internațional.

Ing. Dorin DIMITRIU

13 DECEMBRIE 1918

Victoria Marii Revoluții Socialiste din Octombrie, care a deschis o eră nouă în viața popoarelor, a avut o influență hotărâtoare și asupra mișcării revoluționare din țara noastră. Sub conducerea grupurilor comuniste, masele muncitoare s-au ridicat împotriva politicii trădătoare care vinduse țara imperiaștilor germani. Mișcările greviste iau tot mai mult caracterul unor greve politice de masă.

La începutul lunii decembrie intră în grevă tipografiile de la „Sfetea” și „Minerua” care în afara revendicărilor economice cereau și ridicarea stării de asediu, înlăturarea cenzurii etc. Cu lupta lor se solidarizează ceferiștii și muncitorii de la întreprinderile Vulcan, Arsenal și Regie. Patronii și guvernul refuză să le satisfacă revendicările și hotărăsc să înăbușe în singe lupta lor.

La 12 decembrie 1918, adunarea delegațiilor muncitorilor tipografi au hotărât ca a doua zi să înceapă greva generală. Comisia locală a sindicatelor, împreună cu delegații din întreprinderi, hotărăsc să intre în grevă toți muncitorii din Capitală, iar lupta lor să fie însoțită și de

demonstrații de stradă. Astfel, în dimineața zilei de 13 decembrie, prin curieri speciali, muncitorii fabricilor și uzinelor din București au fost anunțați să declare grevă și, înconștienți, să se îndrepte spre sediul sindicatelor din Str. Sf. Ionică. Înainte de amiază o delegație a mers la Ministerul Industriilor, pentru a duce tratative, dar acestea nu i s-a permis intrarea în minister.

Pe Calea Victoriei înainta o coloană formată din mii de muncitori care scandau „Vrem pâine!”, „Trăiască Revoluția Rusă!”, „Jos starea de asediu!”, „Pământ fără-nilor!”

În Piața fostului Teatru Național muncitorii au fost întâmpinați cu gloanțe. Înaintarea coloanelor n-a putut fi stavilită, deși sute de muncitori au căzut morți și răniți și stingea lor a înșoțit piața. Primul cordon de soldați, luat de valul mulțimii, cedează, și muncitorii au înaintat mai departe. Au fost înșoțți oprși de al doilea cordon și alți muncitori au căzut răpuși de gloanțe.

După ce Piața a fost scldată în sînge, armata a primit ordin să atace sediul sindicatelor. Membrii care se aflau acolo, printre care și I. C. Frimu, au fost arestați și înțemnițați.

Masacrul de la 13 decembrie și represuniile care i-au urmat nu au putut stavili avntul revoluționar din țară. Chiar a doua zi, manifestele chemau muncitorii să continue lupta cu și mai mare hotărâre. Grevele și demonstrațiile au continuat crescînd în amploare și combativitate și au culminat cu greva generală din 1920.

Cinstirea mărețelor lupte din 13 decembrie 1918 exprimă înalta prețuire a partidului, guvernului și poporului față de glorioasele tradiții de luptă ale clasei muncitoare.

Eroii clasei muncitoare care s-au jertfit la 13 decembrie 1918 pentru libertate și fericirea poporului, devotamentul și abnegația lor sînt un exemplu și un îndemn pentru munca și lupta poporului muncitor în construirea socialismului în Republica Populară Română, în lupta pentru apărarea păcii în întreaga lume.

20 DE ANI DE LA ZDROBIREA HITLERIȘTILOR LÎNGĂ MOSCOVA

După o serie de victorii ușoare obținute împotriva unor țări din vestul și sud-estul Europei, la 22 iunie 1941, armata hitleristă a atacat mișelește Uniunea Sovietică. Hitler și elica lui scontau să înfrîngă rapid armata sovietică, printr-un „blitzkrieg” și să termine războiul încă înainte de venirea iernii. Dar agresorii fasciști s-au înșelat amar-nic.

În fața superiorității inițiale a inamicului, în oameni și material de război, trupele sovietice au trebuit să se retragă după lupte grele. Dar, după puțin timp, în fața rezistenței dlrze a unităților sovietice, hitleriștii au fost nevoiți să abandoneze ideea înaintării pe tot frontul și să treacă la acțiune numai pe anumite direcții. Comandamentul hitlerist a hotărât să dea lovitura principală pe direcția Moscova, constituind în acest scop „grupul de armate de centru” puse sub comanda mareșalului von Bock.

Cu prețul unor pierderi uriașe invadatorii au reușit în cursul lunilor octombrie și noiembrie 1941 să realizeze unele pătrunderi și să ajungă, în unele puncte, pînă la 30—35 km de capitală. Pe căile de acces spre Moscova unitățile Armatei Roșii luptau cu un eroism legendar, pînă la ultima picătură de sînge pentru Patria Sovietică. Neuitată va rămîne

fapta de arme a unui număr de 30 de ostași din divizia comandată de generalul Panfilov, care, în frunte cu instructorul politic Klocikov-Diev au nimerit, cu prețul vieții lor, 50 de tancuri inamice, împiedicînd astfel înaintarea dușmanului.

În acest timp înaltul comandament sovietic pregătea contraofensivele care aveau să nimicească pe inamic.

Contraofensiva armatei sovietice a început la 6 decembrie în regiunile Kalinin (la nord) și Eleț (la sud de Moscova). În fața ofensivei impetuoașe, forțele hitleriste au fost obligate să înceapă retragerea. Desfășurînd ofensiva pe un front larg, Armata Sovietică a înaintat spre vest peste 400 km. Au fost nimicite cu acest preț peste 50 de divizii fasciste. Numai în luna decembrie pierderile hitleriștilor au fost de 120.000 morți (fără a mai socoti răniții și dispăruții), 3000 de tunuri, 1300 tancuri și numeroase alte materiale.

Nimicirea trupelor fasciste la vest de Moscova a spulberat mitul invincibilității armatei germane și a înmormîntat definitiv planurile „războiului fulger”. Această victorie strălucită a înșufletit tuturor popoarelor cotoprite de fasciști convingînd că Germania fascistă va fi inevitabil înfrîntă.

N. A. OSTROVSKI

La 22 decembrie, se împlinesc douăzeci și cinci de ani de la moartea unuia dintre cei mai mari scriitorii sovietici, Nikolai Alexeevici Ostrovski.

Vorbînd despre el, Louis Aragon spunea că „Ostrovski este personificarea puterii creatoare a bolșevismului, a devotamentului față de cauza clasei muncitoare. Viața trebuie să fie trăită în numele cauzei pentru care a vrut el să trăiască și datorită căreia a trecut în chip eroic peste propriile sale suferințe”.

Intr-adevăr viața lui N. A. Ostrovski este intruchiparea vie a eroului epocii socialiste, a omului nou, care nu se dă bătut în fața nici unei greutăți. De tînră Ostrovski se avîntă cu pasiune în lupta pe care o desfășoară întregul popor sovietic pentru făurirea unei lumi libere și fericite. Credincios acestui ideal, caută să fie alături de constructorii lumii noi chiar și atunci cînd era orb și țintuit la pat de o boală nemilosă. Din dorința aceasta nesecată iau naștere capodoperele literaturii sovietice „Așa s-a călîit oțelul” și „Născuți în furtună”. Zugrăvînd cu un deosebit talent nașterea tinerii generații de constructori ai socialismului în anii războiului civil, a intervenției străine și apoi în anii construcției socialiste, Ostrovski creează eroi nemuritori. Pavel Korceaghin a devenit eroul cel mai drag al tineretului sovietic, pildă pe care a urmat-o și o urmează și astăzi. Exemplul lui i-a înșufletit pe Oleg Koșevoi și Zola Kosmodemianskaia în lupta împotriva cotoptorilor patriei lor. Exemplul lui îi înșufletește astăzi pe tinerii comsomoliști constructori ai comunismului. Chipurile nemuritoare ale tuturor eroilor lui N. A. Ostrovski sînt vii în inimile oamenilor muncii din lumea întreagă.

nevoit să se refugieze în Polonia. Un an mai tîrziu revine în Moldova pe tronul căreia se urcase ca domnitor Constantin Cantemir, un om incult, doritor numai de petreceri și desfrtu. Ironizarea domnitorului, demascarea trîndăviei și huzurului care domneau la Curte îi atrag mînia lui Constantin Cantemir. La îndemnul boierilor și al unui intrigant grec, Cantemir hotărăște uciderea lui Miron Costin și al fratelui său. În ziua de 18 decembrie 1691, Miron Costin este executat tăindu-i-se capul.

Prin lucrările sale marelă cărturar moldovean s-a dovedit a fi un remarcabil povestitor, avînd un stil cald și comunicativ.

Cea mai însemnată scriere rămasă de la Miron Costin este „Letopisețul țării Moldovei de la Aron-vodă încoace (1595—1661)”, care este o continuare a cronicii lui Grigore Ureche. Cronică prezintă o epocă de mari frîntîntări politice și sociale, descriînd cu multe amănunte războaiele, conflictele dintre boieri, intrigile de la Poarta otomană, amestecul turcilor în treburile Moldovei, schimburile domnitorilor etc.

Miron Costin dovedește o neafărmită dragoste de țară pe care dorea s-o vadă eliberată de sub tirania otomană. Alitudinea sa ostilă turcilor îi străbate întreaga operă. El condamnă cu toată asprimea pe cei ce asupreau poporul. Letopisețul țării Moldovei a servit ca izvor de inspirație lui M. Sadoveanu pentru romanul istoric „Neamul Șoimăreștilor”.

Printre alte opere rămase de la Miron Costin și care dovedesc vasta sa cultură se numără „Viața lumii” precum și „Cronica țărilor Moldovei și Munteniei” și cronica „De neamul moldovenilor”.

GABRIEL PÉRI

La 15 decembrie 1941, în localitatea Mont Valérien a fost ucis mișelește, de către hitleriști, nelăfricatul luptător Gabriel Péri, fruntaș al Partidului Comunist Francez.

Născut în 1902, Péri activează încă de la vîrsta de 15 ani în organizația tineretului socialist. În anul 1920 aderă la Partidul Comunist Francez, care tocmai luase ființă. În 1924 este ales membru al Comitetului Central al P.C.F. și primește sarcina de șef al secției externe a ziarului L'Humanité.

Gabriel Péri și-a desfășurat activitatea sa revoluționară în deosebi pe calea presei. El a fost un mare gazetar, închinînd acestei profesii toată forța talentului său. În articolele sale a dezbătut cu o deosebită competență cele mai arzătoare probleme ale vremii, demascînd în special pericolul pe care fascismul îl reprezenta pentru poporul francez și pentru întreaga omenire.

În mai 1940, Franța a fost invadată, pentru a treia oară în decurs de 70 de ani, de către militaristii germani. Gabriel Péri, din însărcinarea partidului, devine unul din conducătorii mișcării de rezistență împotriva hitleriștilor. Gestapoul reușește însă, la 18 mai 1941, să-l aresteze. Agenții hitleriști încearcă să-l convingă să-și trădeze idelle pentru care luptase, lucru pe care Péri îl refuză cu demnitate. În testamentul scris, în noaptea dinaintea execuției, el spune printre altele: „Am rămas credincios idealurilor vieții mele. Voi muri pentru ca Franța să trăiască. Comunismul este tineretea lumii, el pregătește un viitor fericit”.

Astăzi cînd în patria lui Péri fascismul a ridicat din nou capul, cînd unitățile Bundeswehrului „aliat în cadrul NATO” fac instrucție pe pămîntul pe care hitleriștii i-au cotopt cu 20 de ani în urmă, poporul Franței, condus de Partidul Comunist Francez, este hotărît să aperse cu orice preț idealurile pentru care a murit Gabriel Péri și mii de comuniști și patrioți francezi.

MIRON COSTIN

Se împlinesc anul acesta, la 18 decembrie, 270 ani de la moartea lui Miron Costin, unul dintre cronicarii noștri de seamă. El începe să învețe din copilărie în orașul Bar,

din Podolia, unde părinții săi se refugiaseră din cauza prigoanei domnitorului din acea vreme. Iubitor de carte, Miron Costin își formează o bogată cultură umanistă, devenind unul dintre cei mai învîțați oameni ai timpului. Prin 1652, Miron Costin revine în țară și îndeplinește diferite misiuni diplomatice ajungînd apoi vornic în Țara de jos și mare logofăt.

În 1673, în urma războiului dintre poloni și turci, Miron Costin este

DIN NOU ÎN CURSĂ

Celebrul spărgător de gheață sovietic „Krasin”, cel care în 1929 a salvat expediția polară condusă de exploratorul italian Nobile, a fost modernizat. Spărgătorul de gheață „Krasin” are lungimea de 99,8 m, deplasamentul de 10.200 t, capacitatea de 4115 t, trei mașini cu piston cu expansiune triplă a cite 3400 C. P. fiecare, și un echipaj de 112 oameni. În fiecare bord au fost prevăzute trei celule de înclinare, ce comunică între ele, și care umplute cu apă provoacă un tangaj artificial dislocind, în acest fel, vasul din gheajurile care eventual l-ar prinde între ele.

NOU MODEL DE MOTOCICLETĂ

Uzina de motociclete și biciclete din Minsk a trecut la fabricarea de motociclete model „M-103”, care pot atinge viteze de pînă la 80 km/h.

Motocicleta are un motor cu un singur cilindru în doi timpi, a cărui răcire se face cu aer. Puterea lui este de 5 C. P. Motocicleta consumă mai puțin de 2,5 l combustibil pe 100 km. Comparativ cu modelul „M-1”, fabricat de aceeași uzină, noul tip de motocicletă este mai ușor, mai comod și mai sigur în exploatare. Furca pîrghiilor s-a înlocuit cu o furcă telescopică, iar sistemul de frînare a fost mult îmbunătățit.

RADIORECEPTORUL „ATMOSFERA”

Noul radioreceptor sovietic „Atmosfera”, prevăzut cu șapte tranzistori, este alimentat de la două baterii plate, de 4,5 V, și are o extensie de bandă cuprinsă între limitele 150—415 kHz și 520—1600 kHz. Dimensiunile sale sînt: 220 x 160 x 70 mm, iar greutatea de 1,3 kg.

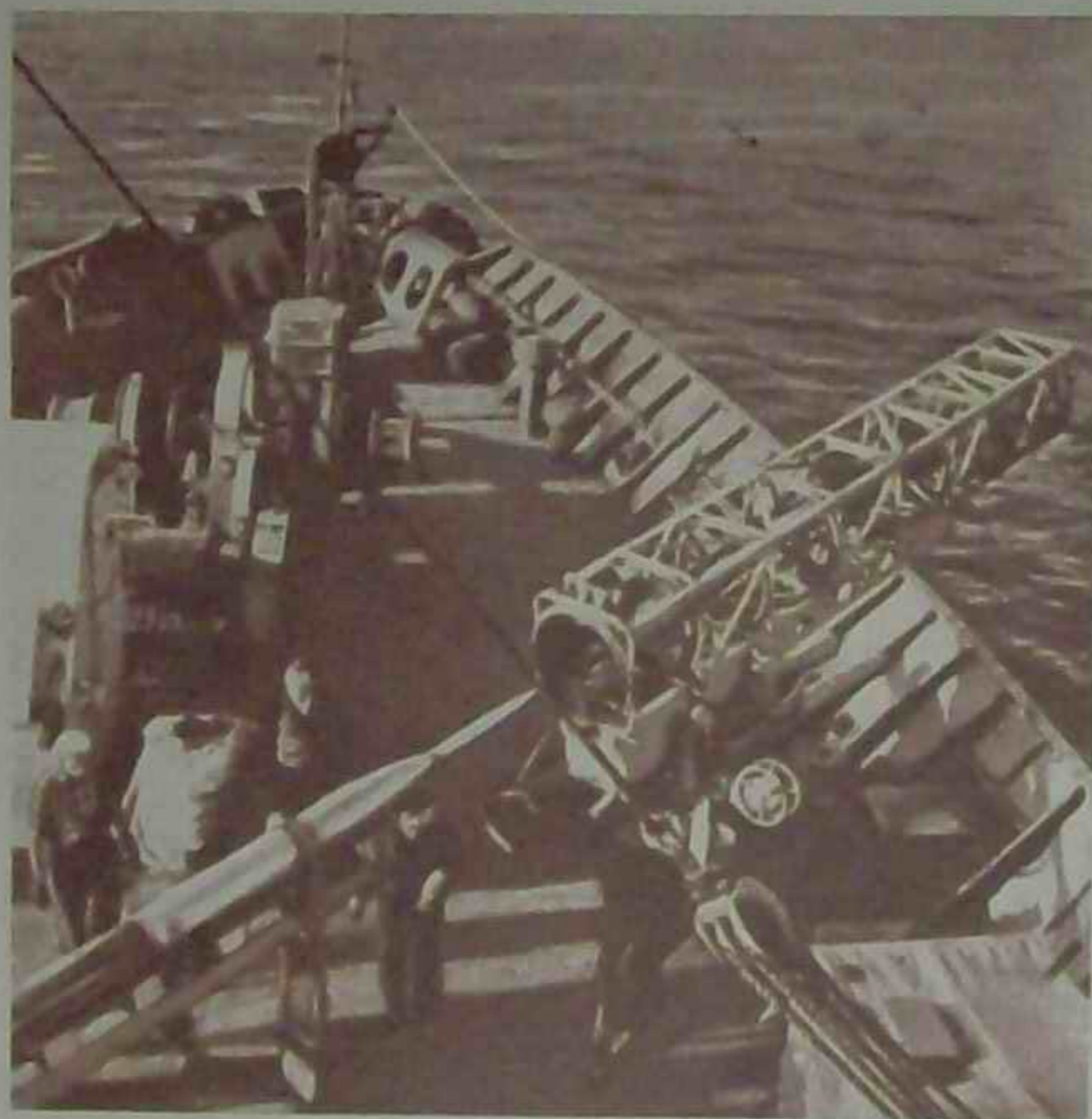

IMAGINI TELEFOTO ÎN CULORI

Institutul electrotehnic de telecomunicații din Leningrad a elaborat un aparat pentru transmiterea prin telefoto a imaginilor în culori. Astronomii, biologii, muncitorii din industria poligrafică, meteorologii vor avea posibilitatea de a transmite, la distanță, clișee și desene în culori naturale. Aparatul permite de asemenea să se accentueze sau să se slăbească anumite culori.

ÎN SLUJBA ȘTIINȚEI

Nu numai lansarea cu o precizie uluitoare a rachetelor balistice intercontinentale și a navelor cosmice constituie realizări admirabile ale oamenilor de știință și tehnicienilor sovietici. Aprecieri unanime și-au atras savanții sovietici și prin lansarea sistematică a rachetelor meteorologice. Imaginea alăturată a fost luată de pe bordul vasului expediționar „J. M. Șocalski” cu câteva clipe înainte lansării unei asemenea rachete meteorologice.

RADIORECEPTORUL „ORION”

Noul radioreceptor-valiză „Orion”, produs al industriei R.P. Ungare, este construit numai pe bază de tranzistori. Aparatul funcționează pe trei lungimi de undă (scurte, medii și lungi) este alimentat de baterii de 9 V și cântărește 2150 gr.

SCUTER DECAPOTABIL

Uzinele sovietice producătoare de scutere din orașul Viatka au început fabricarea unui model de scuter prevăzut cu o cabină pentru patru persoane. Vehiculul are scaunele pliante, capota demontabilă și atinge o viteză orară de 60 kilometri.

„UCRAINA”

Puternica industrie electrotehnică sovietică a început fabricarea în serie a unui nou model de televizor. Aparatul „Ucraina” are tubul catodic turnat și suprafața ecranului de 470x360 mm. Canalele sînt în număr de 12, iar reglarea imaginii poate fi făcută și de la distanță.

BENZINĂ... SOLIDĂ!

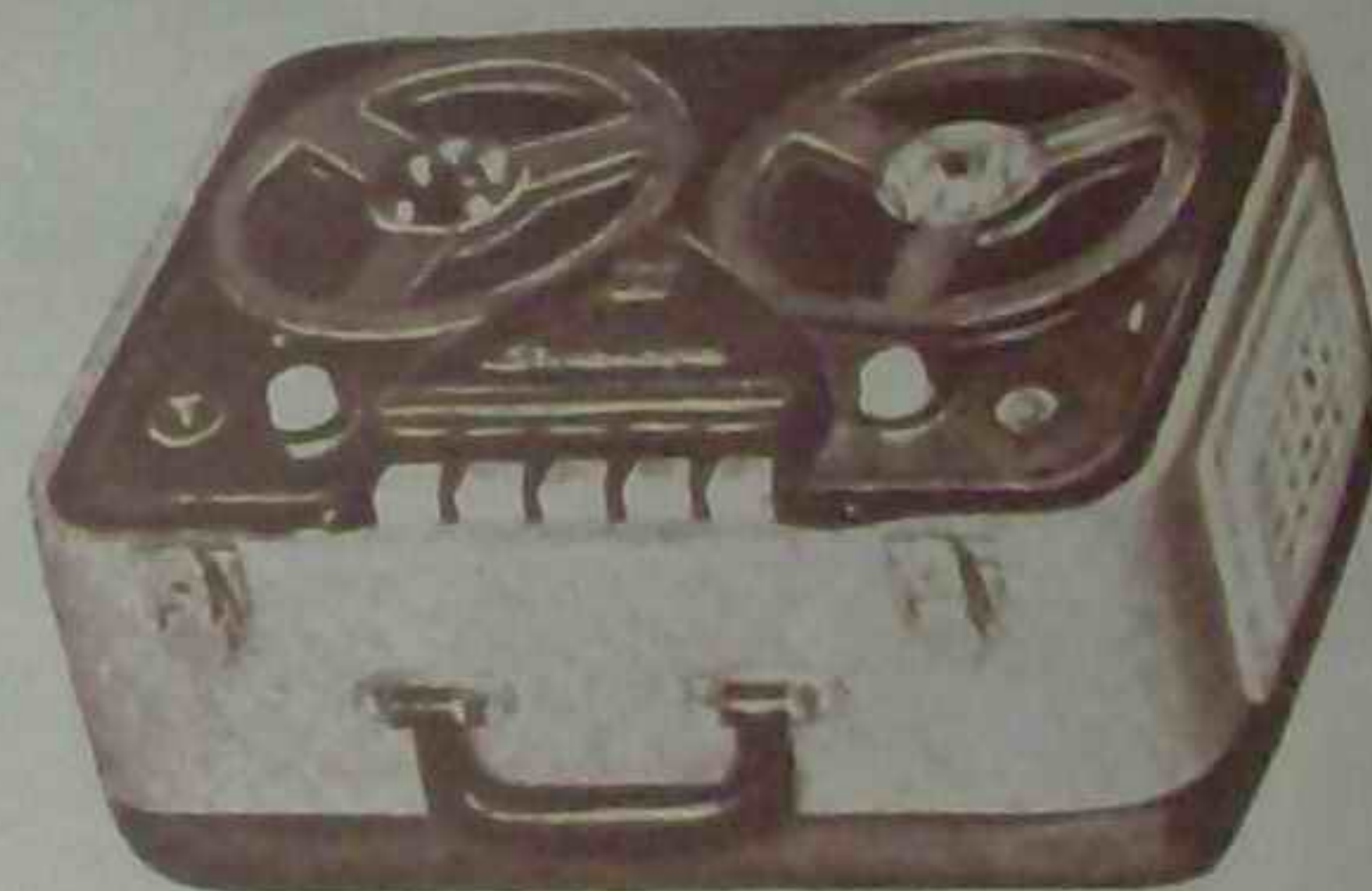
Oamenii de știință sovietici au reușit să producă benzină solidă sub formă de brichete. 95 la sută din conținutul brichetei îl constituie benzina, iar restul un alt material care servește drept ambalaj. Temperatura scăzută și umiditatea nu au nici o influență asupra lor, brichetele suportînd totodată temperaturi de + 60°.

ANTENA COLECTIVĂ DE TELEVIZIUNE

Numărul tot mai mare al antenelor de televiziune ce se înalță pe acoperișurile clădirilor a ridicat în fața constructorilor de locuințe o nouă problemă: realizarea unei antene care să fie în măsură să deservească pe toți locatarii blocului. De curînd, un grup de tehnicieni polonezi a elaborat schema unei asemenea antene: un sistem de cablu, ce trece printr-o instalație amplificatoare, leagă de stilpul antenei colective toate aparatele de televiziune existente în clădire. Experimentat, noul sistem de antenă colectivă a dat bune rezultate, iar în acest an el va fi produs în serie.

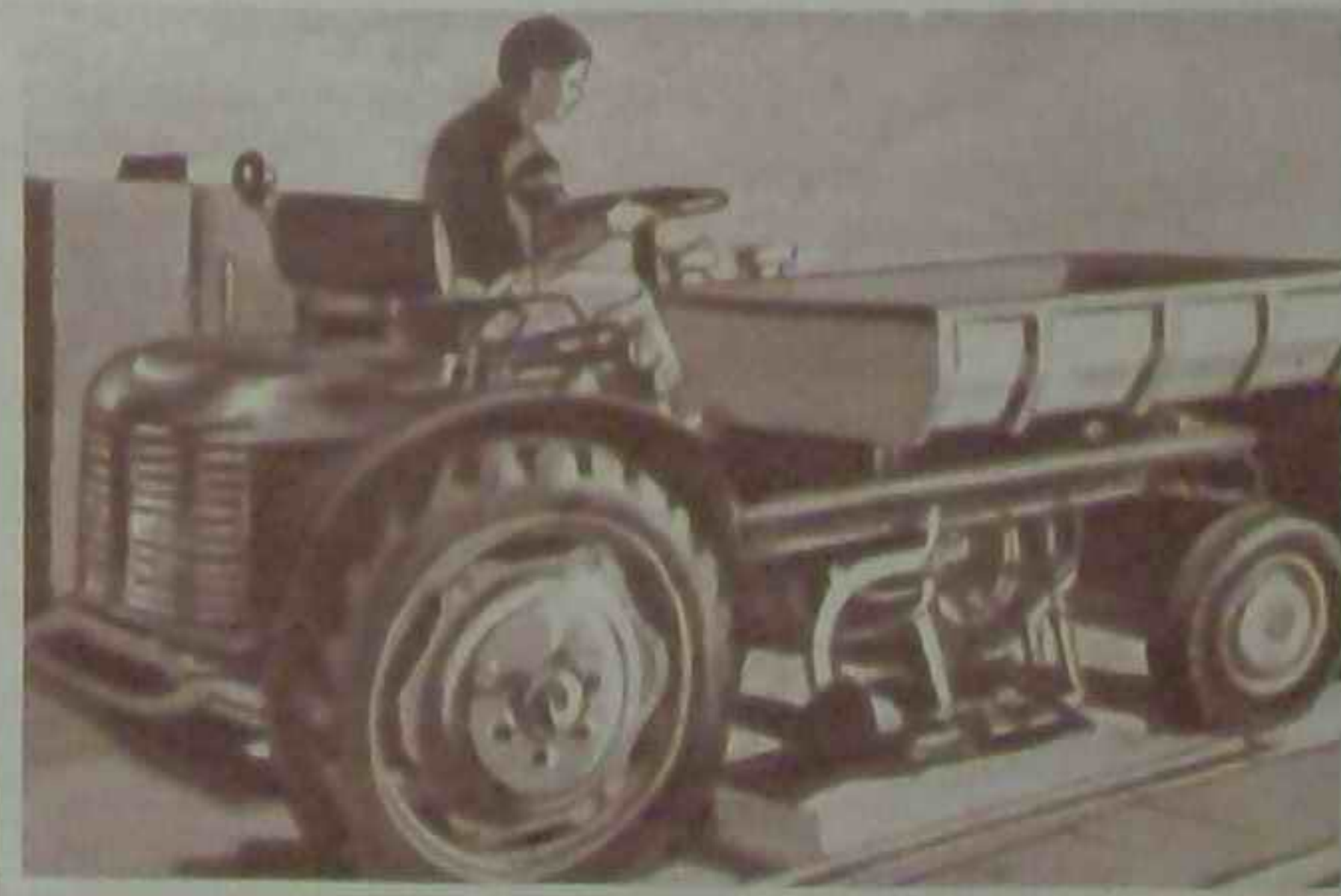
MAGNETOFONUL „SMARAGD”

Magnetofonul „Smaragd” BG20-5 este unul din noile produse ale firmei FEB din Zwönitz (R.D. Germană). Viteza bandei este de 9,5 cm/s, iar timpul de rulare, în cazul benzii normale, de 2 x 30 minute. Dimensiunile sale sînt de 435 x 350 x 185 mm, iar greutatea de 14 kg.

PENTRU AGRICULTURA R. P. CHINEZE

Muncitorii Uzinei de tractoare din Șanghai au fabricat un nou tip de tractor universal, cu o capacitate de 16 cai putere. Prin montarea plugului, semănătorii sau a unei alte uneelte agricole, tractorul poate fi folosit la arat, semănat, recoltat sau transportat. În afară de aceasta, motorul lui poate servi ca forță motrice pentru a pune în funcțiune pompe, batoze sau alte mașini.

COPERTA 1: Desen de D. IONESCU.

REDACȚIA: București, B-dul Dacia nr. 13 -
Telefon: 11.69.64, 11.13.25

Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Ștefănescu, București.
c. nr. 11900

B 454

PREȚUL 3 LEI

La mulți ani!